

STATISTISK HÅNDBOG

FOR

KONGERIGET NORGE.

UDARBEJDET AF

A. N. KIÆR,

BUREAUCHEF I DET STATISTISKE KONTOR.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION VED P. T. MALLINGS FORLAGSBOGHADEL.

DET STEENSKE BOGTRYKKERI.

1871.

PRIS 60 SK.

STATISTISK HÅNDBOG

FOR

KONGERIGET NORGE.

UDARBEJDET AF

A. N. KIÆR,

BUREAUCHEF I DET STATISTISKE KONTOR.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION VED P. T. MALLINGS FORLAGSBOGHADEL,

DET STEENSKE BOGTRYKKERI,

1871.

Forord.

Ved nærværende lillehåndbog har jeg stillet mig den opgave i en kortfattet og bekvem form at meddele de vigtigste data, som statistiken afgiver til belysningen af vort folks tilstand. Statistikens sprog har sine eiendommelige fortrin og mangler. Visse forhold kunne i en statistisk tabel fremstilles klarere og anskueligere end ved de nøiagtigste beskrivelser; ligeoverfor andre forhold står statistiken magtesløs og formår kun at gengive enkelte, mest ydre sider af sagen, hvis egentlige væsen den ikke kan gribe. Hovedbetydningen af de statistiske opgaver kan måske siges at ligge deri, at de afgive faste støttepunkter for opfatningen af de forskellige samfundsforhold. Den, der bruger tallene uden at have gjort sig bekendt med livet, der ligger bagom, udsætter sig let for at drage falske slutninger. De statistiske opgaver have ofte noget skuffende ved sig; de fremtræde i en bestemt form, men ere i virkeligheden sågodtsom uden undtagelse alene at betragte som tilnærmelsesvis rigtige; en stor del af dem ere endog byggede på mere eller mindre løse skøn. Det tør derfor vel hende, at en og anden, der har havt anledning til at gjøre sig bekendt med den måde, på hvilken enkelte opgaver skaffes tilveie, fristes til at frakjende dem alt værd. Men trods deres ufuldkommenhed have selv sidstnævnte klasse af opgaver sin store betydning, når de bruges med varsomhed.

Af det her anførte vil det lettelig indsees, hvor vigtigt det er, at den, der benytter statistiske opgaver, gjør sig bekendt med deres tilblivelseshistorie; uden denne forkundskab kan man meget let misforstå tallenes betydning; thi det er en meget vanskelig sag i en statistisk tabel med tilstrækkelig skarphed at udtrykke, hvad tallene betegne, og det er derfor sædvanligt i indledningen til tabellerne at gjøre rede for fremgangsmåden ved opgavernes indhentelse samt hvad andet der kan tjene til en fuldstændigere forståelse af indholdet. I nærværende håndbog har der ikke været plads til sådanne forklaringer, hvorfor jeg i så henseende må henvise læseren til vedkommende kildeskrifter, der ere angivne i indholdsfortegnelsen.

Med hensyn til håndbogens plan forøvrigt da har jeg i det hele taget indskrænket mig til de vigtigste data. Når enkelte afsnit, f. ex. det om bankvæsenet,

assurance o. a. er blevene temmelig udførligt behandlede, da har grunden været den, at ingen fuldstændig statistik hidtil har været offentliggjort om disse gjenstande. Andre afsnit, f. ex. det om fædrift, skovdrift og industri indtage i forhold til deres betydning en altfor liden plads, men her har grunden været mangelen af udførligere statistiske opgaver. Ved anordningen er der i det hele fulgt nogenlunde den samme plan, som i de lignende håndbøger for Sverige og Danmark, nemlig: „Sveriges officielle statistik i sammandrag“ og „sammendrag af statistiske oplysninger angående kongeriget Danmark.“ Ved hjælp af disse værker vil man nu have en bekvem anledning til at anstille statistiske sammenligninger mellem de tre riger.

Kristiania den 6 oktober 1871.

A. N. Kiær.

1. Kongeriget Norges inddelinger i 1870.

Inddelinger.	Antal.	Inddelinger.	Antal.	Inddelinger.	Antal.
Kjøbstæder	39	Overretter	5	Lodsstationer	130
Ladesteder	21	Kristiania byret	1	Bergdistrikter	3
Amter	20	Sorenskriverier	80	Forstmesterdistrikter .	6
Fogderier	56	Byfogdembeder	38	Forstmesterdistrikter	
Herreder	446	Thinglag	380	ved oplysningsvæse-	
Stifter	6	Krigskommissariater .	6	nets fonds skove...	3
Provstier	80	Udskrivningsdistrikter	20	Telegrafinspektordi-	
Præstegjeld	437	Rulleførerkredse	83	strikter	11
Landsogne	832	Lodtrækningsdistrikter	204	Telegrafstationer	77
Bysogne	53	Lægedistrikter	136	Brændevins- og malt-	
By- og landsogne ...	27	Tolddistrikter	17	kontroldistrikter ...	5
Kapelsogne	48	Toldsteder	44		
Ialt sogne	960	Lodsoldermandskaber	49		

2. Beliggenhed, fladeindhold, høideforhold m. v.

Amter.	Sydlig- ste punkt.	Nordlig- ste punkt.	Østlig- ste punkt.	Vestlig- ste punkt.	Fladeind- hold i norske □ mil.	Heraf			Fladeindhold fordelt efter høide over havet.			
						ind- søer.	søer i havet.	kyst- herreder	0-500 fod.	5-1000 fod.	1-2000 fod.	over 2000 fod.
Smaalenene	58 58	59 47	29 35	28 14	31.4	1.9	1.1	13.6	24.1	7.3	-	-
Akershus	59 29	60 34	29 34	28 0	40.2	2.0	0.1	8.8	13.5	18.9	7.8	-
Kristiania	59 54	59 56	28 27	28 22	0.1	0.0	-	0.1	0.1	-	-	-
Hedemarken ...	59 50	62 45	30 31	27 14	203.7	7.6	-	-	6.3	45.5	101.9	50.0
Kristians	60 8	62 26	28 49	24 57	196.3	6.9	-	-	4.9	9.2	40.1	142.1
Buskerud	59 24	61 5	28 16	25 9	114.9	4.4	-	4.7	13.0	17.3	21.1	63.5
Jarlsb. & Laurvig	58 57	59 45	28 15	27 26	17.5	0.5	0.9	9.6	11.4	5.0	1.1	-
Bratsberg	58 46	60 12	27 32	24 50	115.8	5.8	0.3	8.4	14.8	21.2	22.8	57.0
Nedenæs	58 5	59 41	27 2	24 35	78.3	2.4	0.7	8.8	12.3	18.9	14.6	32.5
Lister og Mandal	57 57	59 12	25 51	24 4	49.2	1.1	0.6	19.7	18.1	10.0	9.6	11.5
Stavanger	58 17	59 49	24 50	22 31	69.5	2.2	4.1	56.1	25.4	17.6	10.8	15.7
Søndre Bergenhus	59 28	61 3	25 26	24 18	118.8	1.9	15.3	113.7	33.7	18.6	16.8	49.7
Bergen	60 22	60 24	23 0	22 58	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-
Nordre Bergenhus	60 41	62 13	25 30	22 17	143.0	2.0	5.5	135.3	28.5	24.9	24.7	64.9
Romsdal	62 0	63 28	27 10	23 0	114.7	0.5	12.4	108.2	31.6	32.7	22.7	27.7
S. Thronhjøm .	62 16	64 24	29 50	25 50	143.8	3.3	7.5	53.8	30.2	31.7	22.3	59.6
N. Thronhjøm .	64 10	65 10	32 0	27 50	178.5	5.0	4.9	75.6	39.6	33.2	54.5	51.2
Nordland	65 0	69 20	36 0	29 40	297.6	6.1	46.5	267.6	80.6	71.0	77.0	69.0
Tromsø	68 20	70 20	39 35	33 20	197.3	3.7	47.8	181.1	37.0	61.0	58.3	41.0
Finmarken	68 25	71 10	48 43	38 50	371.6	3.0	23.8	253.3	84.6	117.0	139.0	31.0
Hele riget	57 57	71 10	48 43	22 17	2,482.2	60.3	171.5	1,318.4	509.7	561.0	645.1	766.4
Do. procentvis beregnet ...	-	-	-	-	100.0	2.4	6.9	53.1	20.5	22.6	26.0	30.9

Af Norges samlede fladeindhold ligger 690 □ mile ovenfor polarcirkelen, 644 □ m. mellem 66 $\frac{2}{3}$ ° og 62° og 1,148 □ mile mellem 62° og 57° 57'. Den omhyllende kystlinie er (bortset fra fjorde, bugter og søer) 250 mile; landgrænsen er 225 mile.

Agerlandet kan regnes til 18—20 □ mile, englandet 30—40 □ m., skovmarken 5—600 □ mile, medens 1,800—2,000 □ mile ligger aldeles øde; byernes fladeindhold er noget over 1 □ mil.

De største indsøer ere: 1) Mjøsen 2.85 □ mil (8.7 mile lang, beliggende 387 fod over havet); 2) Røsvandet (Helgeland) 2.25 □ m. (3.0 m. l., 1,330' o. h.); 3) Alte- vandet (Bardodalen) 1.73 □ m. (6.0 m. l.) 4) Fæmundsjøen 1.58 □ m. (5.1 m. l. 2,150'); 5) Randsfjorden 1.03 □ m. (6.5 m. l., 420'); 6) Tyrifjorden 1.03 □ m. (1.9 m. l., 205'); 7) Øieren 0.74 □ m. (2.7 m. l., 311').

De vigtigste elve ordnede efter størrelsen af deres nedbørsdistrikter (bassin) ere: 1) Glommen 50 mile lang (med et nedbørsdistrikt af 317 □ mile, hvilket har en folkemængde af 292,000 indbyggere); 2) Dramselven (og Bæгна) 23 m. l. (nedbdistr. 132 □ m., folkm. 114,000); 3) Tanaelven 25 m. l. (nedb. 116 □ m.); 4) Pasvikelven 11 m. l. (nedb. 90 □ m.); 5) Skienselven fra Mårvandet 18 m. l. (nedb. 84 □ m., folkm. 46,500); 6) Al- tenelven 14 m. l. (nedb. 54 □ m., folkm. 1,200). — Numedalslågen er 26.5 mile lang, med et nedbørsdistr. af kun 44 □ m. og er derfor no. 9 i rækken.

De største øer ere: 1) Hindø (paa grænsen af Nordland og Tromsø amter) 17.5 □ mile (med 8,193 indbyggere); 2) Senjen 13.1 □ m. (3,339 indb.); 3) Sorø (Alten og Hammerfest) 7.6 □ m. (778 indb.); 4) Langø (Lofoten) 7.0 □ m. (5,812 indb.); 5) Kvalø (Senjen og Tromsø) 5.9 □ m. (1,575 indb.); 6) Andø (Lofoten) 5.8 □ m. (1,604 indb.). — Karmøen med 11,827 indb. er kun 1.4 □ mil og no. 23 i rækken, Nøtterø med 4,381 indb. kun 0.34 □ mil og no. 72.

De høieste fjelde ere: 1) Store Galdhøpiggen 8,200 fod, Glittertinden 7,860', Heil- stuguhø og Tykningssuen 7,550' og flere andre af Jotunfjeldene; 2) Snehætten paa Dovre 7,400'; 3) Vosseskavlen 6,550', Hallingjøkulen 6,350' o. a. af Hallingdalsfjeldene; 4) Hestbræpiggen 6,720' o. a. af Lomsfjeldene; 5) Storhøgda 6,500' o. a. af Romsdalsfjeldene; 6) Lodalskaupo 6,410' o. a. af Justedalsfjeldene; 7) Gousta i Thelemarken 6,020'. Af det sam- lede fladeindhold ligger 0.6 □ mile over 7000 fod, 6.6 □ m. over 6000', 31 □ m. over 5000', 124 □ m. over 4000', 349 □ m. over 3000' og 767 □ m. over 2000' (se forøvrigt tabellen).

3. Meteorologiske forhold.

Observationssteder.	Januar	Febr.	Marts	April	Mai	Juni	Juli	August	Septbr.	Octbr.	Novbr.	Decbr.	Aaret.
Luftens temperatur i celsiusgrader.													
Vardø	-6.0	-6.3	-5.0	-1.8	1.8	5.9	8.8	9.8	6.4	1.3	-2.1	-4.0	0.77
Kåfjord	-7.6	-9.2	-6.5	-1.2	4.0	8.7	12.4	12.4	6.7	0.0	-4.1	-5.6	0.80
Kristianssund.	1.0	0.4	1.3	3.9	7.2	11.4	12.7	13.0	11.2	6.9	3.4	2.2	6.23
Ullensvang...	-0.7	0.2	1.2	5.8	11.1	14.2	16.9	15.7	12.0	7.5	2.5	0.3	7.22
Skudesnæs...	1.5	1.1	1.9	4.4	8.5	12.1	13.0	14.1	12.2	8.3	4.6	3.1	7.08
Kristiania...	-5.1	-5.0	-1.8	3.8	9.9	14.8	16.5	15.3	11.3	5.4	-0.2	-3.6	5.16
Dovre	-9.7	-8.1	-6.5	-0.9	4.2	9.2	11.1	10.2	5.5	0.2	-3.9	-7.9	0.34
Fremherskende vinde.													
Vardø	SV	SV	SV	SV	NV	NV	SO	NV	SV	SV	SV	SV	SV
Andenæs	S	S	S	S	NO	NO	V	NO	SV	S	S	S	S
Villa	SO	SO	SO	SO	SV	SV	SV	SV	SO	SO	V	SO	SO
Kristianssund.	SO	SO	SO	V	NO	NO	V	NO	SO	SO	SO	SO	SO
Skudesnæs...	S	S	S	N	N	N	N	N	S	S	S	S	S
Sandø Sund...	NO	SV	NO	SV	SV	SV	SV	SV	SV	SV	NO	SV	SV
Kristiania ...	NO	N	NO	NO	S	S	S	S	S	NO	NO	NO	NO
Dovre	S	S	S	S	S	NV	S	S	S	S	S	S	S
Midlere nedbørshøide i millimeter.													
Vardø	-	-	-	-	-	80	62	88	71	76	-	-	-
Ytterøen.....	34	48	36	42	49	68	37	72	37	52	101	42	618
Kristianssund.	70	63	59	64	61	48	70	73	80	106	113	118	925
Skudesnæs...	97	88	50	71	50	66	55	100	154	122	123	112	1088
Sandø Sund...	53	36	48	32	29	53	39	50	88	53	54	53	588
Kristiania ...	34	23	23	24	37	57	67	81	64	59	40	29	538
Dovre	12	102	24	10	18	26	37	37	18	20	22	28	354

4. Folkemængde i amter, herreder og byer.

(udtrykt i hundreder.¹⁾)

Amter.	Folkemængde				Folkemængde den 31te December 1865.								
	31 December 1869.		31 December 1865.		paa øerne	i kysthereder og byer. ²⁾	boende i en høide over havet af:				paa hver mil.		
	Landdistrikter.	Bydistrikter.	Landdistrikter.	Bydistrikter.			0-500 fod.	5-1000 fod.	1-2000 fod.	over 2000 fod.	byerne medregnede.	byerne fra-regnede.	
Smaalenene ³⁾ ...	77.4	25.6	77.7	21.2	3.7	55.8	96.6	2.3	-	-	3,146	2,480	
Akershus.....	105.6	2.9	104.6	2.8	0.4	39.1	72.1	35.3	-	-	2,669	2,600	
Kristiania.....	-	65.3	-	57.4	-	57.4	57.4	-	-	-	-	-	
Hedemarken...	116.6	3.0	117.6	2.9	-	-	42.4	58.7	17.2	2.2	591	577	
Kristians.....	114.4	2.4	122.7	2.3	-	-	15.7	49.5	56.9	2.9	637	625	
Buskerud.....	78.3	21.3	79.8	19.5	-	26.1	68.8	18.4	10.2	1.9	864	695	
Jarlsb. & Laurvik	63.5	24.4	62.5	23.0	8.0	70.9	75.9	9.6	-	-	4,890	3,587	
Bratsberg.....	63.9	15.8	66.8	15.2	1.6	32.5	61.7	10.1	8.8	1.4	708	577	
Nedenæs.....	59.9	10.5	58.5	9.6	8.5	46.6	53.8	11.8	2.5	-	870	747	
Lister og Mandal	56.5	18.6	56.0	17.8	3.1	57.3	68.9	3.8	1.1	-	1,500	1,143	
Stavanger ³⁾	80.8	29.5	80.1	24.7	21.8	95.6	100.8	1.0	3.0	-	1,510	1,155	
Søndre Bergenhus	115.6	-	113.4	-	39.8	112.5	106.3	3.7	2.5	0.9	954	954	
Bergen.....	-	29.7	-	27.7	-	27.7	27.7	-	-	-	-	-	
Nordre Bergenhus	85.9	0.5	86.5	0.3	8.8	84.2	77.3	7.7	1.8	-	607	605	
Romsdal.....	97.7	12.6	93.3	11.1	36.7	101.7	104.4	-	-	-	910	815	
S. Throndhjem.	90.5	20.9	89.8	19.3	8.7	74.3	86.2	13.7	5.7	3.5	759	626	
N. Throndhjem.	79.0	3.8	79.1	3.4	6.2	68.0	80.2	0.7	1.6	-	462	444	
Nordland.....	91.5	0.6	89.1	0.5	38.1	88.8	88.7	0.9	-	-	301	306	
Tromsø.....	42.7	4.4	41.3	4.1	21.5	44.4	44.5	0.9	-	-	229	209	
Finmarken....	17.2	4.5	16.6	3.7	5.1	19.0	19.3	1.0	-	-	55	45	
Hele riget	1,437.0	296.3	1,435.5	266.3	212.0	1,101.9	1,348.7	229.1	111.3	12.8	686	579	

Herreder.	Indb. 1865.	Herreder.	Indb. 1865.	Herreder.	Indb. 1865.	Herreder.	Indb. 1865.	Herreder.	Indb. 1865.
Smaalenenes amt.		Rakkestad..	6.5	Bærum.....	5.0	Hedemarkens amt.		L. Elvedalen	3.2
Id.....	3.2	Rødenæs...	2.6	Asker.....	3.4	Eidskog...	6.9	Tønsæt....	3.0.
Aremark...	4.3	Trygstad..	4.7	Høland....	6.5	Vinger....	6.2	Tolgen....	3.0
Berg.....	3.6	Eidsberg...	6.1	Urskog....	4.8	S. Odalen..	7.1	1/15 Røraas.	0.2
Skjeberg...	4.6	Askim....	2.4	Enebak....	4.0	N. Odalen..	4.3	Kvikne....	1.3
Hvaløerne..	2.3	Skiptvet...	3.0	Fet.....	4.1	Brandvold.	3.9	Romedal...	4.9
Borge.....	3.1	Spydeberg..	2.8	Sørum....	3.1	Grue.....	6.5	Løiten....	4.5
Glemminge ³⁾	4.6			Skedsmo...	4.2	Hof.....	3.5	Stange....	6.8
Tune.....	6.7	Akershus amt.		Nittedal...	2.6	Aasnæs....	4.5	Vang.....	8.4
Varteig....	1.4	Vestby Ls...	3.1	Næs.....	9.3	Vaaler....	4.1	Næs.....	4.4
Onsø.....	3.7	Kraakstad..	3.1	Eidsvold...	8.3	Elverum...	6.5	Ringsaker..	11.4
Raade.....	3.1	Aas.....	2.7	Ullensaker.	7.4	Trysil....	4.3		
Rygge.....	2.8	Fron.....	1.9	Gjerdum..	2.0	Aamot....	2.8	Kristians amt.	
Mosse Ls...	1.0	Næsodden..	1.6	Nannestad..	4.8	S. Elvedalen	2.3	Østre Toten	7.8
Vaaler....	2.8	Østre Aker.	10.3	Hurdalen..	3.9	Rendalen..	3.2	Vestre Toten	7.5
Haabøl....	2.4	Vestre Aker	8.7					Vardals Ls.	4.1

1) Samtlige tal (med undtagelse af opgaverne over folkemængden pr. □ mil) læses, som om der stod to nuller efter. 2) Øerne iberegnete. 3) De for 1865 opgivne tal slutte sig til jurisdiktionsinddelingen af nævnte år; efter inddelingen af 1869 bliver folkemængden i 1865 for Smaalenenes amts landdistrikter 75,700, do. bydistrikter 23,200; Stavanger amts landd. 79,400, do. byd. 25,500; rigets landd. 1,432,700, do. byd. 269,000, samt Glemminge herred 2,600. — Herrederne ere ordnede amtsvis og fogderisvis, idet et mellemrum antyder, naar et nyt fogderi begynder.

Herreder.	Indb. 1865.	Herreder.	Indb. 1865.	Herreder.	Indb. 1865.	Herreder.	Indb. 1865.	Herreder.	Indb. 1865.
Birid.	5.5	Botne.	2.1	Froland ...	2.0	Ekersund Ls.	2.5	Fane.	3.6
Øier.	4.2	Vaale.	2.5	Omlid	2.7	Augne	1.0	Sund.	4.2
Ringebo ...	5.0	Borre Ls. ...	3.0	Fjære.	4.1	Haa.	3.0	Fjeld.	2.6
Solliden ...	0.4	Søm.	5.2	Eide.	0.7	Time.	2.4	Askøen ...	4.0
Søndre Fron	3.4	Ramnæs ...	3.0	Landvik ...	2.2	Gjæsdal ...	1.0	Domkirkens	
Faaberg Ls.	6.3	Andebo.	2.7	Heirefos ...	0.6	Klep.	2.2	Landdistr.	1.1
Gausdal ...	6.5	Stokke.	5.1	V.MolandsLs.	2.2	Høiland ...	3.2	Korskirkens	
Nordre Fron	5.3	Tjømø.	2.7	Høivaag ...	2.1	Haaland ...	2.8	Landdistr.	1.6
Dovre.	2.5	Nøtterø.	4.8	Birkenæs ..	1.7	Hetland. ...	5.1	Aarstad ...	1.4
Lesje.	3.7	Sandherreds		Evje og Vei-		Høle.	3.2	Haus.	6.3
Vaage.	7.7	Landdistr.	5.4	gusdal ...	1.7	Strand.	2.2	Hammer ...	5.2
Lom.	3.3	Tjølling ...	3.0	Hordnæs og		Aardal.	1.3	Hosanger ..	4.1
Skeaker ...	2.7	Hedrum ...	4.0	Iveland ..	2.3	Hjelmeland		Manger.	6.8
Jævnaker ..	5.9	Laurdal ...	2.4	Bygland ...	2.2	og Fister. .	3.1	Lindaas. ...	7.1
Gran.	10.1	Brunlagnæs	4.1	Valle.	2.4	Jælse.	2.6		
Søndre Land	5.3	Fr.værn ...	1.0	Aaserald ...	1.4	Sand.	1.6	Nordre Bergenhus	
Nordre Land	4.9	Bratsbergs amt.		Lister og Mandals		Søvde.	1.9	amt.	
S. Aurdal. .	6.0	Eidanger ..	2.7	Tveit (Sogn)	1.5	Suledal. ...	2.1	Eivindvik ..	3.0
N. Aurdal. .	6.1	Gjerpen.	4.8	Oddernæs ..	3.5	Rennesø ...	2.5	Utvær.	1.4
Østre Slidre	2.6	Siemdal ...	1.1	Vennesland.	1.1	Finnø.	1.7	1/2 Hyllestad	1.2
Vestre Slidre	3.3	Bamble Ls. .	4.4	Øvrebø og		Nærstrand .	2.6	Ladvik og	
Vang.	2.7	Sandøkedal.	5.3	Hægland .	1.8	Vikedal ...	2.7	Brække ..	2.0
Buskeruds amt.		Drangedal. .	3.2	Søgne.	3.4	Bukken. ...	1.1	Klævold ...	1.6
Næs.	4.6	Solum.	4.9	Halsaa.		Tysvær. ...	2.2	Vik.	3.2
Gol.	4.2	Holden.	3.3	Halsaa og		Skjold.	3.5	Balestrand .	2.2
Aal.	5.9	Sofde.	3.9	Hartmark.	3.0	Skudesnæs .	4.8	Lekanger ..	2.4
Sandsvær. .	4.4	Hitterdal. .	3.1	Holme.	1.6	Avaldsnæs ²⁾	5.5	Aurland ...	2.5
Kongsb. Ls.	0.4	Bø.	2.6	Øslebø og		Torvestad. .	3.7	Sogndal ...	3.9
Flesberg ...	3.2	Lunde.	2.3	Løvdal ...	2.1	Søndre Bergenhus		Lærdal.	2.8
Rollag.	1.9	Grandsherred	2.2	Finsland. ...	0.9	amt.		Borgund. ...	1.0
Nore.	3.4	Tin.	2.6	Bjelland og		Sveen.	3.3	Aardal.	1.8
Hole.	4.0	Hjertdal ...	2.9	Grindem. .	2.0	Fjeldberg ...	4.0	Lyster.	4.1
Norderhov Ls.	6.8	Siljord.	3.9	SøndreUndal	4.7	Etne.	2.6	Hafslo.	3.3
Aadalen ...	2.4	Hvideseid. .	3.4	NordreUndal	2.1	Skonevik ..	3.3	Justedal ...	0.9
Sigdal.	6.6	Laurdal ...	1.5	Lyngdal ...	5.0	Kvindherred	4.5	1/11 Askevold	0.3
Modum. ...	7.6	Mo.	1.9	Hægebostad	2.1	Stordøen. .	2.6	1/2 Hyllestad	1.3
Eker.	11.8	Vinje.	1.9	Herod.	2.4	Finaas.	4.6	10/11 Askevold	2.8
Lier.	6.4	Raudland ..	1.1	Vanse.	5.8	Fitje.	2.3	Y. Holmedal	3.8
Bragerne Ls.	1.1	Nissedal ...	1.8	Kvinesdal. .	3.9	Tysnæs. ...	4.3	I. Holmedal	3.5
Røken.	2.5	Moland.	2.1	Fjotland ...	1.1	Strandebarm		Vefring. ...	1.4
Hurum L. .	2.6	Nedenæs amt.		Næs og Hitterø	3.8	og Varaldsø	2.2	Førde.	5.5
Jarlsberg og Laur-		Søndeled. ...	3.5	Bakke.	2.6	Røldal.	0.9	Jølster.	2.6
viks amt.		Dybvaag. ...	3.9	Siredalen ..	1.8	Kinservik. .	5.8	Kin Ls.	4.7
Strømmen. .	1.2	Holt Ls. ...	4.1	Stavanger amt.		Ulvik.	3.9	Bremanger. .	1.9
Skonger ...	4.2	Vegaards-		Soggendall s.	2.9	Vikør.	2.9	Daviken ...	3.1
Sande.	3.6	heien.	1.8	Lunde.	1.5	Jondalen. .	1.7	Gloppen ...	4.7
Hof.	2.4	Gjerrestad. .	2.7	Helleland ..	1.4	Vos.	7.5	Indviken. ...	3.0
		Østre Moland	8.0	Birkrem ...	2.0	Evanger. ...	2.1	Stryn.	2.4
		Øiestad.	6.2			Os.	3.8	Eid.	2.9
						Fuse.	3.2	Horningdal	1.6
								Selø.	4.0

1) Samtlige tal læses, som om der stod to nuller efter.
kun 4,700 indbyggere.

2) Efter inddelingen af 1869 havde Avaldsnæs

Herreder.	Indb. 1865.	Herreder.	Indb. 1865.	Herreder.	Indb. 1865.	Herreder og Byer.	Indb. 1865.	Byer.	Indb. 1865.
Romsdals amt. Vanelven . .	2.3	Horg.	2.7	Kolvereid og Foldereid . .	2.4	Berg.	0.8	Drammen ³⁾ .	13.0
Volden	4.8	Støren	2.7	Nærø	3.2	Lenvik	2.9	Holmsbo. . .	0.4
Hjørrensfjord	1.6	Soknedalen . .	2.0	Lekø.	1.7	Hillesø	0.8	Svelvik.	1.6
Stranden. . .	2.1	Singsaas . . .	1.5			Maalselven . .	2.5	Holmestrand	2.1
Norddalen. . .	2.1	Holtaalen . . .	0.8	Nordlands amt.		Bardodalen . .	0.9	Horten	6.2
Sunelven . . .	1.6	Aalen	1.5	Bindalen. . . .	1.9	Tromsøsund. .	2.6	Aasgaardstr.	0.4
Sande	2.5	^{14/15} Røraas . .	3.5	Brønø.	5.3	Balsfjorden . .	3.6	Tønsberg . .	4.5
Herø	2.0	^{1/17} Melhus . . .	0.2	Vegø.	1.5	Karlsø	2.8	Sandefjord . .	1.8
Ulfsten	2.5	Børksen	3.8	Tjøtø	2.8	Lyngen.	3.4	Lanrvik . . .	6.3
Borgund.	5.9	Budviken . . .	0.8	Alstahoug. . .	3.3	Skjervø.	2.8	Skien	4.8
Ørskog.	3.4	Bynæsset . . .	2.1	Herø.	2.4	Kvænangen. . .	1.7	Porsgrund . .	2.8
Skoue.	2.5	Leinstranden	1.2	Vefsen	5.1	Finmarkens amt.		Brevik	2.2
Haram	2.5	Klæbu	1.7	Hatfjeldal. . .	0.9	Loppen og		Stathelle. . .	0.5
Vestnæs . . .	3.0	Selbu	5.9	Nesne.	3.9	Øksfjord. . . .	0.8	Langesund . .	0.9
Eid og Vold	1.7	Strinden. . . .	6.5	Hemnæs	3.9	Talvik	1.9	Kragerø . . .	4.1
Gryten	2.9	Hevne.	4.7	Mo	3.8	Alten	2.4	Østerrisor. .	2.3
Væ.	2.4	Stadsbygden	1.8	Lurø.	1.8	Kautokeino. .	0.7	Tvedestrand	1.1
Næsset	3.4	Rissen.	3.7	Rødø	4.0	Hasvik	0.5	Arendal . . .	3.5
Bolsø.	3.4	Hitteren . . .	7.1	Gildeskaal . .	2.4	Hammerf. Ls.	1.4	Grimstad . .	1.5
(Akerø	2.0	Ørlandet. . . .	3.9	Beieren	1.2	Maasø	0.9	Lillesand . .	1.2
Sandø	0.6	Bjugn.	3.7	Bodø Ls. . . .	3.0	Kjelvik	0.3	Kr.sand . . .	10.9
Frænen.	2.3	Aafjorden. . .	3.1	Skjerstad . . .	3.4	Kistrand. . . .	1.0	Mandal.	3.8
^{12/13} Bud. . . .	1.6	Bjørnør	3.6	Saltdalen . . .	2.0	Karasjok. . . .	0.6	Farsund . . .	1.4
^{1/13} Bud. . . .	0.1			Folden	3.0	Lebesby	0.6	Flekkefjord.	1.6
Kvernæs.	5.6	Nordre Thrond- hjems amt.		Stegen	2.6	Tanen.	1.4	Soggendal. .	0.5
Fræde og Grip	1.4	N. Stordalen	7.3	Hammerø . . .	2.3	Næsseby	1.2	Stavanger ⁴⁾ .	16.6
Øre.	2.3	Ø. Stordalen	5.3	Lødingen . . .	3.5	Vardø Ls. . . .	0.5	Skudsnæsh. .	1.2
Thingvold . .	2.5	Frosten.	3.1	^{19/20} Ofoten . .	3.6	Vadsø Ls. . . .	1.0	Haugesund . .	3.2
(Strømsnæss.	1.2	Aasen.	2.0	Værø	0.4	Sydvaranger	1.2	Bergen	27.7
Øksendalen. .	1.3	Skogn	3.8	Flakstad . . .	1.5	Byerne.		Florø	0.3
Sundalen . . .	2.2	LevangerLs. .	2.3	Buksnæs. . . .	2.5	Kristiania. . .	57.4	Aalesund . .	3.7
Stangvik og		Værdalen . . .	6.7	Borge.	2.3	Fr.hald.	9.2	Molde.	1.7
Todal.	2.6	Leksviken. . .	3.1	Gimsø	1.0	Fr.stad ²⁾ . . .	4.8	Kr.sund . . .	5.7
Halse	1.8			Vaagen.	2.7	Sarpsborg. . .	3.0	Throndhjem	19.3
Surendalen. .	3.1	Ytterøen . . .	1.5	Hadsel	3.7	Moss.	4.1	Stenkjær. . .	1.2
Rindalen. . .	2.7	Mosviken og		Sortland . . .	1.5	Drøbak.	1.7	Levanger . .	1.0
Ædø.	3.5	Værran	2.9	Bø	2.2	Soon.	0.7	Namsos.	1.2
Aure.	3.6	Inderøen . . .	5.4	Øksnæs.	1.9	Hølen.	0.3	Bodø	0.5
Søndre Thrond- hjems amt.		Sparbu	4.6	Dverberg . . .	1.6	Hvidsten. . . .	0.2	Tromsø.	4.1
Ørkedal . . .	6.2	Stod	3.5			Kongsvinger	1.0	Hammerfest	1.5
Meldal	3.5	Snaasen	3.3	Kvedfjord. . .	2.1	Hamar	1.9	Vardø.	0.8
Rennebu. . . .	2.7	Beitstaden. . .	5.0	Throndenæs	4.8	Gjøvik	0.6	Vadsø.	1.3
Opdal.	4.5	Namsos Ls. . .	2.0	^{1/20} Ofoten . . .	0.2	Lillehammer	1.7		
^{16/17} Melhus . .	2.5	Overhalden. .	2.6	Sand.	0.9	Hønefos	1.0		
Høilandet . .	1.8	Grog.	3.3	Ibestad	5.7	Kongsberg . .	5.0		
		Fosnæs.	4.1	Tranø	3.3				

1) Samtlige tal læses, som om der stod to nuller efter. 2) Indenfor Frederiksstads nye grændser boede i 1865 6,800 indb. 3) Indenfor Drammens nye grændser (af 1870) boede i 1865 15,300 indb. 4) Hertil kommer fra 1867 af, det nye Ladested Kopervik, der i 1865 talte 600 indb.

Ved Udgangen af 1869 talte Christiania 65 og med forstæder 74, Bergen 30 (o. m. f. 33), Throndhjem 21, Stavanger 19, Drammen 14 (o. m. f. 17), Christianssand 11, Frederikshald 10, Frederiksstad 8 tusinder indb.

5. Folkemængdens bevægelse i hvert af årene 1846—1869, samt i hvert femår fra 1801—1865.

År.	Folketal ved midten af hosstående år.			Antallet af de i riget i hvert år:						Årlig tilvæxt i procenter.		
	Riget.	Land-distrikterne.	By-distrikterne.	gifte par	levende fødte.	deraf uøgte.	døde.	dødfødte.	til Amerika udvandrede.	Riget.	Land-distrikterne.	By-distrikterne.
	*)	*)	*)	**)	**)	**)	**)	**)	*)			
1846	1,337	1,171	166	11.2	41.5	3.5	23.9	1.7	1.3	1.2	1.2	1.6
1847	1,351	1,183	169	9.9	41.6	3.6	27.5	1.7	1.6	0.9	0.9	1.3
1848	1,363	1,192	171	10.2	40.6	3.2	27.9	1.7	1.4	0.8	0.7	1.7
1849	1,377	1,203	174	10.6	44.1	3.5	25.2	1.8	4.0	1.1	1.0	1.9
1850	1,392	1,214	178	10.6	43.1	3.7	24.0	1.9	3.7	1.1	1.0	2.2
1851	1,409	1,227	182	10.6	44.9	4.1	24.1	1.9	2.6	1.3	1.2	2.3
1852	1,425	1,240	186	10.2	44.2	4.2	25.6	1.9	4.0	1.0	0.9	2.0
1853	1,440	1,251	189	11.3	46.0	4.1	26.4	2.0	6.1	1.0	0.9	1.2
1854	1,457	1,265	192	12.5	49.9	4.5	23.4	2.2	6.0	1.4	1.3	2.6
1855	1,479	1,282	197	12.0	49.4	4.6	25.4	2.1	1.6	1.5	1.4	2.4
1856	1,501	1,297	204	11.6	48.3	4.2	25.4	2.2	3.2	1.4	1.2	2.5
1857	1,521	1,312	209	11.4	50.2	4.1	26.0	2.1	6.5	1.3	1.0	2.7
1858	1,543	1,328	215	11.7	51.7	4.3	24.8	2.2	2.5	1.7	1.5	2.8
1859	1,570	1,349	221	12.1	54.6	4.5	26.7	2.3	1.8	1.7	1.6	2.6
1860	1,596	1,370	226	11.4	53.1	4.4	27.4	2.3	1.9	1.6	1.4	2.6
1861	1,614	1,382	232	10.9	49.5	4.1	31.5	2.1	8.9	0.6	0.3	2.5
1862	1,627	1,389	238	11.2	52.2	4.0	32.5	2.2	5.3	1.0	0.7	2.5
1863	1,646	1,402	244	11.8	53.9	4.2	31.1	2.1	1.1	1.4	1.2	2.7
1864	1,668	1,417	251	11.4	53.2	4.2	29.7	2.2	4.3	1.2	1.0	2.7
1865	1,690	1,432	258	11.6	53.9	4.2	28.1	2.2	4.0	1.4	1.1	2.7
1866	1,707	1,435	272	11.4	54.5	4.3	29.0	2.0	15.5	0.6	0.2	2.8
1867	1,717	1,437	280	11.1	51.3	4.2	31.7	2.0	12.8	0.5	0.1	2.4
1868	1,725	1,438	287	10.7	51.7	4.3	31.7	1.9	13.2	0.5	0.2	2.4
1869	1,731	1,438	293	10.6	49.3	4.2	29.5	1.9	18.0	0.2	— 0.2	2.1
II. Femårs-												
vis.												
1801-05	887	792	95	6.9	25.6	1.5	22.0	0.9	-	0.0	0.0	0.1
1805-10	906	810	96	6.3	24.8	1.6	24.0	0.8	-			
1810-15	905	810	95	7.4	24.9	1.7	21.4	0.7	-			
1816-20	946	841	105	8.3	30.9	2.4	17.9	0.9	-	1.4	1.3	2.2
1821-25	1,014	900	114	8.8	34.1	2.5	18.9	1.0	-			
1826-30	1,093	970	123	8.5	36.0	2.5	20.8	1.1	-			
1831-35	1,163	1,032	131	8.4	36.3	2.4	23.4	1.3	-	1.3	1.3	1.2
1836-40	1,223	1,082	141	8.1	34.3	2.4	24.8	1.3	0.2			
1841-45	1,286	1,130	156	10.1	39.1	3.1	22.4	1.6	1.0			
1846-50	1,384	1,193	171	10.5	42.2	3.5	25.7	1.8	2.4	1.0	0.9	1.9
1851-55	1,442	1,253	189	11.3	46.9	4.3	25.0	2.0	4.1			
1856-60	1,546	1,331	215	11.7	51.6	4.3	26.1	2.2	3.2			
1861-65	1,649	1,404	245	11.4	52.5	4.1	30.6	2.2	4.7	1.1	0.9	2.6
1866-69	1,720	1,437	283	11.0	51.7	4.3	30.5	2.0	14.9			

*) Disse tal læses, som om der stod tre nuller efter. **) Disse tal læses, som om der stod to nuller efter.

På grund af endel i årene 1846—69 stedfundne oprettelser af nye og udvidelser af gamle byer, angå de for byerne anførte tal ikke for alle år netop de samme byteritorier, men forskjellen er i det hele ubetydelig; de for årene 1846—55 medregnede bydistrikter havde den 31te December 1855 199,344 indbyggere, de for 1856—65 medregnede derimod til samme tid 201,004; sidstnævnte bydistrikter havde ved udgangen af 1865 261,508 indb., medens derimod de for 1866 medregnede talte 268,305 og de for 1867 medregnede 269,042 indbyggere.

6. Forskjellige oplysninger vedkommende folkemængdens bevægelse i årene 1851—1869.

År.	For hvert 1000 af folkemængden						Gjennemsnitssalder ved indtrædelsen i ægteskab		For hvert 100 ægtevielser var mellem			
	over-skud af fødte.	gifte par.	leven-de fødte.	døde.	udvan-drede.	ind-van-drede.	mand-kjøn.	kvind-kjøn.	ung-karle og piger.	ung-karle og enker.	enke-mænd og piger.	enke-mænd og enker.
1851-55 . . .	15.2	7.8	32.5	17.3	3.0	0.6	30.5	28.1	83.7	4.9	9.0	2.4
1856-60 . . .	16.5	7.5	33.4	16.9	2.3	0.6	30.8	28.1	83.7	4.9	9.1	2.3
1861-65 . . .	13.3	6.9	31.8	18.5	3.2	0.7	31.0	28.1	83.5	4.4	9.8	2.3
1866. . . .	15.0	6.7	31.9	17.0	9.4	0.9	30.3	27.2	84.7	4.0	9.3	2.0
1867. . . .	11.4	6.5	29.9	18.5	7.8	1.1	30.2	26.8	84.5	3.8	9.8	1.9
1868. . . .	11.5	6.2	29.9	18.4	8.0	1.3	30.2	26.9	84.2	3.9	9.7	2.2
1869. . . .	11.4	6.1	28.5	17.0	10.7	1.5	-	-	-	-	-	-

År.	For hvert 100 fødsler vare			Antal dødf. pr. 100 levende og død-fødte.	For hvert 1000 levende i nedenstående aldersklasser var det årlige antal af dødsfald.								Antal ulyk-kes-hæn-delser pr.1000 indb.
	uægte.	tvil-ling-fødslser	0—1 år		10—20 år		30—40 år		70—80 år				
			md.		kv.	md.	kv.	md.	kv.	md.	kv.		
1851-55 . . .	8.5	1.2	4.1	124	104	4.7	4.1	9.2	8.8	84	79	0.7	
1856-60 . . .	8.5	1.2	4.2	119	99	4.5	4.2	8.2	8.6	78	73	0.6	
1861-65 . . .	8.0	1.2	4.0	121	103	5.5	5.1	8.0	8.3	81	72	0.6	
1866. . . .	8.1	1.3	3.5	123	103	5.2	4.8	8.6	8.9	78	70	0.6	
1867. . . .	8.3	1.3	3.7	142	117	5.1	4.9	9.3	8.7	90	81	0.6	
1868. . . .	8.5	1.1	3.6	140	123	5.5	4.7	9.0	8.6	82	76	0.7	
1869. . . .	8.5	-	3.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

I året 1868 udgjorde antallet af:	Januar.	Februar.	Marts.	April.	Mai.	Juni.	Juli.	August.	Septbr.	Octbr.	Novbr.	Decbr.
Giftede par	775	422	562	974	636	1,404	1,263	519	566	1,233	1,289	1,066
Levende ægte fødte	4,593	4,116	4,311	3,923	3,999	3,689	3,648	3,754	4,121	3,778	3,355	4,070
Levende uægte fødte	354	303	375	362	401	370	335	352	390	351	326	385
Dødfødte	191	165	169	159	179	176	141	149	150	153	129	173
Døde: 0-1 år . . .	506	479	576	663	634	518	574	636	471	451	437	468
1-5 - . . .	404	428	429	440	409	319	360	350	320	314	300	346
5-15 - . . .	183	208	245	208	230	191	180	192	133	145	166	171
15-30 - . . .	286	310	289	275	314	245	247	225	198	203	250	274
30-60 - . . .	575	615	584	563	594	497	445	418	391	364	463	580
over 60 - . . .	938	808	843	882	925	663	620	665	655	741	776	932
Drukne	79	81	121	52	63	66	69	63	36	41	68	90
Andre ulykkestilf.	28	171	23	18	16	24	25	19	19	16	24	30
Selv mord	11	5	12	8	17	17	13	8	8	10	10	11
Udvandrede	1	-	106	6,550	3,962	992	683	343	270	216	60	26

Antallet af år, som ved nedenangførte alderstrin sandsynligvis gjenstår at leve i, udgjør:												
Aldersår	0	1	5	10	15	20	30	40	50	60	70	80
Riget: mandkjøn .	57	61	60	56	52	48	39	31	22	15	9	5
— kvindkjøn .	61	64	63	59	54	50	41	32	24	16	9	5
Byerne: mandkjøn	43	50	52	48	44	40	33	25	18	12	7	3
— kvindkjøn	48	55	58	54	50	46	37	30	22	14	8	4

I årene 1856-65 omkom ved drukning 703 og ved sneskred 10 personer årlig; i 1868 derimod henholdsvis 829 og 161. Det årlige antal af selvmord udgjør 130-140; antallet af barnemord 12-14 og af andre drab eller mord 6-7.

7. Folkemængdens bevægelse i amterne og i de større byer.

Distrikter.	For hvert 1,000 indbyggere udgjorde								For hvert 1,000 levende fødte var antallet af	
	Folkemængdens årlige tilvæxt.		i årene 1866—1869						uægte levende fødte. 1866—69	børn døde i alderen 0-1 år. 1866—68
	1856-65.	1866-69 beregnet.	over-skud af fødte.	gifte par.	levende fødte.	døde.	over-skud af indflyttede (eller udf. —)	udvan-dring til Amerika		
Riget	13.3	4.6	12.3	6.4	30.1	17.8	— 7.3	8.7	82	118
Rigets landdistrikter .	10.9	0.8	12.3	6.3	29.3	17.0	—11.5	9.1	81	111
Rigets bydistrikter . .	26.8	24.0	12.4	7.0	33.9	21.5	11.6	6.7	88	151
Landdistrikterne amtsvis.										
Smaalenene	13.9	5.5	11.1	6.1	29.6	18.5	— 5.6	1.9	82	105
Akershus	21.9	2.4	9.9	5.8	28.6	18.7	— 7.5	11.4	96	121
Hedemarken	15.4	— 2.1	13.9	5.3	29.8	15.9	—16.0	13.2	123	114
Kristians	8.3	—17.4	14.1	5.4	28.6	14.5	—31.5	26.9	93	93
Buskerud	6.4	— 4.8	11.5	6.0	29.9	18.4	—16.3	13.1	80	117
Jarlsberg og Laurvik .	11.3	4.2	9.7	6.8	28.7	19.0	— 5.5	2.1	73	102
Bratsberg	4.3	—11.0	8.8	6.1	29.6	20.8	—19.8	15.4	48	135
Nedenæs	12.5	5.9	9.2	7.0	30.7	21.5	— 3.3	2.4	47	143
Lister og Mandal . . .	6.7	2.0	10.0	6.3	29.2	19.2	— 8.0	1.3	24	132
Stavanger	6.0	4.6	14.8	6.9	30.0	15.2	—10.2	4.3	44	108
Søndre Bergenhus . . .	7.9	4.8	14.1	7.2	29.4	15.3	— 9.3	6.6	41	116
Nordre Bergenhus . . .	5.9	— 1.7	14.6	6.4	29.7	15.1	—16.3	13.9	67	114
Romsdal	12.1	11.4	15.1	7.1	30.0	14.9	— 3.7	1.2	92	95
Søndre Thronhjøm . . .	11.2	1.8	10.5	6.0	25.8	15.3	— 8.7	6.3	146	90
Nordre Thronhjøm . . .	10.1	— 0.3	12.0	5.7	25.7	13.7	—12.3	10.4	104	86
Nordland	14.2	6.6	13.1	6.4	30.4	17.3	— 6.5	5.2	95	98
Tromsø	15.6	8.8	14.4	6.2	34.1	19.7	— 5.6	3.8	71	121
Finmarken	17.2	8.5	8.0	7.6	36.3	28.3	0.5	5.3	75	173
De større byer.										
Kristiania	32.7	32.3	10.6	7.9	33.7	23.1	21.7	11.6	162	185
Bergen	12.2	17.8	11.1	6.9	31.9	20.8	6.7	3.8	42	162
Thronhjøm	18.6	19.6	12.1	6.7	31.3	19.2	7.5	5.4	143	122
Stavanger	34.8	27.6	16.9	7.6	36.7	19.8	10.7	1.5	50	124
Drammen	27.2	29.4	13.5	6.6	35.3	21.8	15.9	4.8	58	141
Kristianssand	13.3	8.9	6.2	7.5	31.7	25.5	2.7	2.5	42	176
Frederikshald	22.7	14.6	10.9	4.9	31.8	20.9	3.7	1.9	100	155
Frederiksstad	32.1	42.4	16.1	7.4	39.5	23.4	26.3	4.3	73	145
Horten	28.7	8.9	14.9	4.9	30.1	15.2	— 6.0	6.1	68	124
Laurvik	24.5	6.4	7.8	5.7	32.2	24.4	— 1.4	5.2	45	113
Kristianssund	28.4	25.1	14.7	7.4	31.5	16.8	10.4	6.6	122	115
Kongsberg	12.6	3.9	4.2	4.1	24.8	20.6	— 0.3	8.6	96	97
Tønsberg	45.0	36.8	14.7	6.1	33.1	18.4	22.1	3.4	56	126
Skien	17.1	3.2	8.2	5.1	30.0	21.8	— 5.0	15.5	45	109
Kragerø	28.5	26.6	14.9	6.8	35.1	20.2	11.7	7.8	46	122
Aalesund	65.4	55.4	27.1	9.6	43.4	16.3	28.2	2.4	58	132
Tromsø	31.7	19.6	13.0	8.3	39.0	26.0	6.6	8.3	124	123
Moss	1.8	3.9	10.2	6.7	30.5	20.3	— 6.3	1.0	135	146
Mandal	34.2	22.2	9.9	6.7	35.0	25.1	12.3	0.2	21	143
Haugesund	100.5	70.4	25.9	7.4	43.1	17.2	44.5	2.1	34	150

8. Folkemængde fordelt efter alder, ægteskabelig stilling, antal af sindssvage, døvstumme og blinde, nationalitet.

Kjøn og Alder.	Riget.				Rigets Landdistrikter.				Rigets Bydistrikter.			
	1801	1825	1845	1865	1801	1825	1845	1865	1801	1825	1845	1865
For hvert 1,000 af den samlede folkemængde var antallet af:												
Mandkjøn	479	486	491	491	480	487	492	493	464	476	481	479
Kvindkjøn	521	514	509	509	520	513	508	507	536	524	519	521
Mandkjøn:												
0-10 år	124	130	117	130	126	131	118	130	105	122	111	127
10-20 -	91	83	103	101	92	84	104	102	82	77	95	97
20-30 -	72	80	88	72	71	78	85	70	88	91	108	84
30-40 -	61	68	57	64	60	67	56	62	69	73	68	71
40-50 -	53	47	49	53	53	46	50	53	54	52	46	52
50-60 -	39	36	39	32	39	36	40	33	38	32	31	26
60-70 -	23	27	23	24	24	27	24	26	19	20	16	14
70-80 -	12	13	11	13	12	14	12	14	8	7	6	6
80-90 -	2.7	3.2	3.4	2.9	2.8	3.4	3.6	3.2	1.9	1.8	1.5	1.0
over 90 -	0.2	0.3	0.4	0.2	0.2	0.3	0.4	0.3	0.1	0.2	0.1	0.1
Kvindkjøn:												
0-10 år	123	127	115	125	125	128	116	125	107	121	109	126
10-20 -	91	83	100	99	93	84	102	100	77	78	91	95
20-30 -	83	87	93	79	81	86	90	75	95	99	114	96
30-40 -	68	70	58	67	66	69	57	65	81	77	68	76
40-50 -	61	52	52	55	60	51	51	54	73	57	54	57
50-60 -	44	41	43	35	44	41	43	35	48	41	41	33
60-70 -	30	33	28	28	30	33	28	29	33	32	26	23
70-80 -	16	17	14	16	16	17	15	17	17	15	12	12
80-90 -	4.2	4.4	4.9	4.5	4.2	4.5	5.0	4.8	4.5	3.6	3.9	2.7
over 90 -	0.4	0.5	0.6	0.4	0.4	0.5	0.6	0.5	0.5	0.4	0.3	0.1
For hvert 1,000 af det samlede antal mandkjøn (eller kvindkjøn) var antallet af:												
Giftede mænd	364	355	320	330	365	357	323	332	355	340	296	319
Enkemænd	30	30	29	35	29	29	29	36	36	33	29	30
Giftede kvinder	334	335	308	318	337	339	314	323	309	309	273	292
Enker	81	80	70	74	76	75	66	72	126	120	99	83

I 1865 var af den samlede folkemængde 312,000 af mandkjøn og 301,000 af kvindkjøn under 15 år, 203,600 mk. og 214,000 kv. mellem 15 og 30 år, 252,000 mk. og 266,000 kv. mellem 30 og 60 år, samt 68,400 mk. og 84,000 kv. over 60 år. Over 100 år var 7 mk. og 17 kv., den ældste 107 år.

Af fraskilte var der i 1865 732 mænd og 991 kvinder. Af sindssvage fra fødselen eller de første barneår var der i 1845 1,039 mandkjøn og 1,024 kvindkjøn, i 1865 1,056 mk. og 983 kv.; af andre sindssvage i 1845 1,010 mk. og 1,217 kv, i 1865 1,488 mk. og 1,668 kv.; samlet antal sindssvage i 1845 4,290, i 1865 5,071 og i 1865 5,195. Af døvstumme var der i 1845 606 mk. og 500 kv., i 1865 820 mk. og 749 kv.; af blinde var der i 1845 1,364 mk. og 1,389 kv., i 1865 1098 mk. og 1,222 kv.

Af Kvæner var der i 1845 4,425, i 1855 5,992 og i 1865 7,637; af fastboende Lapper i 1845 12,933, i 1855 14,054 og i 1865 15,601; af nomadiserende Lapper i 1845 1,531, i 1855 1,945 og i 1865 1,577; af Norsk-Kvænske i 1865 1,913; af Norsk-Lappiske i 1865 1,048; af Kvænsk-Lappiske i 1865 909. Af folkemængden i 1865 vare 21,260 fødte i udlandet, heraf 15,784 i Sverige, 1,791 i Danmark, 1,684 i Finland, 1,257 i Tydskland (og Østerrige), 348 i Storbritanien og Irland, 133 i Schweiz, 68 i Nordamerika, 41 i Frankrige o. s. v.

9. Folkemængde fordelt efter stand og næringsvei i året 1865.

Stand og næringsvei.	Riget.				Landdistrikterne.			Bydistrikterne.		
	Hovedpersoner.			Familie- lemmer.	Hovedpersoner.		Familie- lemmer.	Hovedpersoner.		Familie- lemmer.
	Mandkjøn.		Kvind- kjøn. ialt.		Mand- kjøn.	Kvind- kjøn.		Mand- kjøn.	Kvind- kjøn.	
	Giftede.	Ugifte.								
Jordbrugende selveiere	78,592	11,495	5,889	313,175	89,967	5,859	312,787	120	30	388
Do. leilændinge og forpagtere.	14,530	1,227	1,172	56,117	15,732	1,167	56,048	25	5	69
Do. husmænd	50,954	3,885	5,687	176,495	54,811	5,681	176,408	28	6	87
Forvaltr. opsynsm. agronomer	300	648	13	1,009	912	12	977	36	1	32
Gårdmandssønner . .	3,270	50,164	-	8,145	53,404	-	8,139	30	-	6
Husmandssønner. . .	1,208	14,663	-	3,463	15,866	-	3,463	5	-	-
Dagarb. v. jordbrug	4,323	4,266	1,635	13,230	8,327	1,619	12,666	262	16	564
Opsynsm. og arb. ved skovdrift . . .	2,560	2,592	25	8,775	4,844	14	7,978	308	11	797
Fiskere	15,342	11,089	70	48,269	25,302	60	46,226	1,129	10	2,043
Andre sys. v. landb.	393	413	87	1,358	787	69	1,301	19	18	57
Pers. s. v. grubedft. og stenbrydning	1,167	994	6	3,880	2,085	6	3,705	76	-	175
Forædl. af mineral. — af metaller	811	492	10	2,858	786	4	1,587	517	6	1,271
Chemisk produktion	5,664	4,910	29	20,235	6,109	9	11,683	4,465	20	8,552
Tilv. af fortæringsgj.	393	282	14	1,344	344	9	685	331	5	659
Forædl. af spindest.	3,110	2,415	715	11,802	2,047	165	4,490	3,478	550	7,312
Forfærd. af klæder	700	819	4,467	3,640	805	3,735	2,363	714	732	1,277
Forædl. af dyriske stoffe	7,847	10,681	5,267	27,690	12,696	2,099	16,370	5,832	3,168	11,320
Forædl. af trævarer	841	751	39	2,892	822	6	1,303	770	33	1,589
Bygning af huse . .	9,404	8,051	94	31,920	11,515	57	19,841	5,940	37	12,079
Vedligehold. af do.	5,021	2,921	5	16,459	4,802	-	9,043	3,140	5	7,416
Bygn. af maskiner	1,097	1,247	18	3,771	973	3	1,311	1,371	15	2,460
Do. af både og skibe	566	667	2	1,947	525	-	861	708	2	1,086
Do. af veje og jernb.	2,996	1,647	9	10,281	2,554	-	5,280	2,089	9	5,001
Industrigrene vedk. litteratur og kunst	796	1,005	4	2,544	1,450	3	1,918	351	1	626
Do. af uopgv. slags	382	536	73	1,420	87	4	133	831	69	1,287
Handel	80	49	78	247	38	1	71	91	77	176
Skibsfart.	9,008	7,477	1,655	33,966	4,753	244	9,288	11,732	1,411	24,678
Landtransport. . . .	12,408	18,625	-	41,834	17,647	-	20,171	13,386	-	21,663
Dagarbeidere af uopgivet slags . .	1,486	716	50	5,386	800	15	1,885	1,402	35	3,501
Personl. tjenesteyd.	13,301	12,271	20,246	49,473	20,698	15,588	36,816	4,874	4,658	12,657
Immaterielt arbeid.	700	48,459	111,131	4,749	46,280	91,066	3,342	2,879	20,065	1,407
Kapitalister	6,873	5,992	1,324	26,219	5,830	512	11,759	7,035	812	14,460
Føderaadfolk	197	317	1,318	1,541	332	411	367	182	907	1,174
Pensionister	15,587	9,405	20,167	25,112	24,950	20,087	25,075	42	80	37
Fattige	303	242	1,059	1,901	325	441	877	220	618	1,024
Hospitalslemmer. . .	1,613	4,672	12,076	13,989	5,842	10,460	12,801	443	1,616	1,188
Andre ikke produktivt arbejdende . .	219	689	1,431	210	447	408	32	461	1,023	178
Uopgivne	396	1,141	552	1,946	21	11	689	1,516	541	1,257
Summa	155	173	1,764	1,602	44	155	186	284	1,609	1,416
	274,593	248,088	198,181	980,894	445,559	159,980	829,925	77,122	38,201	150,969

10. Folkemængdens bevægelse i de forskellige næringsklasser i året 1868.

Stand og Næringsvei.	Riget.				Landdistrikterne.				Bydistrikterne.			
	Ægte- vielser.	Ægte- fødsler.	Mdk. over 45 år. døde.	udvan- drede.	Ægte- vielser.	Ægte- fødsler.	Mdk. over 45 år. døde.	udvan- drede.	Ægte- vielser.	Ægte- fødsler.	Mdk. over 45 år. døde.	udvan- drede.
Jordbrugende selveiere	1,510	16,436	1,456	307	1,493	16,394	1,440	307	17	42	16	-
Do. leilændinge og forpagtere	41	628	67	21	41	620	65	20	-	8	2	1
Do. husmænd	348	8,260	1,206	355	346	8,249	1,200	355	2	11	6	-
Forvaltr. opsynsm. agronomer	34	21	4	4	31	18	4	4	3	3	-	-
Gårdmandssønner	432	*)	181	254	429	*)	181	254	3	-	-	-
Husmandssønner	232	*)	64	147	232	*)	64	147	-	-	-	-
Dagarb. v. jordbrug	-	-	-	21	-	-	-	21	-	-	-	-
Opsynsm. og arb. ved skovdrift	15	67	10	-	9	45	5	-	6	22	5	-
Fiskere	96	351	128	3	92	293	79	2	4	58	49	1
Andre sys. v. landb.	3	100	81	6	3	74	42	5	-	26	39	1
Pers. s. v. grubedft. og stenbrydning	33	139	20	-	23	88	14	-	10	51	6	-
Forædl. af mineral. — af metaller	11	51	5	2	7	37	2	1	4	14	3	1
Chemisk produktion	208	861	96	41	101	399	44	28	107	462	52	13
Tilv. af fortæringsgj.	15	62	5	2	12	28	2	2	3	34	3	-
Forædl. af spindest.	140	646	86	21	46	181	24	9	94	465	62	12
Forædl. af klæder	24	80	3	-	9	33	2	-	15	47	1	-
Forædl. af dyriske stoffe	281	988	124	90	137	356	37	65	144	632	87	25
Forædl. af trævarer	34	114	9	9	16	44	4	9	18	70	5	-
Bygning af huse	254	922	95	65	122	332	21	39	132	590	74	26
Vedligehold. af do.	156	720	69	34	57	225	23	27	99	495	46	7
Bygn. af maskiner	53	175	29	12	15	38	8	8	38	137	21	4
Do. af både og skibe	32	90	9	3	11	22	3	-	21	68	6	3
Do. af veje og jernb.	91	359	23	3	53	122	12	2	38	237	11	1
Industrigrene vedk. literatur og kunst	36	87	27	1	22	57	24	-	14	30	3	1
Do. af uopgv. slags	28	106	9	4	7	13	-	-	21	93	9	4
Handel	57	275	23	15	18	111	7	8	39	164	16	7
Skibsfart	298	1,308	197	23	140	354	39	10	158	954	158	13
Landtransport	997	3,037	384	64	535	1,352	190	36	462	1,685	194	28
Dagarbeide af uopgivet slags	45	218	21	5	15	66	2	-	30	152	19	5
Personl. tjenesteyd.	1,400	8,280	856	419	1,199	6,904	608	400	201	1,376	248	19
Immaterielt arbeid.	369	223	120	109	314	135	101	98	55	88	19	11
Kapitalister	442	1,581	185	29	257	782	79	18	185	799	106	11
Føderaadfolk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pensionister	43	44	1,408	4	43	44	1,378	4	-	-	30	-
Fattige	2	6	61	-	2	4	39	-	-	2	22	-
Hospitalslemmer	1	9	999	-	1	8	900	-	-	1	99	-
Andre ikke produktivt arbejdende	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Uopgivne	4	18	48	-	4	10	14	-	-	8	34	-
Summa	2,943	1,095	1,267	2,736	2,882	1,042	1,160	2,210	61	53	107	526

*) Børn af gårdmands- og husmandssønner ere opførte som børn af gårdmænd og husmænd.

Ovenstående opgaver kunne ikke uden videre sammenholdes med de pag. 10 meddelte, dels fordi antallet af uopgivne her er meget stort, dels fordi klassifikationen (navnlige af gårdbrugere, husmænd og fiskere) ikke på begge steder har kunnet udføres efter samme principer.

11. Oversigt over næringsforholdene i de forskjellige amter og større byer i året 1865.

Distrikter.	Antal hovedpersoner sysselsatte ved										
	jordbrug, fædrit og handels-gartneri.	skovdrift og tømmer-flodning	fiskeri.	grube-drift og stenbrud	industri.	handel og landtrans-port.	søfart.	arbeide af ubestemt slags.	tjeneste.	imma-terielt arbeide.	ikke produk-tivt arbeide ¹⁾
Riget.	255,054	4,937	26,501	2,167	87,005	20,392	31,033	45,818	160,290	14,189	73,476
Landdistrikterne	254,318	4,753	25,362	2,091	51,648	5,812	17,647	36,286	137,346	6,342	63,934
Bydistrikterne..	736	184	1,139	76	35,357	14,580	13,386	9,532	22,944	7,847	9,542
Landdistrikterne amtsvis.											
Smaalenene....	14,254	474	332	2	3,915	652	1,279	499	7,084	358	2,139
Akershus.....	17,194	505	233	75	6,503	746	515	2,096	9,979	676	3,516
Hedemarken ...	22,692	1,091	37	34	4,829	334	41	3,092	10,528	539	5,389
Kristians.....	23,879	242	44	9	4,539	407	30	4,614	9,183	499	6,334
Buskerud.....	14,675	490	115	496	3,810	464	452	2,650	5,838	360	3,631
Jarlsb. & Laurvik	8,377	65	253	27	3,045	336	4,205	2,253	5,671	354	2,155
Bratsberg.....	12,483	418	106	51	2,646	430	1,049	2,218	5,956	327	2,105
Nedenæs.....	7,937	506	258	142	3,803	429	3,795	1,509	4,496	287	1,913
Lister og Mandal	11,137	181	681	1	1,616	117	2,174	1,536	2,989	209	2,198
Stavanger.....	15,911	19	1,147	86	1,677	133	1,433	1,814	6,722	270	3,804
SøndreBergenhus	21,443	9	899	117	3,559	432	1,397	2,808	11,032	483	5,817
NordreBergenhus	16,488	22	776	13	1,405	299	166	2,461	11,075	347	4,829
Romsdal.....	16,475	63	2,661	39	2,454	181	212	1,405	11,640	355	5,873
S. Trondhjem..	17,427	95	2,365	444	3,049	223	111	2,939	8,508	380	4,726
N. Trondhjem..	14,683	473	1,208	275	2,651	150	464	2,548	8,893	330	4,014
Nordland.....	13,479	21	6,187	-	1,478	284	229	1,288	11,914	361	3,804
Tromsø.....	4,835	70	4,973	70	523	94	66	429	4,481	117	1,412
Finmarken	949	9	3,087	210	146	101	29	127	1,357	90	270
De større byer.											
Kristiania.....	145	6	55	12	9,132	3,535	608	1,982	5,545	2,614	3,366
Bergen.....	34	-	5	1	4,082	1,398	1,177	763	2,723	746	1,721
Thronhjem....	108	1	55	10	2,458	1,029	794	1,207	1,587	767	923
Stavanger.....	63	-	18	2	2,194	628	1,670	322	1,143	228	293
Drammen.....	21	3	3	3	1,525	986	711	600	1,311	238	292
Kristianssand ..	20	3	9	-	1,402	716	620	334	740	²⁾ 423	388
Frederikshald ..	11	4	4	1	1,113	555	403	308	707	²⁾ 327	232
Laurvik.....	2	12	21	1	710	349	460	220	361	82	169
Horten.....	9	-	14	-	875	162	219	180	287	²⁾ 511	50
Kristianssund ..	15	-	22	-	608	279	438	359	416	80	91
Kongsberg.....	28	4	-	26	766	137	19	318	253	82	243
Frederiksstad..	35	-	4	1	466	297	270	155	466	²⁾ 193	103
Skien.....	12	47	1	-	575	298	263	199	435	93	111
Tønsberg.....	12	-	2	-	528	239	420	187	453	65	88
Moss.....	39	5	21	1	563	219	175	161	272	69	97
Kragerø.....	1	3	10	3	391	242	502	163	292	41	39
Tromsø.....	11	1	145	-	482	180	200	175	267	75	60
Mandal.....	2	-	5	-	487	225	260	181	295	54	42
Aalesund.....	4	4	14	-	605	363	200	63	378	47	25
Arendal.....	-	-	-	6	479	252	279	73	527	84	101

1) o: hovedsagelig føderådsfolk og fattige.

2) Herunder garnisonstropper.

12. Matrikulskyld, værdi og salgsbeløb af faste eiendomme i amter og byer.

Landdistrikterne amtsvis.	Matri- kulskyld	Salgsværdi pr. skylddaler.				De faste eiendom- mes værdi		Årlig salg 1861-65. ³⁾
		1852-56.	1857-61.	1862-66.	¹⁾ 1850-63.	efter Brochs årbog.	efter priserne i 1866.	
	Skyld- daler.	Spd.	Spd.	Spd.	Spd.	Tusinder af spd. ²⁾		
Smaalenene.....	13,760	935	1,227	1,010	1,026	14,114	12,942	568
Akershus	20,920	854	1,180	942	957	20,019	16,566	854
Hedemarken	23,140	471	717	708	573	13,249	12,711	678
Christians	25,998	408	604	554	446	11,595	12,124	353
Buskerud	16,324	624	900	883	739	12,057	12,896	465
Jarlsberg og Laurvik ..	13,019	736	1,019	880	831	10,823	10,917	410
Bratsberg	13,670	642	852	737	690	9,426	10,067	419
Nedenæs	9,779	445	565	552	510	4,999	5,997	185
Lister og Mandal	9,470	488	610	653	534	5,060	6,046	190
Stavanger	13,745	422	429	478	419	5,754	6,050	216
Søndre Bergenhus.....	19,761	333	430	418	351	6,939	9,255	233
Nordre Bergenhus.....	15,538	244	328	356	279	4,333	5,631	157
Romsdal	14,485	231	308	382	278	4,031	6,567	171
Søndre Thronhjelm...	10,271	728	827	857	766	7,867	8,997	266
Nordre Thronhjelm...	12,662	371	440	530	414	5,236	5,561	229
Nordland	5,958	206	300	340	231	1,378	2,236	93
Tromsø	1,786	272	371	498	327	584	884	45
Finmarken	-	-	-	-	-	360	533	14
Summa	240,281	564	764	690	572	137,824	145,980	5,546

Byer.	Fast eiendoms værdi i 1865.	Årlig salg. 1861-65	Byer.	Fast eiendoms værdi i 1865.	Årlig salg. 1861-65	Byer.	Fast eiendoms- værdi i 1865.
Kjøbstæderne ..	1000 spd. ²⁾ 46,461	1,605	Transport	1000 spd. 27,372	892	De enkelte ladesteder.	1000 spd.
Ladestederne...	2,850	³⁾	Skien.....	734	37	Soon	55
Summa	49,311	-	Porsgrund....	410	10	Hølen	40
De enkelte kjøbstæder.			Brevik.....	170	7	Hvidsten	10
Frederikshald ..	1,700	74	Kragerø.....	450	17	Holmsbo	20
Frederiksstad...	712	17	Østerrisøer....	250	14	Svelvik	130
Sarpsborg.....	300	13	Arendal.....	800	36	Horten	500
Moss.....	470	19	Grimstad.....	280	11	Aasgaardstrand.	30
Drøbak	130	5	Kristianssand...	1,800	41	Stathelle	40
Kristiania	18,500	575	Flekkefjord...	190	5	Langesund.....	80
Kongsvinger...	150	7	Stavanger.....	2,220	50	Tvedestrand...	150
Hamar.....	350	11	Bergen.....	5,000	232	Lillesand.....	135
Gjøvik.....	160	3	Aalesund.....	700	17	Mandal	320
Lillehammer...	250	7	Molde.....	300	8	Farsund.....	150
Drammen	2,000	61	Kristianssund..	900	30	Soggendal.....	30
Hønefoss.....	200	4	Thronhjelm...	3,600	162	Ekersund.....	220
Kongsberg.....	650	24	Levanger.....	140	4	Sandnæs.....	50
Holmestrand...	200	10	Bodø.....	70	1	Kopervik.....	40
Tønsberg.....	750	31	Tromsø.....	625	14	Skudesnæshavn.	100
Sandefjord.....	300	10	Hammerfest....	280	10	Haugesund...	430
Laurvik.....	550	21	Vardø.....	50	5	Florø.....	40
			Vadsø.....	120	2	Stenkjær.....	180
Lateris	27,372	892	Ialt	46,461	1,605	Ialt	2,850

1) Efter statsråd Brochs årbog 2) Disse tal læses som om der stod 3 nuller efter. 3) De i lade-
stederne stedfundne salg af faste eiendomme ere opførte under vedkommende landdistrikter.

13. Salg af faste eiendomme i hvert af årene 1836—1865.

År.	Riget.		Landdistrikterne og ladestederne.		Kjøbstæderne.		Gennemsnits-		
	Antal.	Beløb.	Antal.	Beløb.	Antal.	Beløb.	pris pr. skyld- daler.	beløb pr. solgt eiendom	
								i landdi- strikterne.	i køb- stæderne.
		1000 spd.*)		1000 spd.*)		1000 spd.*)	Spd.	Spd.	Spd.
1836	7,162	4,458	6,156	3,372	1,006	1,086	-	548	1,079
1837	6,480	2,723	5,693	2,204	787	519	-	387	659
1838	7,962	4,695	6,713	3,322	1,249	1,373	-	495	1,099
1839	7,203	3,566	6,181	2,677	1,022	889	-	433	870
1840	7,722	3,695	6,677	2,871	1,045	824	-	430	788
1841	7,404	4,431	6,276	3,425	1,128	1,006	-	546	892
1842	7,193	3,833	6,168	3,035	1,025	797	-	492	778
1843	7,513	4,036	6,483	3,192	1,030	844	-	490	820
1844	7,639	4,471	6,645	3,637	994	834	-	548	839
1845	7,882	5,708	6,780	4,683	1,102	1,025	-	691	931
1846	9,351	5,497	8,264	4,294	1,087	1,203	-	520	1,107
1847	9,429	5,802	8,257	4,737	1,172	1,065	-	574	909
1848	8,094	5,178	7,089	4,209	1,005	969	-	594	964
1849	8,192	5,163	7,085	4,154	1,107	1,009	-	586	912
1850	7,991	5,087	6,834	4,089	1,157	999	-	598	863
1851	7,726	4,891	6,606	3,940	1,120	950	-	596	849
1852	8,032	5,251	6,914	4,111	1,118	1,140	494	595	1,020
1853	8,671	6,444	7,432	5,142	1,239	1,301	491	692	1,050
1854	9,865	8,956	8,426	7,190	1,439	1,766	520	853	1,227
1855	9,927	8,458	8,398	6,399	1,529	2,059	617	762	1,347
1856	9,387	8,749	7,838	6,560	1,549	2,189	699	837	1,413
1857	8,781	8,711	7,397	6,596	1,384	2,115	782	892	1,528
1858	7,914	6,665	6,745	5,284	1,169	1,381	773	783	1,181
1859	8,184	7,179	6,960	5,596	1,224	1,582	759	804	1,293
1860	7,817	6,927	6,448	4,960	1,369	1,967	764	769	1,437
1861	8,331	7,274	7,116	5,519	1,215	1,756	744	776	1,445
1862	8,694	7,181	7,424	5,612	1,270	1,569	743	756	1,236
1863	8,589	7,192	7,369	5,600	1,220	1,592	708	760	1,305
1864	8,004	6,889	6,844	5,534	1,160	1,356	723	809	1,169
1865	8,650	7,226	7,375	5,466	1,275	1,760	656	741	1,380
Gennem-									
snit.									
1836-40	7,306	3,827	6,284	2,889	1,022	938	-	459	899
1841-45	7,526	4,496	6,470	3,594	1,056	901	-	556	854
1846-50	8,611	5,346	7,506	4,296	1,105	1,049	-	572	949
1851-55	8,844	6,800	7,555	5,357	1,289	1,443	523	709	1,120
1856-60	8,417	7,646	7,078	5,799	1,339	1,847	755	819	1,379
1861-65	8,454	7,153	7,226	5,546	1,228	1,606	715	768	1,308

*) Disse tal læses som om der stod 3 nuller efter. — For årene 1836—40 ere de i originaltablerne opførte værdier blevne omgjorte til sølvværdi.

14. Eiere og brugere af faste eiendomme i landdistrikterne.

I. Samtlige land- distrikter.	1825 1)	1835	1840	1845	1850	1855	1860	1865
Antal eiendomme .	-	-	108,000	114,000	121,000	129,000	137,000	147,000
Tilsv. folkemængde	932,000	1,060,000	1,097,000	1,165,000	1,220,000	1,287,000	1,379,000	1,435,000
Antal indbyggere for hver eiendom...	-	-	10	10	10	10	10	10
Antal gaardbrugere ifølge folketæl. .	90,000	104,000	-	103,000	-	113,000	-	112,000
Antal eiendomme:								
a) benyt. af eierne	-	-	84,000	91,000	101,000	110,000	121,000	131,800
b) bortfæstede el- ler bortleiede.	-	-	24,000	23,000	20,000	19,000	16,000	15,700
Matrikulskylden af eiendomme uden- for Finmarken:								
a) benyt. af eierne	-	-	196,000	197,000	205,000	208,000	212,000	214,000
b) bortfæstede el- ler bortleiede.	-	-	44,000	43,000	35,000	32,000	28,000	26,000
Ifølge folketæl. var antallet af:								
jordbr. selveiere...	59,000	73,000	-	78,000	-	91,000	-	95,000
— leilændinge...	31,000	31,000	-	25,000	-	22,000	-	17,000
— husmænd....	49,000	55,000	-	58,000	-	65,000	-	2) 60,000

II. Landdistrik- terne amtsvis i året 1865.	Antal eien- domme.		Matrikul- skyld.		Ifølge folketællingen var antallet af							
	benyttede af eierne.	bort- fæstede.	benyttede af eierne.	bort- fæstede.	jordbrugende			hjemmeværende sønner og slægtninge af		iøvrigt beskæftigede ved jordbrug.		
					selv- eiere.	leilæn- dinge.	husm., rydmø.	gård- brugere	hus- mænd.	dagar- beider.	andre.	
Smaalenene.....	8,618	290	13,016	745	5,557	663	3,002	2,469	922	1,513	128	
Akershus.....	9,044	336	19,045	1,798	5,679	695	4,615	3,064	1,327	1,590	224	
Hedemarken.....	10,501	430	22,084	1,048	7,796	543	6,508	4,344	1,931	1,430	140	
Kristians.....	10,420	149	25,204	789	7,399	469	8,502	4,297	2,305	741	166	
Buskerud.....	10,791	265	15,470	813	5,952	622	2,917	2,852	653	1,605	74	
Jarlsberg og Laurvik	7,577	666	11,229	1,782	4,576	605	734	1,705	156	524	77	
Bratsberg.....	6,702	778	11,729	1,881	4,570	997	3,243	2,472	809	319	73	
Nedenæs.....	5,762	410	8,962	815	3,634	368	1,513	1,664	324	382	52	
Lister og Mandal..	9,942	167	9,282	188	7,272	306	853	2,453	121	87	45	
Stavanger.....	8,416	513	12,511	1,274	7,121	481	3,121	3,959	842	320	67	
Søndre Bergenhus.	9,407	2,163	16,335	3,424	8,663	2,512	4,184	4,862	870	244	108	
Nordre Bergenhus.	6,175	1,013	13,732	1,809	5,879	1,145	4,533	3,748	1,035	94	54	
Romsdal.....	6,755	2,049	11,608	2,994	6,148	1,881	3,766	3,563	820	266	31	
Søndre Thronhjøm	8,255	736	9,277	994	6,285	534	4,805	3,765	1,562	391	85	
Nordre Thronhjøm	4,505	557	11,031	1,632	4,014	567	5,774	2,560	1,400	291	77	
Nordland.....	3,382	3,845	2,955	2,998	3,145	3,681	1,967	3,804	625	95	152	
Tromsø.....	2,850	1,250	1,200	586	1,813	744	446	1,604	161	51	16	
Finmarken.....	2,678	56	-	-	323	86	9	219	3	3	306	
Summa	131,780	15,673	214,670	25,570	95,826	16,899	60,492	53,404	15,866	9,946	1,885	

1) Antallet af eiendomme udgjorde i 1802 79,000 (hvilket er 1 for hver 10 indvaanere) og i 1820 94,000 (1 for hver 9). Af eiendommene var i 1820 $\frac{1}{3}$ og ved begyndelsen af det 17de århundrede $\frac{2}{3}$ bortfæstede. Af udskiftningsforretninger sluttedes i 1861 139, i 1862 187, i 1863 242, i 1864 300, i 1865 306, tilsammen i årene 1861—65 1,174 forretninger, der omfattede 7,927 lodeiere; opmåling og kartering fandt sted ved 983 forretninger, der omfattede 331,406 mål indmark og 1,165,000 mål udmark. 2) For rigtigt at forstå betydningen af de med hensyn til "jordbrugende selveiere, leilændinge og husmænd" meddelte opgaver, må man gennemlæse de derom i indledningen til folketællingstabellerne for 1865 pag. VII—XI gjorte bemærkninger.

15. Agervidde samt korn- og potetesavl.

I. Antal mål tilsæt i 1865 udtrykt i tusinder.*)

Amter.	Hvede.	Rug.	Byg.	Bland-korn.	Havre.	Erter.	Poteter.	Ialt.	Do. i norske mil.
Smaalenene.....	10.3	36.7	32.7	0.3	139.5	3.4	22.0	244.9	1.89
Akershus med Kristiania	8.5	20.7	49.8	7.9	152.6	9.1	27.4	276.0	2.12
Hedemarken.....	0.5	17.0	39.3	69.0	60.1	12.4	31.0	229.3	1.77
Kristians.....	0.2	12.0	105.0	55.3	5.9	10.4	27.9	216.7	1.67
Buskerud.....	7.7	11.4	45.2	17.9	50.6	3.9	21.8	158.5	1.23
Jarlsberg og Laurvik..	12.6	14.7	18.2	0.1	50.6	0.3	20.6	117.1	0.91
Bratsberg.....	6.6	3.0	38.3	1.8	33.6	0.2	16.5	100.0	0.77
Nedenæs.....	2.4	1.0	15.4	3.0	5.8	-	10.0	37.6	0.29
Lister og Mandal.....	1.2	1.1	8.1	5.0	22.4	-	16.6	54.4	0.42
Stavanger.....	-	1.9	8.1	2.3	76.2	-	15.8	104.3	0.81
S. Bergenhus med Bergen	-	0.1	4.2	7.3	37.4	-	15.9	64.9	0.50
Nordre Bergenhus.....	-	0.3	15.3	4.2	35.5	-	13.9	69.2	0.53
Romsdal.....	-	0.5	15.7	7.9	69.6	-	12.7	106.4	0.82
Søndre Thronhjelm...	-	0.4	30.8	6.8	75.4	0.2	15.6	129.2	1.00
Nordre Thronhjelm...	0.5	1.4	34.5	0.8	102.5	0.5	24.9	165.1	1.27
Nordland.....	-	1.7	37.6	5.2	13.9	-	18.5	76.9	0.59
Tromsø.....	-	0.2	10.8	-	0.4	-	11.9	23.3	0.17
Finmarken.....	-	-	0.6	-	0.1	-	0.7	1.4	0.02
Summa	50.5	124.1	509.6	194.8	932.1	40.4	323.7	2,175.2	16.78

II. Avl i 1865 (uden fradrag af udsæd) udtrykt i tusinder af tønder.*)

Amter.	Hvede.	Rug.	Byg.	Bland-korn.	Havre.	Erter.	Ialt kornsæd.	Poteter.	Ialt Bygværdi.
Smaalenene.....	19.7	50.7	54.9	0.5	237.5	5.8	369.1	327.7	384.7
Akershus med Kristiania	12.1	27.1	96.8	14.7	303.6	9.2	463.5	401.2	456.7
Hedemarken.....	0.6	26.6	68.5	160.0	126.5	15.7	397.9	515.2	467.3
Kristians.....	0.2	14.8	183.9	128.9	11.9	11.9	351.6	455.0	463.3
Buskerud.....	7.9	17.9	68.6	32.0	83.2	4.6	214.2	258.3	258.1
Jarlsberg og Laurvik..	16.7	18.3	34.0	0.3	122.3	0.4	192.0	246.7	224.8
Bratsberg.....	6.6	4.2	59.1	3.7	55.1	0.2	128.9	262.2	191.1
Nedenæs.....	4.8	1.4	29.3	9.8	14.8	-	60.1	180.7	111.8
Lister og Mandal.....	1.9	1.9	17.0	17.0	70.5	-	108.3	190.9	132.2
Stavanger.....	0.1	3.0	19.6	5.5	210.4	-	238.6	180.7	192.9
S. Bergenhus med Bergen	0.1	0.1	9.6	26.1	130.0	-	165.9	216.3	164.3
Nordre Bergenhus.....	-	0.5	44.2	10.7	103.2	-	158.6	216.7	175.8
Romsdal.....	-	0.7	33.8	25.1	224.3	-	283.9	230.3	240.4
Søndre Thronhjelm...	-	0.4	51.7	14.1	156.6	0.3	223.1	277.1	232.7
Nordre Thronhjelm...	0.4	1.2	48.3	1.4	191.5	0.7	243.5	402.3	282.1
Nordland.....	-	1.6	52.5	6.2	21.0	0.1	81.4	252.9	153.5
Tromsø.....	-	0.2	21.8	-	0.4	-	22.4	99.2	55.3
Finmarken.....	-	-	0.9	-	0.2	-	1.1	7.6	3.5
Riget 1865	71.1	170.6	894.5	456.0	2,063.0	48.9	3,704.1	4,725.4	4,193.3
- 1855	53.0	179.0	918.0	534.0	2,128.0	61.0	3,873.0	4,315.0	4,169.0
- 1845	14.0	102.0	688.0	444.0	1,682.0	50.0	2,980.0	3,518.0	3,219.0
- 1835	10.0	76.0	490.0	324.0	1,283.0	33.0	2,216.0	2,331.0	2,282.0

III. Udsæd i hele riget.

1865.....	9.1	17.2	127.0	66.0	357.0	9.0	585.0	676.0	622.0
1855.....	5.6	16.2	125.0	77.0	362.0	10.0	596.0	556.0	585.0
1845.....	1.7	10.7	103.0	70.0	324.0	9.0	519.0	458.0	492.0
1835.....	1.3	8.6	82.0	55.0	265.0	7.0	419.0	306.0	375.0

*) Samtlige tal læses, som om der stod 2 nuller efter.

16. Udsæd og avl pr. mål.

Amter.	Hvede tdr.		Rug tdr.		Byg tdr.		Bland- korn tdr.		Havre tdr.		Erter tdr.		Poteter tdr.	
	udsæd.	avl.	udsæd.	avl.	udsæd.	avl.	udsæd.	avl.	udsæd.	avl.	udsæd.	avl.	udsæd.	avl.
Smaalenene. . .	0.24	1.9	0.13	1.4	0.21	1.7	0.25	1.6	0.32	1.7	0.28	1.7	2.3	14.9
Akershus m. Kr.	0.18	1.4	0.12	1.3	0.20	1.9	0.22	1.8	0.33	2.0	0.17	1.0	2.0	14.7
Hedemarken . . .	0.17	1.3	0.16	1.6	0.23	1.7	0.30	2.4	0.32	2.1	0.23	1.3	2.1	16.5
Kristians	0.19	1.3	0.14	1.2	0.25	1.7	0.34	2.3	0.32	2.0	0.23	1.1	2.2	16.3
Buskerud	0.13	1.0	0.13	1.6	0.20	1.5	0.24	1.8	0.29	1.7	0.23	1.2	1.8	11.8
Jarlsb. & Laurvik	0.18	1.4	0.13	1.2	0.22	1.9	0.25	2.0	0.44	2.4	0.27	1.5	1.8	12.0
Bratsberg	0.13	1.0	0.13	1.4	0.20	1.5	0.28	2.0	0.26	1.7	0.25	1.3	2.2	15.8
Nedenæs	0.25	2.0	0.19	1.5	0.29	1.9	0.50	3.2	0.35	2.5	0.25	1.5	2.5	18.1
Lister og Mandal	0.21	1.6	0.25	1.6	0.30	2.1	0.59	3.4	0.54	3.1	0.33	2.0	1.6	11.5
Stavanger	0.19	1.6	0.19	1.6	0.28	2.4	0.33	2.3	0.41	2.8	-	-	1.7	11.4
S. Bergenhus m. B.	0.25	1.9	0.16	1.1	0.43	2.3	0.60	3.6	0.76	3.5	-	-	2.4	13.6
Nordre Bergenhus	0.25	1.0	0.25	1.7	0.52	2.9	0.51	2.6	0.63	2.9	0.25	1.1	2.4	15.6
Romsdal	0.13	1.4	0.20	1.4	0.31	2.2	0.52	3.2	0.56	3.2	0.20	1.4	2.5	18.1
S. Thronhjøm . . .	0.13	1.2	0.11	1.0	0.23	1.7	0.34	2.1	0.33	2.1	0.20	1.5	2.5	17.8
N. Thronhjøm . . .	0.14	0.9	0.11	0.8	0.19	1.4	0.29	1.7	0.31	1.9	0.20	1.2	2.1	16.2
Nordland	-	-	0.25	0.9	0.31	1.4	0.25	1.2	0.33	1.5	0.25	1.3	2.2	13.7
Tromsø	-	-	0.25	1.0	0.41	2.0	-	-	0.28	1.1	-	-	1.5	8.4
Finmarken	-	-	-	-	0.25	1.5	-	-	0.37	1.5	-	-	2.0	11.8
Hele riget	0.18	1.4	0.14	1.4	0.25	1.8	0.34	2.3	0.38	2.2	0.22	1.2	2.1	14.6

17. Kreaturhold.

Amter.	Heste.	Stort kvæg		Får.	Gjeder.	Svin.	Rensdyr.
		kjør. *)	oxer, ungnet (og kalve.				
Smaalenene	10,387	32,248	10,512	24,933	56	4,743	-
Akershus	12,777	39,355	12,472	37,368	1,027	7,646	-
Kristiania	1,302	877	97	126	6	453	-
Hedemarken	15,117	55,187	21,122	107,705	15,948	9,715	18
Kristians	16,288	65,174	29,198	126,960	45,618	9,975	-
Buskerud	8,510	35,950	10,755	53,964	14,775	3,761	-
Jarlsb. & Laurvik	7,337	23,696	6,714	17,151	82	2,966	-
Bratsberg	5,472	27,446	9,484	69,750	13,172	3,111	-
Nedenæs	3,476	17,455	7,106	40,919	13,072	2,331	-
Lister og Mandal	3,382	22,825	14,143	54,258	12,470	1,252	-
Stavanger	8,817	43,503	13,404	203,063	19,633	4,479	-
Søndre Bergenhus	7,234	66,086	25,156	226,618	22,756	7,150	80
Bergen	126	133	15	191	2	28	-
Nordre Bergenhus	8,680	65,004	29,136	187,807	33,745	10,355	-
Romsdal	9,163	54,511	23,085	170,361	25,138	7,487	-
S. Thronhjøm . . .	9,546	45,312	15,926	104,571	18,422	6,466	98
N. Thronhjøm . . .	9,052	28,088	11,895	94,402	18,889	6,729	10,998
Nordland	7,507	41,779	12,509	107,438	24,066	5,433	19,208
Tromsø	4,531	19,949	6,622	58,048	9,511	1,726	6,073
Finmarken	463	6,199	2,908	19,761	2,597	360	65,293
Riget 1865	149,167	690,777	262,259	1,705,394	290,985	96,166	101,768
— 1855	154,447	949,935		1,596,199	357,102	113,320	116,491
— 1845	131,894	842,568		1,447,274	290,950	88,637	90,273
— 1835	113,163	644,414		1,028,945	184,518	79,874	82,225

*) Af mælk transporteredes: Centner. 1850. 1861. 1863. 1865. 1867. 1868. 1869.
 på Kristiania—Eidsvoldjernbanen 8,434. 11,984. 16,257. 22,728. 42,634. 50,728. 58,012.
 på Kongsvingerjernbanen - - - 2,888. 8,216. 20,460. 22,351. 25,290.

18. Skovdrift.

1. Trælastudførselen fra de vigtigste toldsteder i årene 1836—1869.

Toldsteder.	1836—40	1841—45	1846—50	1851—55	1856—60	1861—65	1866—69
	Com.-l.	Com.-l.	Com.-l.	Com.-l.	Com.-l.	Com.-l.	Com.-l.
Frederikshald.....	8,300	10,700	10,700	14,000	17,300	24,600	26,700
Frederiksstad.....	16,700	24,700	6,000	22,400	37,300	48,900	57,600
Sarpsborg.....				21,700	29,500	31,400	38,700
Moss.....	6,200	7,300	5,900	8,100	8,000	7,500	6,700
Kristiania.....	22,600	23,100	18,700	24,900	33,200	54,700	69,300
Drammen.....	52,100	48,600	48,800	59,800	56,600	61,600	58,100
Laurvik.....	5,300	7,600	5,200	5,800	8,800	12,300	17,100
Skisensfjorden.....	23,300	24,400	27,000	34,500	35,800	44,500	42,000
Kragerø.....	7,100	9,100	8,200	10,300	10,900	14,600	17,400
Østerrisøer.....	8,500	8,300	9,300	10,300	9,100	7,700	7,000
Arendal.....	7,700	7,600	7,700	8,600	9,500	12,400	15,800
Kristianssand.....	12,600	14,600	14,700	17,700	16,800	16,900	17,800
Mandal.....	2,500	2,900	3,300	5,400	5,500	4,600	3,500
Thronhjelm.....	3,800	2,800	3,900	7,000	4,800	4,700	4,900
Andre søndenfeldske byer	12,500	14,500	14,300	17,900	17,300	21,000	20,200
— vestenfeldske do.	1,800	1,600	2,200	4,700	3,400	3,100	2,800
— nordenfeldske do.	-	-	300	1,600	2,600	4,800	8,700
Ialt	191,000	207,800	207,900	282,500	308,300	382,600	415,300

2. Årlig produktion af udskibningstømmer.

Distrikter.	1851—55	1856—60	1861—65	Distrikter.	1851—55	1856—60	1861—65
Amt.	Tylvter.	Tylvter.	Tylvter.		Tylvter.	Tylvter.	Tylvter.
Akershus.....	?	?	38,000	Søndre Østerdalen	52,000	44,000	66,000
Hedemarken...	130,000	150,000	200,000	Nordre Østerdalen		13,000	24,000
Kristians.....	40,000	50,000	50,000	Hadeland og Land	22,000	26,000	30,000
Buskerud.....	44,000	43,000	53,000	Valders.....	14,000	14,000	13,000
Fogderier.				Hallingdal.....	?	?	17,000
Vinger og Odalen	21,000	28,000	31,000	Ringerige.....	?	13,000	19,000
Solør.....	50,000	58,000	72,000	Buskerud.....	?	?	11,000

For Hedemarkens amts 4 østlige fogderier er det årlige nettoudbytte af ovennævnte produktion anslået til 125,000 spd. i 1846-50, 372,000 spd. i 1851-55, 464,000 spd. i 1856-60 og 629,000 spd. i 1861-65. Bruttoudbyttet er for de 2 sidstnævnte femår beregnet til henholdsvis 810,000 spd. og 989,000 spd. årlig; heri er ikke iberegnet udbyttet af distriktets sagbrug, (årlig netto 40,000 spd. i 1861-65), heller ikke kul og røstved solgt til Rørås værk (15,000 spd. årlig).

3. Tømmertransport.

	1851—55	1856—60	1861—65	1866	1867	1868	1869
Tømmerflødning i Glommens vasdrag } tylvter	114,100	138,500	157,200	211,100	216,700	263,100	326,900
Drammenselv. do.)	85,800	86,900	96,100	90,400	92,700	103,700	98,900
Tømmertransport på Hovedjernbanen... } vogne à	10,800 ²⁾	18,400	25,400	31,700	33,400	33,800	36,000
Kongsvingerbanen ³⁾ } 120 ctr.	-	-	7,000 ⁴⁾	13,900	15,600	18,800	17,900

1) I Skeenselvens vasdrag nedflødedes i årene 1861—65 gennemsnitlig 44,000 tylvter årlig. 2) I driftsåret 1/54—31/55. 3) På Drammen—Randsfjordsjernbanen befordredes i 1869 2,539 vogne à 100 centner. 4) o: gennemsnittet af de 3 år 1863—65.

19. Fiskerier.

I. Udførsel af fiskevarer. ¹⁾	1851-55	1856-60	1861-65	1866	1867	1868	1869		
a) udtrykt i centner.									
Produkter af sildefiskerier .	1,131,000	1,194,000	1,619,000	1,534,000	1,500,000	1,565,000	2,205,000		
— af torskefiskerier	860,000	990,000	993,000	1,173,000	1,227,000	1,230,000	1,208,000		
— af andre fiskerier	8,000	9,000	53,000	83,000	95,000	65,000	75,000		
Ialt	1,999,000	2,193,000	2,665,000	2,790,000	2,822,000	2,860,000	3,488,000		
b) udtrykt i speciesdaler.									
Produkter af sildefiskerier .	ikke	beregnet	net	3,185,000	3,219,000	3,127,000	3,503,000		
— af torskefiskerier				4,603,000	4,371,000	3,932,000	5,000,000		
— af andre fiskerier				260,000	233,000	185,000	193,000		
Ialt	-	-	-	8,048,000	7,823,000	7,244,000	8,696,000		
II. Sildefiskerier.									
a) Deltagere i vårsildfisket. ²⁾									
Antal notefiskere	7 à 8,000	3 à 4,000	ca. 4,000	5,500	5,250	4,974	5,000		
— garnfiskere	ca. 20,000	20,000	- 25,000	30,000	33,000	35,960	35,000		
Mandskab på de sildeførende fartøier	2,200	2,400	2,500	2,700	2,900	3,312	3,000		
Arbejdere v. sildens tilvirkn.	7,800	7,000	9,500	9,500	7,700	7,170	7,000		
Ialt	38,000	33,000	41,000	47,700	48,850	51,416	50,000		
b) Udbytte af vårsildfisket.									
1. udtrykt i tønder.									
Søndre distrikt	582,000	300,000	414,000	410,000	210,000	500,000	355,000		
Nordre distrikt	71,000	286,000	352,000	350,000	320,000	80,000	255,000		
Søndmøre	7,000	4,000	40,000	30,000	110,000	20,000	70,000		
Ialt	660,000	590,000	806,000	790,000	640,000	600,000	680,000		
2. udtrykt i speceisdaler. ³⁾									
Søndre distrikt	951,000	596,000	696,000	828,000	651,000	1,400,000	494,000		
Nordre distrikt	116,000	560,000	542,000	770,000	736,000	192,000	331,000		
Søndmøre	12,000	10,000	48,000	60,000	211,000	56,000	94,000		
Ialt	1,079,000	1,166,000	1,286,000	1,658,000	1,598,000	1,648,000	919,000		
c) Udførsel af:									
Vårsild tdr.	460,000	446,000	606,000	597,000	479,000	493,000	515,000		
Storsild	-	-	5,000	169,000	270,000	46,000	257,000		
Fedsild	105,000	150,000	198,000			227,000	319,000		
Brisling						15,000	10,000		
Ialt	565,000	596,000	809,000	766,000	749,000	781,000	1,101,000		

I storsildfisket i Nordlands amt deltog såvel i 1868 som i 1869 10,000 fiskere; udbyttet opgaves for 1868 til 270,000 og for 1869 til 214,000 tdr., til en værdi i opfisket stand af henholdsvis 250,000 og 174,000 spd.; desuden blev der i Tromsø amt i 1869 opfisket 76,000 tdr. storsild værd 45,000 spd.; i 1868 forefaldt der i sidstnævnte amt intet storsildfiske af betydning. Udbyttet af fedsild- og brislingfiskerierne er for 1869 opgivet til 342,000 tdr. værd 792,000 spd.; alene i søndre Bergenhus og søndre Thronhjems amter deltog i 1869 11,700 fiskere i sommersildfiskerierne. Samtlige sildefiskerier skulde altså i 1869 have udbragt 1,312,000 tdr. værd 1,930,000 spd. — I året 1870 var udbyttet af vårsildfisket yderst ringe, nemlig i søndre distrikt 55,000 tdr., i nordre distrikt 80,000 tdr. og i Søndmøre 25,000 tdr., altså tilsammen 160,000 tdr.

1) Se ogsaa tabel no. 21 d.

2) Opgaverne over antallet af deltagerne ere for årene før 1868 alene at betragte som løse skjøn.

3) o: sildens værdi i opfisket stand.

19. Fiskerier. (fortsat fra pag. 19).

III. Torskfiskerier.	Antal fiskere.			Det opfiskedes mængde udtrykt i (små) tusinder fisk.			Det opfiskedes værdi (lever og rogn iberegnet) udtrykt i speciesdaler.		
	1861-65.	1868.	1869.	1861-65.	1868.	1869.	1861-65.	1868.	1869.
Oversigt.									
Romsdals amt.	8,627	13,000	13,700	3,595	4,218	4,838	376,000	293,000	360,000
Søndre Thronhjems amt	1,836	2,500	2,900	853	1,104	1,056	92,000	68,000	73,000
Nordre Thronhjems —	?	?	1,300	?	?	450	?	?	23,000
Nordland: a) Lofoten ...	21,495	21,088	20,701	15,480	24,000	20,400	1044000	1181000	1047000
b) udenfor opsynsdistr.	2,825	?	?	2,205	?	?	146,000	?	?
Tromsø.	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Finmarken: a) loddefisket	8,000	10,858	8,000	8,200	14,946	11,563	364,000	463,000	459,000
b) sommerfiskerier ...	?	6,524	6,680	?	?	?	?	118,000	155,000
Summa)	50,000	60,000	58,000	33,000	50,000	43,000	2150000	2330000	2330000
Udbytte (i små tusinder fisk).	1862.	1863.	1864.	1865.	1866.	1867.	1868.	1869.	1870.
af Lofotfisket	11,400	17,400	10,200	18,600	21,000	26,100	24,000	20,400	21,750
- Loddefisket	9,000	5,000	10,000	11,000	10,800	16,300	14,946	11,563	14,508
- Romsdalsfisket	3,500	2,476	3,567	4,840	3,824	4,280	4,218	4,838	3,795
Fiskernes bruttortjeneste udtrykt i tusinder af speciesdaler. ²⁾									
Lofotfisket	715	1,261	746	1,309	1,466	1,541	1,181	1,047	1,640
Loddefisket	330	290	500	450	400	662	463	459	758
Romsdalsfisket	365	294	382	524	350	395	293	376	421

IV. Andre fiskerier. I makrelfiskeriet deltog i 1869 ca. 3,000 (garn)fiskere; udbyttet opgaves til 5 millioner, værd 128,000 spd. mod 123,000 spd. i 1868. Udbyttet af lax- og sørretfiskerier mindst 320,000 spd., do. af ferskvandsfiskerier (laxefiskerier undt.) ca. 180,000 spd. Der udførtes i 1869 61,597 ctr. makrel værd 98,600 spd., 2,092 ctr. lax værd 38,000 spd.; 39,937 dunker ansjos værd 28,000 spd. og ca. 1,200,000 stkr. hummer værd 60,000 spd.

V. Bruttoudbytte af de større saltvandsfiskerier fordelt paa fiskere fra de forskellige amter.

I gennemsnit for årene 1868 og 1869.	Sild. spd.	Torsk. spd. ²⁾	Anden fisk. spd.	I gennemsnit for årene 1868 og 1869.	Sild. spd.	Torsk. spd. ²⁾	Anden fisk. spd.
Nedenæs	-	1,000	25,000	S. Trondhjem..	130,000	100,000	-
Lister og Mandal	88,000	1,000	119,000	N. Trondhjem..	40,000	40,000	-
Stavanger	600,000	-	56,000	Nordland	180,000	927,000	-
SøndreBergenhus	720,000	5,000	14,000	Tromsø	24,000	462,000	-
NordreBergenhus	180,000	4,000	1,000	Finmarken	-	273,000	-
Romsdal	195,000	327,000	4,000	Summa	2,157,000	2,140,000	219,000

VI. Bankfiskerier og ishavsexpeditioner. I bankfisket efter torsk m. m. udenfor Søndmøre, deltog i 1869 7 norske og 17 svenske skøiter med et bruttoudbytte af henholdsvis 3,683 og 14,784 spd.; i bankfiske efter håkjerøing nordenfor Finmarkens kyster deltog i 1869 56 fartøier og 61 både med en besætning af 558 mand og et bruttoudbytte af 43,879 spd. (mod 46,474 spd. i 1868). Til Spitsbergen og Novaja Semlja udspejdedes fra Finmarken i 1869 27 fartøier drægt. 407 com.-læster med en besætning af 268 mand og et udbytte af 44,778 spd. (mod 27,007 spd. i 1868). Til sælfangst ved Jan Mayn udspejdedes fra det søndenfjeldske Norge i 1868 15 fartøier drægt. 1,641 com.-læster, værd 249,000 spd. med en besætning af 684 mand og i 1869 15 norske fartøier dr. 1680 com.-læster og 1 hollandsk (med norsk mandskab) dr. 127 c.-l. Bruttoudbyttet var 1864—66 gennemsnitlig 156,000 spd., i 1867 247,000 spd., i 1868 184,300 spd. og i 1869 184,000 spd.; rederiernes netto, foruden 5 % af kapitalen, i 1864—66 gennemsnitlig 26,400 spd. i 1867 106,500 spd., i 1868 54,900 spd., i 1869 ca. 45,000 spd. I 1867 toges 60,000 ungsæl og 23,000 gammelsæl, i 1868 49,500 ung og 14,200 gammel, i 1869 33,000 ung og, 29,000 gammel. Svend Føyns hvalfangst i 1870 udgjorde 36 hvalfiske.

1) Heri iberegnet et skønsmæssigt tillæg for de med ? betegnede rubrikker — et tillæg, der ikke er medregnet under V. 2) Disse tal læses, som om der stod 3 nuller efter. 3) Se anmærkning 1.

20. Grubedrift, hyttedrift og industri.

I. Grubedrift i 1865.	Sølverts.	Kobbererts.	Nikkelerts.	Svovlkis.	Krommalm	Kobolt- malm.	Jernmalm.	Ialt.
Antal gruber i drift	5	21	14	24	2	1	37	104
Antal arbejdere	368	752	109	543	33	209	425	2,439
Produktion af malm i tusinder af centner	38	373	105	602	6	209	994	2,327

De vigtigste gruber for de forskellige slags ertser: sølv, Kongsberg; kobbererts, Røraas, Alten og Vigsnæs (Karmøen); nikkel, Modum og Bamble; svovlkis, Ytterøen og Hardanger; kobolt, Buskerud; jernmalm, Nedenæs, Jæderen, Bamble.

II. Hyttedrift.	I gennemsnit for årene					År	År	År
	1841-45	1846-50	1851-55	1856-60	1861-65	1866	1867	1868
· Kongsberg sølvværk. ¹⁾								
Produkt. af fint sølv.mark	20,739	25,338	24,371	27,397	13,864	14,081	15,753	15,821
Driftsomkostninger.. spd.	86,007	74,878	79,102	92,152	95,662	94,478	101,253	104,469
Overskud af driften —	103,525	161,721	146,036	160,627	30,844	45,876	45,360	45,595
b. Produktion:								
af garkobber centner	?	?	11,200	11,200	10,400			
af rujern..... —	156,000	140,000	149,000	138,000	125,000	(stærkt aftagende.)		
af støbegods..... —	48,000	55,000	48,000	48,000	35,000			
af stangjern..... —	79,000	91,000	97,000	88,000	81,000			

III. Industrianlæg.	Samlet antal anlæg i 1865.	Antal anlæg, der beskj. over		Antal arbejdere.				Opgiven ²⁾ årlig produktion i femåret 1861—65.
		20 arb.	100 arb.	1850	1855.	1860.	1865.	
Teglværker.....	298	17	1	1,550	1,750	2,079	2,100	11 millioner tagsten, 26 millioner mursten og 2½ mill. drainsrør.
Glasværker.....	7	7	1	94	203	252 ³⁾	379	Vinduesglas, flasker og andre glasvarer til en værdi af 140,000 spd.
Jernværker.....	18	15	6	1,530	1,500	1,400	1,300	125,000 centner rujern, 35,000 ctr. støbegods og 81,000 ctr. stangjern m. m.
Anden hyttedrift....	10	5	1	400	400	350	350	10,400 centner garkobber, 14,000 mark sølv, nikkel etc.
Mekaniske værksteder ⁴⁾ og støberier, samt spi- ger- og valseværker	55	18	6	537	1,034	1,549	2,050	800,000 spd.
Møllebrug.....	701	5	-	?	?	?	1,647	Formaling af 1,600,000 tdr. korn.
Brændevinsbrænderier	27	10	-	806	769	791	618	5,800,000 potter brændevin.
Ølbryggerier.....	80	6	-	175	332	616	584	21,000,000 potter øl.
Tobaksfabrikker....	55	16	-	762	972	795	825	17,000 ctr.skrå- og røgetobak.
Væverier.....	16	15	5	508	611	1,169	2,011	1 à 1½ mill. spd.
Spinderier.....	13	9	2	450	1,250	1,350	729	18,000 ctr. bomulds garn; desuden en- del lingarn, tråd, snører m. m.
Rebslagerier.....	46	5	-	276	308	356	549	30,000 ctr. tougværk, 50,000 alen seil- dug.
Garverier.....	267	-	-	?	?	?	703	
Sagbrug.....	1,501	57	5	?	?	?	7,000	
Papirfabriker.....	6	4	-	192	185	188	196	
Fyrstikfabriker.....	5	3	-	30	72	100	153	
Skibsværfter.....	?	42	5	?	?	?	4,090	162 fartøjer på tilsammen 9,300 com- læster.

1) I 1869 udgjorde produktionen af fint sølv 15,686 mark, driftsomkostningerne 108,375 spd. og overskudet af driften 41,003 spd. Renterne af driftsfondet udgjorde 47,820 spd.

2) Disse opgaver ere tildels meget usikre og i regelen for lave.

3) Desuden beskjæftigede glasværkerne i 1865 43 dagarbejdere.

4) Desuden havde staten 3 mek. værksteder, der i 1865 beskjæftigede 546 arbejdere.

20. Industri

(fortsat fra pag. 21).

Distrikter.	Antal hovedpersoner, der i 1865 vare sysselsatte ved forædling, tilvirkning, forarbeidelse eller bygning af*):									
	mineralier	metaller og ertser.	for-tærings-gjenstande	spinde-stofte.	beklæd-ningsgjenstande.	træ- og plan-testofte.	huse.	skibe og både.	veie, jernbaner.	andro industri-frem-bringelser
Riget	1,313	10,603	6,240	5,986	23,795	17,549	10,309	4,652	1,805	4,753
Rigets landdistrikter .	790	6,118	2,212	4,540	14,795	11,572	5,778	2,554	1,453	1,836
Rigets bydistrikter . .	523	4,485	4,028	1,446	9,000	5,977	4,531	2,098	352	2,917
Landdistrikterne amtsvis.										
Smaalenene	67	332	188	128	1,009	1,672	287	116	8	108
Akershus	159	943	441	588	1,477	1,725	604	36	189	341
Hedemarken	23	475	266	804	1,695	769	401	7	154	235
Kristians	158	589	166	324	1,670	696	516	2	204	214
Buskerud	43	449	181	190	1,179	886	390	41	323	128
Jarlsberg og Laurvik	36	411	145	89	852	522	437	433	55	65
Bratsberg	10	629	62	113	540	685	286	203	47	71
Nedenæs	28	547	127	96	658	647	690	950	30	30
Lister og Mandal . . .	12	131	46	107	385	573	158	71	51	82
Stavanger	41	114	72	169	480	363	295	59	45	39
Søndre Bergenhus . .	50	409	188	745	758	589	322	290	63	145
Nordre Bergenhus . .	-	156	25	125	484	326	203	24	15	47
Romsdal	28	167	32	377	831	501	311	69	65	73
Søndre Thronhjøm . .	27	299	128	337	1,132	620	300	27	70	109
Nordre Thronhjøm . .	102	279	79	76	1,032	629	240	26	100	88
Nordland	4	117	50	148	419	246	242	180	25	47
Tromsø	2	53	12	105	159	89	75	8	9	11
Finmarken	-	18	4	19	35	34	21	12	-	3
De større byer.										
Kristiania	97	1,180	1,124	607	2,507	1,225	1,005	101	138	1,148
Bergen	60	422	423	206	1,164	880	321	299	36	271
Thronhjøm	32	300	273	109	756	278	394	80	23	213
Stavanger	73	190	239	110	535	390	180	348	7	122
Drammen	14	138	177	31	342	228	182	203	40	170
Kristianssand	6	91	195	54	378	181	301	105	11	80
Frederikshald	10	159	113	16	265	302	119	57	12	60
Laurvik	-	189	85	5	125	126	100	28	3	49
Horten	1	301	45	1	132	63	151	141	3	37
Kristianssund	15	58	41	30	151	106	130	46	3	28
Kongsberg	-	437	54	12	106	90	32	-	1	34
Frederiksstad	14	36	59	13	128	87	73	18	5	33
Skien	10	41	85	42	129	111	78	13	7	59
Tønsberg	1	42	65	7	145	75	88	55	3	47
Moss	8	48	135	26	113	120	56	11	10	36
Kragerø	3	35	26	-	89	80	94	53	-	11
Tromsø	3	59	45	5	148	85	80	26	1	30
Mandal	2	63	51	17	101	121	83	20	6	23
Aalesund	43	70	67	23	158	102	78	36	3	25
Arendal	4	47	57	-	134	95	97	24	-	21
Haugesund	3	32	59	10	79	210	94	20	2	14
Sarpsborg	7	37	41	3	83	75	64	1	-	22
Porsgrund	-	41	20	5	61	45	34	42	-	22
Østerrissøer	-	16	18	1	51	29	38	38	-	1
Brevik	-	14	8	2	50	28	34	12	-	7

*) cfr. pag. 12.

21. Handel.

a. Ind- og udførselsværdier*) fra eller til de forskellige udenrigske lande samt for de vigtigste norske toldsteder.

Lande.	Indførsel af fremmede varer.				Udførsel af norske varer.			
	1866.	1867.	1868.	1869.	1866.	1867.	1868.	1869.
Sverige	1,445	1,235	1,536	1,324	1,378	1,526	1,071	1,399
Danmark	3,592	4,283	4,660	4,459	981	924	951	1,160
Rusland	1,837	2,328	2,247	1,397	893	926	964	731
Nordtyskland	7,853	7,382	8,335	7,207	2,536	2,555	2,899	3,243
Holland	760	656	650	698	1,618	1,428	1,519	1,749
Belgien	316	308	335	230	222	255	269	381
Storbritanien og Irland	7,047	5,942	5,911	5,307	4,664	5,148	5,246	5,494
Frankrige	1,442	809	960	969	2,319	2,179	2,026	2,377
Spanien	184	190	163	219	1,534	1,360	1,372	1,672
Portugal	190	235	300	224	211	200	106	64
Italien og Østerrige..	212	117	100	162	317	396	345	734
Tyrkiet	81	64	249	918	-	1	-	-
Afrika	-	-	-	-	4	23	2	5
Kina	-	-	-	-	25	14	13	3
Australien	-	-	-	-	-	25	131	265
Sydamerika	1,065	807	860	667	82	85	82	32
Vestindien	176	117	136	87	196	119	152	129
Nordamerika	89	28	14	9	109	31	2	1
Ubekjendt Sted	-	1	1	1	-	-	-	-
Summa	26,239	24,502	26,457	23,878	17,089	17,195	17,150	19,439
Toldsteder.								
Kristiania	8,464	8,071	8,830	8,630	1,923	1,942	2,046	2,366
Bergen	4,735	4,158	4,508	4,332	3,093	3,311	3,582	3,912
Thronhjelm	2,015	1,603	1,985	1,930	657	685	529	746
Drammen	1,107	1,184	1,174	874	1,036	1,011	1,254	1,416
Stavanger	1,542	1,585	1,753	1,202	1,107	1,065	996	658
Kristianssand	369	381	385	338	485	445	390	435
Laurvik	560	535	604	381	342	309	329	382
Kristianssund	369	381	385	338	1,320	1,034	1,071	1,215
Frederiksstad	134	131	160	110	853	1,211	1,233	1,548
Arendal	830	827	780	745	297	255	281	313
Frederikshald	525	581	628	502	716	809	772	855
Moss	320	392	609	444	173	151	129	119
Skien	391	358	403	340	217	184	200	196
Sarpsborg	82	73	92	81	795	811	749	783
Tromsø	342	354	251	263	244	225	142	318
Kragerø	237	211	244	240	310	281	260	278
Tønsberg	446	396	324	252	94	143	94	165
Aalesund	264	234	175	155	641	699	455	666
Porsgrund	106	131	183	106	227	284	327	324
Hammerfest	304	299	281	292	347	305	257	469
Mandal	232	209	228	189	114	102	128	115
Østerrisør	154	162	144	132	112	83	75	65
Haugesund	131	86	179	150	454	311	391	463
Vadsø	170	171	205	133	192	228	238	292
Holmestrand	59	57	52	46	78	96	105	64
Grimstad	170	101	100	127	41	27	33	47
Bodø	30	31	55	58	16	39	103	165
Brevik	115	91	79	60	200	106	99	98
Farsund	94	78	56	46	108	117	81	100
Vardø	186	164	140	132	193	174	117	162

*) Værdien er udtrykt i tusinder af speciesdaler, saa at samtlige tal læses, som om der stod 3 nuller efter.

21. Handel.

b. Ind- og udførselsværdier*) for de vigtigste vareslags.

Vareslags.	Indførsel af fremmede varer.				Udførsel af norske varer.			
	1866.	1867.	1868.	1869.	1866.	1867.	1868.	1869.
Levende Dyr.....	69	72	87	66	11	7	6	15
Madvarer af dyr:								
Fiskevarer.....	12	11	11	12	6,341	6,115	5,913	7,129
Andre.....	1,201	1,395	1,115	1,038	34	27	30	26
Kornvarer.....	6,092	6,164	8,477	7,384	147	259	110	111
Kolonialvarer: Kaffe.....	1,749	1,501	1,416	1,203	-	-	-	-
The.....	41	46	41	40	-	-	-	-
Sukker, raffineret og hvidt ..	450	418	443	460	-	-	-	-
— gult og brunt.....	466	360	380	429	-	-	-	-
Sirup.....	249	154	165	228	-	-	-	-
Tobak.....	790	680	618	592	1	9	11	10
Andre.....	161	142	161	156	-	1	-	-
Frugter og haugevæxter.....	346	356	389	358	29	40	32	31
Drikkevarer.....	542	440	561	679	8	3	4	14
Spindestoffe m. m.: Uld.....	232	186	201	179	-	1	-	1
Bomuld.....	1,138	534	540	641	-	-	-	-
Lin, hamp og stry.....	649	624	654	545	-	-	-	-
Drev, affald etc.....	18	21	17	19	6	10	14	13
Garn og rebslagerarbeide:								
Garn.....	440	473	395	359	14	18	59	82
Rebslagerarbeide.....	41	38	34	49	-	-	-	-
Manufakturvarer.....	3,605	3,168	3,263	2,616	56	66	94	93
Hår, fjær, skind, ben, horn m. m.:								
Rogn, lever og fiskegnavo...	17	32	25	21	376	464	299	384
Ellers.....	657	460	531	573	371	370	422	472
Fabrikater af hår, skind, ben m. m.	122	110	114	93	-	-	-	-
Fedt, talg, olie, tjære m. m.:								
Tran og spæk.....	2	1	1	1	1,385	1,337	1,080	1,219
Ellers.....	385	354	319	372	10	13	12	15
Fabrikater af fedt, talg o. s. v...	152	122	144	123	-	1	-	1
Trævarer, uforarb. eller halvforarb.	292	316	298	324	7,209	7,317	7,713	8,629
Trævarer, forarbejdede.....	91	89	90	71	3	5	7	10
Farvestoffe.....	289	212	267	196	3	35	-	18
Forskjellige andre plantestoffe ..	386	345	444	359	84	101	162	130
Papir og arbejder af papir.....	134	172	154	126	8	11	6	13
Andre fabrikater af plantestoffe ..	21	19	17	19	6	5	5	5
Mineralier, råstoffer: Stenkul....	696	833	847	749	-	-	-	-
Salt.....	537	482	515	575	-	-	-	-
Is.....	-	-	-	-	183	50	89	105
Andre.....	203	171	174	128	315	472	335	381
Mineralier, fabrikater.....	346	326	346	262	2	2	16	33
Metaller, rå og halvforarbejdede..	852	794	726	544	455	353	376	293
Metaller i arbejde:								
Rede perge.....	157	336	298	608	-	40	284	120
Andre.....	1,028	934	880	751	12	20	10	10
Skibe, vogne, maskiner etc.:								
Skibe.....	1,215	1,129	908	524	6	34	6	14
Ellers.....	416	482	391	406	14	9	55	62
Summa	26,289	24,502	25,457	23,878	17,089	17,195	17,150	19,439

*) Værdien er udtrykt i tusinder af speciesdaler, saa at samtlige tal læses, som om der stod 3 nuller efter.

21. Handel.

c. Ind- og udførselsmængder for de forskellige vareslags.

Vareslags.	Mængde- enhed.	1851- 55	1856- 60	1861- 65	1866	1867	1868	1869
I. Indførsel.								
Kjød.....	tusinder af ¹⁾ centner	3.8	7.1	10.5	13.2	16.1	18.8	15.4
Flesh.....	—	6.9	8.8	24.0	23.0	28.9	28.7	17.6
Ost.....	—	7.1	6.8	7.3	6.5	5.8	5.0	4.0
Smør.....	—	18.9	23.8	32.5	37.2	46.5	29.0	30.9
Kornvarer.								
A. uformalede.								
Hvede.....	tønder	35.0	38.6	42.2	38.8	37.3	40.5	40.7
Rug.....	—	454.8	639.3	860.6	925.1	716.4	982.2	1,040.8
Byg.....	—	504.5	500.3	626.9	452.3	394.1	596.8	597.2
Havre.....	—	14.9	22.6	14.7	3.1	2.4	3.3	8.1
Erter og Bønner.....	—	19.4	20.0	32.6	26.0	23.0	45.6	47.6
Mais.....	—	0.4	11.3	0.3	1.1	-	1.1	1.8
B. formalede.								
Byggryn.....	—	7.8	7.5	8.2	9.1	7.9	9.2	8.0
Hvedemel.....	—	9.0	13.4	20.3	22.3	19.0	24.6	27.5
Rugmel.....	—	51.1	80.7	68.9	98.0	86.5	94.1	99.9
Ialt kornvarer	tønder	1,128.6	1,389.8	1,686.8	1,584.9	1,299.7	1,809.0	1,881.9
Kolonialvarer.								
Risengryn.....	centner	5.9	14.2	17.4	20.5	20.7	28.6	22.8
Kaffe.....	—	87.8	96.3	103.0	116.2	122.5	115.6	107.7
Sukker, raffineret og hvidt....	—	21.9	14.7	46.2	54.5	56.0	56.4	55.0
— gult og brunt.....	—	84.5	92.9	55.4	65.7	65.5	59.4	61.3
Sirup.....	—	18.0	22.3	41.8	67.3	46.8	48.5	65.1
Tobaksblade.....	—	28.6	30.5	31.1	35.0	37.8	34.9	32.0
Cigarer.....	—	0.3	0.4	0.5	0.7	0.8	0.9	0.8
Frugter etc.								
Rosiner.....	—	3.1	3.3	4.2	5.0	5.0	5.3	4.3
Humle almindelig.....	—	1.9	3.0	2.3	2.4	2.8	2.5	2.0
Drikkevarer.								
Brændevin og spiritus på flasker	potter	6.5	7.9	14.0	20.0	19.7	16.8	18.4
Do. do. på foustager	—	422.0	397.4	1,095.5	1,174.4	819.8	1,615.0	1,407.1
Vin på flasker.....	—	25.3	24.6	32.7	76.4	81.2	85.9	89.8
— på foustager.....	—	971.4	675.7	730.1	1,043.9	925.7	963.6	1,040.0
Edike.....	—	98.2	65.9	49.4	141.5	87.4	37.9	44.9
Spindestoffe.								
Uld.....	centner	1.7	2.0	4.0	6.6	5.4	5.8	4.8
Bomuld.....	—	23.7	36.2	19.1	37.9	28.9	27.0	28.5
Lin, hamp, stry m. m.....	—	42.5	43.3	67.1	78.5	71.3	69.4	62.2
Garn og rebslagerarbeide.	—	-	-	-	0.1	-	-	-
Silke.....	—	0.3	0.6	1.0	1.1	1.0	1.0	1.2
Uldgarn.....	—	8.8	2.5	1.8	5.0	5.0	3.6	3.3
Bomuldsgarn.....	—	1.4	1.5	4.5	3.7	3.5	2.6	2.5
Lin- og hampegarn.....	—	3.9	3.9	2.7	3.5	3.3	3.1	4.3
Rebslagerarbeide.....	—	-	-	-	-	-	-	-
Manufakturvarer.								
Af silke og halvsilke.....	—	0.2	0.2	0.3	0.5	0.4	0.4	0.3
- uld.....	—	5.9	6.5	10.0	11.7	10.6	10.4	9.9
- bomuld, ublegede.....	—	1.0	1.6	1.5	5.2	6.2	5.9	5.1
- — andre.....	—	6.8	7.1	5.9	8.1	8.5	8.3	7.8
Af lin og hamp.								
Seildug vægt. over 11 lod pr. □ al.	—	7.3	6.7	8.0	9.1	11.1	10.0	9.7
andre, ublegede.....	—	2.4	2.0	1.8	1.0	1.5	1.5	1.3
andre, ellers.....	—	1.8	1.9	2.4	2.3	2.0	1.7	1.4

1) Samtlige tal læses, som om der stod 2 nuller efter.

21. Handel.

c. Ind- og udførselsmængder for de forskellige vareslags.

Vareslags.	Mængde- enhed.	1851- 55	1856- 60	1861- 65	1866	1867	1868	1869
I. Indførsel (fortsat).								
Skind og Huder.	tusinder af ¹⁾							
a. uberedte. 1. tørre.....	centner	6.1	4.7	4.0	3.5	2.7	2.0	2.6
2. raa.....	—	11.4	13.7	22.2	26.5	19.8	23.2	28.0
b. barkede eller garvede.....	—	2.5	3.4	4.5	4.5	3.0	3.8	3.1
Talg, olie o. s. v.								
Talg.....	—	2.6	3.4	4.8	4.0	3.8	0.8	0.5
Lin-, rap- og roolie.....	—	11.0	15.2	16.8	9.1	5.0	7.1	5.2
Paraffinolie, petroleum etc.	—	0.3	0.5	3.0	12.6	15.3	21.9	30.4
Lys af stearin.....	—	0.2	0.5	1.8	3.2	3.3	4.9	3.3
Trævarer.								
Tøndebånd.....	(millioner) ¹⁾	7.2	7.4	7.6	8.4	6.6	7.9	10.5
Stav og diverse trævarer.....	spd.	160.5	151.9	205.2	250.1	282.9	258.4	264.0
Diverse plantestofte.								
Kork.....	centner	2.5	2.8	6.9	7.9	9.4	9.4	7.9
Hampefrø, linfrø.....	tønder	6.3	10.6	16.5	41.2	41.6	58.2	53.5
Papir.								
Skrivpapir og trykpapir.....	centner	2.4	3.7	3.7	4.5	4.4	3.0	3.6
Pakpapir etc.....	—	1.8	3.6	5.3	6.1	9.1	4.3	2.5
Papir med farve.....	—	0.3	0.6	0.9	1.1	1.3	1.6	1.7
Mineralier, raa.								
Stenkul.....	tønder	639.7	1,034.3	1,422.2	1,739.6	2,082.2	2,118.7	1,872.6
Salt (kogsalt).	—	517.0	574.9	708.1	801.2	670.2	784.8	778.4
Salpeter, almindelig.....	—	2.8	2.6	2.8	5.1	3.7	3.7	3.5
Mineralier, fabrikater.								
Mursten.....	(millioner) ¹⁾	1.3	2.8	1.7	1.7	1.8	1.8	1.7
Tagsten.....	—	3.4	4.7	4.2	5.6	4.2	3.9	3.4
Fajance.....	centner	9.5	11.2	12.1	12.8	10.4	11.0	8.3
Porcelain.....	—	0.3	0.5	0.7	1.4	1.1	1.1	0.9
Glasvarer.....	—	5.5	6.1	5.6	6.5	9.8	7.4	6.7
Metaller, raa og halvfor- arbejdede.								
Rujern.....	—	42.9	95.6	79.7	98.7	100.9	80.7	63.6
Stål.....	—	2.0	1.6	1.5	6.2	1.9	2.4	2.4
Stangjern.....	—	35.6	52.7	93.0	145.2	145.7	123.0	114.7
Jernplader.....	—	5.6	8.7	15.0	39.5	35.3	23.3	17.0
Kobberplader.....	—	0.5	1.1	3.6	5.5	9.9	10.2	8.1
Zinkplader.....	—	1.1	2.1	3.9	4.5	6.5	4.6	4.5
Metaller i arbejde.								
Søm og spiger.....	—	9.2	3.9	4.7	3.4	3.5	3.5	6.1
Redskaber og værktøj.....	—	4.9	7.1	5.3	5.7	6.4	5.1	4.7
Angler eller Fiskekroge.....	—	0.1	0.2	0.3	0.4	0.6	0.4	0.5
Kanoner, kugler, rør etc.	—	7.1	16.6	32.1	34.5	22.6	25.7	19.7
Jernbaneskiner.....	—	23.3	38.0	29.0	37.9	18.9	11.2	2.6
Skibsankere og kjettinger.....	—	20.5	19.0	23.6	44.2	49.0	46.1	41.4
Andet jernarbejde.								
a) støbt.....	—	7.1	7.0	5.5	4.7	5.3	4.9	7.9
b) smedet.....	—	5.1	6.5	9.1	12.5	13.3	15.0	9.5
Kobber- og messingarbejde....	—	0.8	0.9	0.8	1.0	2.0	2.1	1.5
Diverse.								
Skibe: Antal.....	(stkr.) ¹⁾	45	32	82	179	126	92	62
— Dregtighed.....	Com.-L.	4.4	4.7	14.1	30.3	19.5	14.6	9.3
Lokomotiver og andre sporvogne	spd.	44.0	5.1	13.0	10.4	15.0	3.5	3.8
Dampmaskiner og andre maskiner	—	36.8	109.5	69.6	164.4	243.3	141.4	117.4
Bøger.....	—	29.1	41.8	56.3	69.3	68.0	70.2	88.3

1) Samtlige tal (de i parentes undtagne) læses, som om der stod 2 nuller efter.

21. Handel.

c. Ind- og udførselsmængder for de forskellige vareslags.

Vareslags.	Mængde- enhed.	1851- 55	1856- 60	1861- 65	1866	1867	1868	1869
II. Udførsel.								
Madvarer af Dyr.								
Fisk, fersk og levende.....	spd	0.8	0.6	94.1	162.3	153.1	119.1	136.9
Tørfisk	centnér	328.5	276.3	266.6	248.3	309.7	297.4	354.3
Klipfisk	—	282.1	383.0	393.8	514.5	551.4	569.9	474.0
Vårsild	tønder	460.1	446.8	605.6	597.6	479.4	493.2	515.3
Anden sild	—	105.0	150.0	203.4	168.8	269.9	288.3	585.9
Anden saltet fisk	—	28.0	61.2	50.5	55.6	35.7	47.6	45.3
Ansioser	dunker	13.8	10.8	15.1	22.4	27.1	36.4	39.9
Hummer	(millioner) ¹⁾	0.8	0.9	1.5	1.9	1.6	1.6	1.2
Kornvarer.								
Havre	tønder	23.7	16.7	33.6	73.2	130.7	42.3	47.2
Frugter etc.								
Karve	—	3.8	3.1	2.2	3.6	4.4	3.6	3.8
Drikkevarer.								
Frugtvín	potter	-	3.7	47.4	24.3	14.4	20.3	41.1
Øl	—	10.9	31.8	102.4	29.9	33.0	39.1	163.0
Garn.								
Bomuldsgarn	centner	-	0.1	0.6	0.3	0.4	1.6	2.2
Hampe & lingarn	—	-	-	0.1	0.2	0.2	0.1	0.2
Manufakturvarer.								
Uldne Varer	—	-	-	-	0.1	0.1	0.2	0.4
Lin- og hampevarer	-	-	-	0.3	1.3	1.5	2.4	1.9
Skindvarer, Ben og diverse dyriske stoffe.								
Skind af sælhund	stkr.	16.7	45.4	44.2	54.5	68.9	61.2	62.0
Skind af kalve	centner	2.1	2.7	3.3	5.3	4.4	5.5	5.8
Skind af får, lam, gæder og kid ..	—	1.5	1.6	1.6	2.3	2.0	2.2	2.6
Sålelæder, bindsålelæder	—	-	0.2	2.0	3.7	3.5	3.3	3.4
Ben	—	19.5	14.8	13.1	15.7	14.6	22.1	27.9
Rogn	tønder	29.0	28.5	32.0	35.9	34.4	36.4	35.1
Fiskeguano	centner	-	1.3	7.5	9.0	17.0	13.0	17.4
Fedtstoffer.								
Tran	tønder	52.9	59.6	63.2	88.9	85.2	71.8	81.6
Trævarer. ²⁾								
Trælast over 48" (38")	com.-l.	267.9	288.9	355.0	378.4	374.1	380.2	398.7
— under 48" (38)	—	14.6	19.4	27.6	32.3	33.4	33.8	30.2
Plantestoffer.								
Lin- og oliekgager	centner	9.0	16.3	15.8	40.5	42.7	61.3	45.8
Mineralier:								
Is	com.-l.	4.0	6.4	11.3	36.5	21.9	31.8	42.1
Jernmalm	centner	0.3	-	26.4	114.4	120.3	206.2	319.6
Kobbermalm	—	6.1	13.2	15.4	65.6	302.2	120.0	228.7
Svovlkis	—	-	0.4	169.3	717.6	1,427.4	1,364.9	1,289.3
Nikkelmalm	—	6.6	6.7	22.5	27.4	26.3	16.4	13.7
Krommalm	—	3.5	5.9	5.5	11.8	-	-	4.2
Metaller:								
Stål	—	-	0.7	1.8	2.5	3.1	4.8	4.2
Stangjern	—	52.7	41.9	26.4	56.7	47.5	14.7	26.2
Gahrkobber	—	10.2	10.7	9.0	7.6	9.0	13.1	6.6

1) Samtlige tal, (de i parentes undtagne) læses som om der stod 2 nuller efter. 2) Af den i 1869 udførte trælast var 42,000 com.-l. høvlet last, 225,000 com.-l. planker, battens og bord 4,000 com.-l. vragebord og lægter, 30,000 com.-l. spirer, stik og pitprops, 98,000 com.-l. bjælker og huggen last, 7,000 com.-l. stav og 23,000 com.-l. splitved.

22. Skibsfart.

a. Udenrigske steder hvorfra ankomne og hvortil afgåede.	I. Skibsfarten mellem Norge og udlandet.									
	De ladte farteiers dragtighed udtrykt i tusinder af com.-last ^{*)}								Antallet af de ladte fartøier i 1869.	
	for indgående.				for udgående.				ind- gående.	ud- gående.
	1866.	1867.	1868.	1869.	1866.	1867.	1868.	1869.		
Sverige	9.6	7.6	6.6	6.1	13.4	12.8	9.7	17.7	451	899
Danmark	18.6	17.9	18.5	23.8	38.6	39.9	31.5	34.5	1,012	2,054
Rusland og Finland .	14.2	18.9	16.8	12.2	17.3	17.3	16.5	13.4	570	438
Nordtyskland.....	34.1	32.9	33.3	39.1	48.6	47.5	42.8	57.8	1,031	1,751
Holland	8.9	5.1	3.4	5.0	83.1	67.2	66.5	70.5	88	884
Belgien	4.7	3.8	2.7	2.1	8.2	10.2	11.4	14.2	48	191
Storbritanien og Irland	85.9	95.9	94.8	79.0	242.9	272.6	291.5	311.2	1,211	3,502
Frankrige	12.5	6.1	5.1	6.4	83.4	76.0	75.8	85.1	102	1,010
Spanien	7.8	7.4	8.8	6.9	9.4	10.1	11.1	9.6	54	113
Portugal	11.6	11.8	16.8	10.8	1.0	1.1	0.7	0.1	110	4
Italien og Østerrige..	12.4	6.1	4.9	8.6	2.9	4.3	4.3	5.3	57	92
Grækenland og Tyrkiet	1.1	0.7	3.3	7.8	-	0.4	-	-	55	-
Afrika	-	-	-	-	0.4	0.3	0.1	0.1	-	1
Syd- og Østasien....	-	-	-	-	0.1	0.1	0.3	0.1	-	1
Australien	-	-	-	-	0.9	1.1	4.4	7.7	-	31
Sydamerika	1.5	1.4	1.3	1.1	0.8	1.1	1.0	1.0	16	10
Vestindien	0.6	0.5	0.5	0.3	1.4	1.5	1.4	0.9	4	13
Nordamerika	-	0.3	0.3	-	12.6	11.7	8.9	7.4	-	27
Ialt	223.5	216.4	217.1	209.2	565.0	575.2	577.9	636.7	4,809	11,021
Af skibsfarten mellem Norge og udlandet faldt på:										
a. Seilfartøier	197.9	183.5	191.1	169.6	530.2	520.1	531.9	565.2	4,501	10,581
b. Dampfartøier.....	25.6	32.9	26.0	39.6	34.8	55.1	46.0	71.5	175	440
Af dampskibsfarten faldt på:										
Storbritanien	8.5	14.8	12.3	10.8	20.2	34.8	31.7	43.6	60	201
Nordtyskland.....	10.5	13.7	9.8	17.1	8.4	11.5	4.9	12.4	138	103
Danmark	3.8	3.2	3.4	9.7	1.1	2.1	2.3	7.7	89	66
b. De vigtigste nationaliteter.										
Norske	147.5	141.6	137.0	131.0	400.4	399.0	398.9	444.1	2,421	6,633
Svenske	9.7	7.6	6.7	14.2	15.0	13.6	10.2	16.9	527	674
Danske	16.7	18.6	22.3	20.9	17.5	17.3	21.7	20.9	829	842
Russiske og Finske..	8.9	9.3	8.8	9.6	7.6	8.9	6.3	5.3	480	225
Nordtyske	13.7	11.1	13.7	9.7	29.1	28.5	28.8	32.0	251	962
Hollandske	8.4	4.9	4.7	5.3	32.5	32.6	33.2	31.2	98	595
Britiske	12.9	21.9	20.0	14.4	32.2	48.7	52.1	61.5	124	646
Franske	5.6	2.6	3.0	3.1	24.0	19.7	19.2	18.3	64	348
Spanske	2.1	0.8	1.1	1.0	6.2	6.9	6.9	5.4	15	65
Af dampfartøierne vare:										
Norske	13.5	13.8	8.1	17.8	11.6	11.9	6.0	17.2	131	134
Britiske	7.3	15.2	10.9	8.1	17.1	34.7	30.3	41.0	38	182
Danske	1.6	2.7	4.2	4.6	1.1	1.7	2.5	2.8	46	28
c. De vigtigste norske byer.										
Kristiania	57.6	58.7	62.9	67.4	91.1	90.0	90.0	101.9	1,168	1,222
Bergen	42.2	41.3	41.9	41.3	33.9	43.9	42.4	50.3	743	1,045
Drammen	5.8	7.0	6.9	5.8	57.7	53.0	62.8	70.5	165	738
Frederiksstad.....	0.6	0.7	1.0	1.2	55.0	60.4	53.3	60.3	29	853
Sarpsborg	0.3	0.1	0.4	0.4	43.2	43.6	37.1	35.5	19	562
Stavanger	22.6	19.5	20.2	16.3	15.2	16.4	16.7	16.8	327	476
Thronhjelm	14.5	18.2	12.4	13.3	17.6	25.9	16.7	26.1	176	211
Frederikshald	3.6	2.4	3.0	2.2	28.1	27.2	25.9	26.0	77	419

*) Samtlige tal læses, som om der stod 2 nuller efter.

22. Skibsfart (fortsat.)

Steder hvortil indgæede, og hvorfra udgæede.	II. Bruttofragt optjent af norske fartøier. ¹⁾							
	For indgæende.				For udgæende.			
	1865.	1866.	1867.	1868.	1865.	1866.	1867.	1868.
Norge	1,100.0	977.7	1,140.1	1,056.4	3,245.0	3,337.1	3,382.6	3,352.5
Sverige	329.0	313.2	274.8	301.6	4,039.0	3,219.1	3,412.0	3,399.3
Danmark med Island ..	219.0	174.3	248.5	232.9	129.5	52.2	78.9	53.9
Rusland og Finland ...	171.0	234.3	374.8	266.0	1,364.2	1,198.3	1,927.5	1,425.8
Nordtyskland	457.0	459.7	509.5	484.6	444.4	381.5	301.5	231.1
Holland	930.0	936.2	796.0	1,010.6	22.4	30.8	21.6	27.8
Belgien	733.0	518.2	708.5	655.6	50.0	55.5	82.9	58.7
Storbritanien og Irland .	5,198.0	5,104.6	5,361.1	5,750.4	1,666.4	1,592.9	1,697.6	1,755.6
Frankrige	1,800.0	1,768.2	1,994.9	2,116.8	168.4	167.2	153.9	136.5
Spanien	655.0	399.9	566.7	402.5	141.4	104.0	166.5	193.6
Portugal	148.0	118.0	136.9	82.7	79.8	115.4	110.3	164.7
Italien og Østerrige ...	430.0	361.9	289.3	270.4	241.0	209.3	228.4	179.0
Grækenland og Tyrkiet .	79.0	121.9	147.0	181.6	155.5	153.1	270.2	314.6
Afrika	411.0	326.0	435.2	159.6	75.0	83.3	143.8	102.6
Syd- og Østasien	74.0	31.8	89.7	184.5	87.0	134.0	62.1	383.8
Australien	12.0	87.1	111.6	137.0	-	1.6	41.1	8.7
Sydamerika	249.0	222.5	337.0	468.2	210.7	359.6	553.2	602.6
Vestindien	131.0	222.6	170.6	159.5	240.3	287.3	372.2	360.8
De forenede stater	106.0	292.4	290.4	310.5	216.0	549.1	487.7	756.5
Britt. besid. i Nordam .	68.0	217.9	191.2	167.1	724.0	857.1	679.8	890.4
Summa	13,300.0	12,888.4	14,173.8	14,398.5	13,300.0	12,888.4	14,173.8	14,398.5

	III. Den norske handelsflåde:							
	1850.	1855.	1860.	1865.	1866.	1867.	1868.	1869.
a) Antal fartøier:								
3-8 Læster	1,210	1,414	1,413	1,243	1,185	1,257	1,234	1,116
8-20 -	1,498	1,768	2,070	2,203	1,896	1,978	2,200	2,180
20-50 -	617	700	759	774	782	785	868	859
50-100 -	489	601	674	675	727	715	751	749
100-200 -	473	669	884	1,072	1,174	1,226	1,302	1,329
over 200 -		89	160	364	451	496	554	595
Summa	4,287	5,241	5,960	6,331	6,215	6,457	6,909	6,828
b) Drægtighed af fartøier:								
3-20 Læster	24,300	28,500	32,800	33,500	29,700	30,900	34,400	33,037
20-100 -	55,100	66,200	73,200	73,900	77,700	78,700	82,500	81,984
over 100 -	66,500	114,300	164,200	244,700	290,600	308,700	334,900	350,010
Summa	145,900	209,000	270,200	352,100	398,000	418,300	451,800	465,031
c) Bemanding på fartøier:								
3-20 Læster	8,000	9,800	11,000	12,100	10,500	10,600	12,200	11,628
20-100 -	7,500	9,500	10,600	10,500	10,800	11,100	11,600	11,479
over 100 -	5,500	9,600	13,100	18,100	21,100	22,200	23,800	23,836
Summa	21,000	28,900	34,700	40,700	42,400	43,900	47,600	46,943
d) De vigtigste skibs- rederbyer i 1869: ²⁾	Arendal.	Tønsberg ²⁾	Drammen.	Stavanger.	Kristiania.	Bergen.	Grimstad.	Kragerø.
Antal fartøier	261	118	245	533	181	277	93	113
Samlet læstedrægtighed .	42,472	15,999	33,051	33,729	27,874	25,855	13,940	14,536
— bemanding	3,028	1,407	2,625	3,872	2,028	2,315	1,027	1,031
Heraf Dampfartøier:								
Antal	5	3	3	6	7	25	-	1
Læstedrægtighed	206	188	102	424	612	1,564	-	26
Bemanding	39	39	25	65	101	243	-	5

¹⁾ Udtrykt i tusinder af spd.; de bruttofragten vedkommende tal læses, som om der stod to nuller efter.
²⁾ Medregnes de til vedkommende tolddistrikt hørende herreder, bliver navnlig Tønsbergs handels-
handelsflåde betydeligt større end ovenfor opført.

23. Oversigt over kommunikationsvæsenets udvikling.

Længden i norske mile af de med hjulredskab fremkommelige landeveie er opgivet som følger:

År.	Hoved- veie.	Bygde- veie.	Ialt.	År.	Hoved- veie.	Bygde- veie.	Ialt.	År.	Hoved- veie.	Bygde- veie.	Ialt.
1840	503	851	1,354	1850	547	877	1,424	1860	558	1,029	1,587
1845	526	854	1,380	1855	535	923	1,458	1865	590	1,081	1,671

Jernveienes længde i 1865: 24 og i 1870: 32 norske mile. Telegrafliniernes længde i 1865: 271 og i 1869: 425 norske mile (mere detaljerede opgaver ere forøvrigt meddelte pag. 31 og 33).

Kommunikationerne i de enkelte amter.	Længde i norske mil af:					Skydsstationer i landdistrikterne i 1865.		Jernbane- stationer 1869.	Post- an- stalter. 1868.	Tele- graf- stationer. ¹⁾ 1870.
	Hovedveje 1865.	Bygdeveje 1865.	Ialt. 1865.	Heraf i årene 1851-65.		Ialt.	heraffaste			
				nyanlagte.	omlagte.					
Smaalenene.....	43.2	85.2	128.4	12.8	1.6	35	26	-	17	4
Akershus med Kristiania	33.7	107.8	141.5	15.1	3.3	43	41	16	31	3
Hedemarken	67.0	141.2	208.2	21.7	10.3	57	47	12	31	1
Kristians.....	66.3	63.9	130.2	13.0	12.2	81	75	-	32	3
Buskerud.....	56.5	52.5	109.0	8.3	2.1	59	24	11	29	2
Jarlsberg og Laurvik..	17.9	46.6	64.5	2.3	0.2	30	22	-	17	9
Bratsberg	47.8	57.3	105.1	12.5	10.8	67	20	-	24	5
Nedenæs.....	27.5	34.8	62.3	4.6	15.3	38	13	-	15	6
Lister og Mandal	17.9	41.5	59.4	4.0	2.6	37	6	-	19	5
Stavanger.....	18.5	41.8	60.3	11.1	1.1	74	7	-	34	6
S. Bergenhus med Bergen	22.3	29.9	52.2	6.8	3.6	66	8	-	53	2
Nordre Bergenhus.....	26.2	42.0	68.2	2.1	4.4	95	7	-	44	2
Romsdal.....	44.5	96.7	141.2	20.7	6.9	140	11	-	47	6
Søndre Throndhjem ...	60.6	64.5	125.1	23.6	2.2	101	28	7	32	1
Nordre Throndhjem ...	39.3	123.0	162.3	11.7	6.1	93	6	-	32	3
Nordland.....	-	31.5	31.5	-	1.0	}	}	-	62	9
Tromsø.....	0.9	18.0	18.9	0.5	4.0			?	?	-
Finmarken	0.2	3.1	3.3	-	0.1			-	35	5
Summa	590.3	1,081.3	1,671.6	170.8	87.8	?	?	46	586	77

Udgifter (udtrykt i tusinder af spd.)	1851-55.	1856-60.	1861.	1862.	1863.	1864.	1865.	1866.	1867.	1868.
Statskassens bidrag til veivæsenet.....	35.3	94.2	58.5	52.4	45.2	40.3	28.5	47.0	47.9	57.0
Veifondet: bygderne ²⁾ ..	95.0	120.0	144.2	144.2	144.2	144.2	144.2	144.2	144.2	144.2
— byerne.....	7.0	30.0	36.0	36.0	36.0	36.0	36.0	36.0	36.0	36.0
Amternes bidr. til veiv.	72.7	103.9	132.1	129.7	130.3	112.1	113.3	119.1	137.8	135.4
Herredernes do. ³⁾	14.9	35.1	46.1	41.0	46.8	50.8	49.0	53.2	(55.0)	(55.0)
Byernes særlige vei- og brolægningsudgifter ...	30.7	54.0	70.7	73.7	69.0	77.3	95.0	106.3	115.7	124.4
Anlæg af jernveie.....	444.9	247.4	586.7	401.6	280.1	675.7	327.5	323.1	309.7	98.3
Havnekassernes udgifter	32.8	45.6	71.0	69.9	74.8	95.9	78.1	98.4	84.6	121.7
Statens bidrag til:										
havnevæsenet	2.6	4.5	5.0	4.4	27.2	27.1	7.4	43.0	25.7	20.6
fyr- og lodsvæsenet...	79.2	96.8	66.9	50.3	72.1	75.4	73.1	102.1	100.9	66.4
kanal- og elvedragsvæs.	26.9	72.8	26.2	27.7	10.5	10.9	8.9	15.9	16.0	11.8
den private dampskibsf.	-	10.9	22.2	30.8	40.5	33.1	26.1	44.4	63.4	67.5
- offentlige do.	60.2	124.2	108.1	71.6	39.3	47.5	33.5	100.1	74.4	50.0
telegrafvæsenet	16.2	68.1	42.6	10.1	58.6	27.6	8.6	104.2	68.3	88.6
Summa ³⁾	918.4	1,107.5	1,416.3	1,143.4	1,074.6	1,453.9	1,029.2	1,337.0	1,279.6	1,076.9

1) Jernbanernes telegrafstationer ikke medregnede. 2) For 1869 udlignedes til det almindelige veifond: paa bygderne 54 sk. pr. skylddaler = 108,000 spd. og paa byerne: 33,000 spd.; før den 1ste Juli 1854 bidrog byerne intet til det almindelige veifond. 3) Hertil kommer værdien af naturalveiarbeidet (= ca. 325,000 spd.)

24. Oversigt over de norske jernbaneanlæg.

I. Færdige jernbaner.

Bygningstid, omkostninger m. m.	Kristiania, Eidsvold.	Drammen, Randsfjord.	Lillestrømmen, Kongsvinger, Rigsgrænsen	Hamar, Elverum.	Thronhjøm, Støren.	Samtlige jernbaner.
Naar fuldført	1854	1868	1862-65	1862	1864	-
Milelængde	6.0	8.4	10.2 ¹⁾	3.4	4.3	32.3
Sporvidde i engelske fod ..	4.7	3.5	4.7	3.5	3.5	-
Anlægsomkostninger i spd.	2,221,000	1,160,000	1,872,000	390,000	720,000	6,363,000
Do. pr. mil -	370,000	138,000	184,000	115,000	167,000	197,000
Af anlægsomkostninger tiltilveiebragtes:						
Af statskassen spd.	740,000	815,000	1,657,000	270,000	564,000	4,046,000
- kommuner -	100,000	205,000	140,000	97,000	87,000	629,000
- private subskript. -	381,000	140,000	75,000	23,000	69,000	688,000
- engelske jernbane-kontraktører ... -	1,000,000	-	-	-	-	1,000,000
Af kommunernes og de pri-vates bidrag faldt paa:						
Kristiania by spd.	303,000	-	52,000	-	1,000	356,000
Akershus amt -	40,000	-	30,000	-	-	70,000
Hedemarkens amt. -	50,000	-	132,000	137,000	2,000	321,000
Kristians - - -	39,000	-	-	1,000	32,000	72,000
Drammens by -	2,000	218,000	-	-	-	220,000
Resten af Budskerud amt	2,000	92,000	-	-	-	94,000
Thronhjøm spd.	2,000	-	-	-	104,000	106,000
Resten af S. Thronhjøm	4,000	-	-	-	48,000	52,000
Antal stationer	11	11	11	6	7	46
— lokomotiver	12	6	9	3	4	34
— passagervogne	40	20	35	8	27	130
— godsvogne	322	147	272	50	43	834

II. Under bygning værende samt projekterede jernbaner.

Bygningstid, omkostninger m. m.	Kristiania, Drammen.	Hougsund, Kongsberg.	Vikersund, Krøderen.	Grundset, Åmot.	Åmot, Rørås.	Rørås, Støren.
Påbegyndt	1870	1870	1870	1870	projekteret.	projekteret.
Formentlig færdig	1872	1872	1871	1871	-	-
Milelængde	4.5	2.5	2.2	2.3	18.5	9.3
Beregnete anlægsomkostninger	1,060,000 ²⁾	285,000	224,000	181,000	1,233,000	1,165,000
heraf tilveiebringes:						
Af statskassen	200,000	-	-	139,500	-	-
- kommuner	100,000	97,100	-	13,500	-	-
- private	160,000	23,125	-	28,000	-	-
Ved lån mod kommune-garanti	600,000	400,000	-	-	-	-

1) Heraf Lillestrømmen, Kongsvinger 7.0 mile.

2) Heri indbefattet 60,000 spd., som renter af anlægskapitalen under banens bygning.

25. Jernbanetrafik i årene 1866—1869.

Driftsresultater.		Christiania, Eidsvold.	Drammen, Randsfjord. (fra 1/10 1868)	Lillestrøm- men, Rigsgrønsen	Hamar, Elverum.	Thronhjelm, Støren.	Samtlige jernbaner.
Antal reisende	1866	182,613	-	140,552	37,714	74,804	435,683
—	1867	198,379	-	131,176	43,593	67,922	441,070
—	1868	198,092	38,413	137,268	50,068	64,400	488,241
—	1869	199,690	177,291	132,333	50,081	73,744	633,169
Godstransport: centner .	1866	5,008,048	-	1,877,838	158,869	272,089	7,316,844
—	1867	5,068,619	-	2,183,033	188,156	300,072	7,739,880
—	1868*	5,061,092	117,643	2,534,487	242,917	343,282	8,299,421
—	1869	5,574,575	542,969	2,470,954	299,166	364,103	9,251,767
Antal personmile . . .	1866	517,353	-	398,863	60,588	166,348	1,143,152
(o: den af samtlige rei- sende tilbagelagte mi- lælængde.)	1867	570,976	-	395,071	67,367	158,144	1,191,558
—	1868	553,476	84,852	444,332	76,147	150,423	1,309,230
—	1869	564,643	391,625	428,924	78,507	170,612	1,634,311
Antal centnermile . . .	1866	14,449,443	-	10,549,280	382,213	1,014,891	26,395,827
(o: centner X mile).	1867	14,361,656	-	12,597,961	439,225	1,125,318	28,524,160
—	1868*	14,490,632	529,293	15,720,652	580,025	1,309,162	32,629,764
—	1869	15,871,830	2,442,891	15,875,532	702,168	1,318,732	36,211,153
Indtægter af reisende spd.	1866	44,601	-	24,781	6,380	12,689	88,451
—	1867	48,366	-	24,514	6,665	11,623	91,168
—	1868	48,642	5,591	28,488	7,638	11,506	101,865
—	1869	49,268	25,766	27,301	7,927	11,511	121,773
Indtægter af gods . spd.	1866	179,392	-	55,543	7,483	13,138	255,556
—	1867	182,592	-	64,256	7,676	13,077	267,601
—	1868	185,868	5,122	75,982	10,273	14,399	291,644
—	1869	205,823	23,637	79,204	12,743	16,480	337,887
Samtlige indtægter spd.	1866	242,574	-	94,035	15,357	27,135	379,101
—	1867	247,406	-	96,151	15,437	25,956	384,950
—	1868	257,701	11,794	118,179	19,018	27,123	433,815
—	1869	279,479	54,432	117,431	21,993	29,209	502,544
Samtlige udgifter. spd.	1866	126,163	-	102,701	16,347	24,788	269,999
—	1867	120,280	-	101,172	15,972	25,377	262,801
—	1868	132,824	8,154	106,484	17,365	27,073	291,900
—	1869	154,448	37,630	96,354	17,595	25,857	331,884
Overskud spd.	1866	+ 116,411	-	- 8,666	- 990	+ 2,347	+ 109,102
—	1867	+ 127,126	-	- 5,021	- 535	+ 579	+ 122,149
—	1868	+ 124,877	+ 3,641	+ 11,695	+ 1,653	+ 50	+ 141,916
—	1869	+ 125,031	+ 16,802	+ 21,077	+ 4,398	+ 3,352	+ 170,660
I året 1869 var:							
Den gennemsnitlige vei- længde, der tilbagelagdes:							
af hver reisende	2.8 mile	2.2 mile	3.2 mile	1.6 mile	2.3 mile	2.6 mile	
- hvert centner gods . . .	2.8 -	4.5 -	6.4 -	2.3 -	3.8 -	3.9 -	
Indtægten af hver Passenger							
pr. Mil. spd.	8,507	3,067	2,567	2,382	2,277	3,770	
— - gods -	34,757	2,814	7,515	3,864	4,004	10,461	
Samtlige indtægter . -	46,580	6,480	10,873	6,469	6,793	15,559	
— udgifter . . . -	25,741	4,480	8,922	5,175	6,013	10,275	

*) Fra og med 1868 er for samtlige jernbaner, med undtagelse af Thronhjelm- Størenbanen ikke medregnet fragtfrit gods til jernbanens eget brug; med tillæg af dette udgjorde godstrafikken på samtlige jernbaner i 1868 8,645,540 centner og i 1869 9,642,409 centner (hvoraf i 1869 hovedbanen 5,855,845, Lillestrømmen- Rigsgrønsen 2,570,617 og Hamar- Elverum 308,375 centner.

25. Jernbanetrafik i årene 1866—1869.

Godstransport.	Christiania, Eidsvold.	Drammen, Randsfjord (fra 19/10 1868)	Lillestrøm- men, Rlgsgårdsen	Hamar, Elverum.	Thronhjelm, Støren.	Samtlige Jernbaner.
Jernvarer op. . . . 1866 Centr.	41,036	-	26,909	5,862	1,787	75,594
— 1867 —	21,385	-	3,637	5,498	1,279	31,799
— 1868 —	22,924	401	3,624	7,892	1,226	36,067
— 1869 —	19,709	1,855	5,804	7,969	1,066	36,403
Korn og mel op 1866 Tdr.	62,099	-	13,835	18,186	20,962	115,082
— 1867 —	43,963	-	23,587	23,438	16,827	107,815
— 1868 —	82,057	8,165	37,101	36,115	21,031	184,469
— 1869 —	118,655	37,722	36,667	43,757	23,970	260,771
Salt op 1866 —	38,794	-	6,260	3,540	2,419	51,013
— 1867 —	26,622	-	6,367	3,089	2,476	38,554
— 1868 —	33,631	2,021	5,790	5,060	2,309	48,811
— 1869 —	31,196	9,341	6,681	3,157	2,954	53,329
Sild op 1866 —	20,249	-	5,785	2,463	3,951	32,448
— 1867 —	19,542	-	5,813	3,467	4,168	32,990
— 1868 —	20,249	1,354	6,953	3,694	5,136	37,886
— 1869 —	31,886	6,255	12,538	5,022	6,923	62,624
Trælast og Brænde ned. . 1866 Vogn +	31,709	-	13,038	48	557	† 45,352
— 1867 —	33,477	-	15,577	302	443	49,799
— 1868 —	33,847	93	18,807	240	472	53,459
— 1869 —	36,582	2,539	17,880	515	638	58,154
Jernvarer, malm og nikkel ned . . 1866 Centr.	27,481	-	30,951	5,698	40,790	104,920
— 1867 —	30,077	-	30,054	5,239	55,091	120,461
— 1868 —	37,396	6,016	38,221	5,818	43,917	131,368
— 1869 —	37,769	25,782	39,543	6,645	41,252	150,991
Glasvarer ned . . 1866 —	10,371	-	3,038	5	892	14,306
— 1867 —	8,619	-	2,485	-	928	12,032
— 1868 —	8,911	293	2,448	19	929	12,600
— 1869 —	11,555	1,353	2,187	-	992	16,087
Korn og mel ned 1866 Tdr.	22,076	-	4,905	1,424	1,312	29,717
— 1867 —	16,558	-	5,132	2,261	1,033	24,984
— 1868 —	7,295	261	2,726	2,089	874	13,245
— 1869 —	3,531	1,206	908	1,375	604	7,624
Melk ned 1866 Centr.	39,529	-	16,347	80	386	56,342
— 1867 —	42,634	-	20,460	26	431	63,551
— 1868 —	50,728	913	22,351	1	782	74,775
— 1869 —	58,012	4,217	25,290	-	1,853	89,372
Ost og smør ned 1866 —	22,276	-	1,075	132	1,543	25,026
— 1867 —	16,749	-	1,855	753	1,503	20,860
— 1868 —	21,867	256	2,183	1,461	1,641	27,408
— 1869 —	20,171	1,184	2,441	653	1,629	26,078

Hovedjernbanens indtægter var i 1855: 117,600, i 1856—60 gennemsnitlig 167,400, i 1861—65: 228,400 spd. og i 1870 (efter de foreløbig meddelte opgaver): 249,300 spd.; nettoindtægten var i 1855: 39,800 spd., i 1856—60: 78,200 spd. og i 1861—65: 86,000 spd. Kongsvingerbanens indtægter i 1863: 57,500 spd., i 1864—65 gennemsnitlig 67,900 spd. og i 1870 116,700 spd.; nettoindtægten i 1863: 1,900 spd., i 1864—65 gennemsnitlig 5,200 spd. Hamar-Elverumbanens indtægter i 1863: 17,600 spd. i 1864—65 gennemsnitlig 16,900 spd. og i 1870: 19,000 spd.; nettoindtægten i 1863: 3,100 spd., i 1864—65 gennemsnitlig 1,900 spd. Thronhjelm-Størenbanens indtægter i 1865: 25,800 Spd. og i 1870: 28,800 spd., overskuddet i 1865: 2,300 spd. Drammen-Randsfjordbanens indtægter i 1870: 55,600 spd. Samtlige jernbaners indtægter i 1856-60 gj. 167,400 spd., i 1861-65 gj. 283,400 spd., i 1866 70 gj. 434,500 spd., i 1870: 472,000 spd.

† Ved de bredsporede jernbaner regnes 1 vogn trælast lig 126 ctr., ved de smalsporede lig 100 ctr.

26. Brevposten.

a. Brevpostens indtægter og udgifter (udtrykt i tusinder af spd.)¹⁾

År.	Indtægt.	Udgift.	År.	Indtægt.	Udgift.	År.	Indtægt.	Udgift.	År.	Indtægt.	Udgift.
1854	141.4	128.2	1858	179.7	183.0	1862	217.6	193.4	1866	252.6	203.7
1855	149.3	133.4	1859	185.5	185.0	1863	227.3	203.0	1867	286.0	241.6
1856	166.3	152.3	1860	193.2	187.0	1864	245.0	208.2	1868	278.8	234.4
1857	181.0	168.0	1861	209.0	191.1	1865	249.1	205.0	1869	279.1	241.6

b. Brevbefordring.

	1848	1850	1852	1855	1857	1860	1863	1866	1868
I. Oversigt.									
Aantal breve (udtrykt i tusinder.) ¹⁾									
a. afsendte til indlandet.	842.3	1,218.4	1,370.7	1,808.0	2,227.5	2,582.0	3,094.2	3,653.9	4,142.6
b. — - Sverige ..	19.0	24.4	25.8	39.0	51.8	59.8	69.4	94.1	117.1
c. — - andre lande	73.6	96.4	127.2	185.0	233.0	248.6	291.2	361.6	443.9
Ialt	934.9	1,339.2	1,523.7	2,032.0	2,512.3	2,890.4	3,454.8	4,109.6	4,703.6

d. ankomne fra Sverige.	19.5	23.4	24.4	38.9	48.3	54.8	66.1	95.7	114.2
e. — fra andre lande	93.0	116.1	162.7	250.7	319.8	345.4	390.8	502.0	611.4

II. Nærmere oplysninger.

a. Afsendte indenrigske:								2)	2)
1. Private uden penge.	522.8	833.9	941.3	1,331.3	1,679.2	1,942.1	2,366.6	2,818.0	3,226.4
— med penge.	36.1	70.6	87.8	97.9	122.1	155.0	193.3	232.8	259.7
2. Offentlige uden penge					376.2	426.3	462.3	521.4	563.3
— med do. }	283.5	313.8	341.6	378.8	50.1	58.5	72.1	81.7	93.1
b. Afsendte svenske:									
1. Private uden penge	16.4	21.2	22.3	34.9	47.0	54.5	63.1	86.2	106.4
— med do.	0.9	1.1	1.3	1.7	2.1	2.3	2.8	4.0	5.5
2. Offentlige	1.8	2.0	2.2	2.4	2.6	2.9	3.5	3.9	5.3
c. Afsendte udenrigske:									
uden penge via Sverige	32.6	32.9	45.0	55.0	55.2	74.4	93.7	113.6	140.5
— — pr. Dampsk.	40.2	62.5	80.6	128.0	175.4	170.1	191.5	241.4	295.8
med penge	0.7	1.1	1.6	2.0	2.4	4.2	5.9	6.5	7.5
d. Ankomne svenske:									
1. Private uden penge	17.3	20.7	21.7	35.9	45.3	51.3	62.1	90.6	108.6
— med do.	0.4	0.5	0.5	0.7	0.8	1.1	1.3	1.6	1.6
2. Offentlige	1.7	2.2	2.2	2.3	2.1	2.4	2.7	3.6	3.9
e. Ankomne udenrigske:									
uden penge over Sverige	49.6	47.6	58.9	76.7	78.9	106.5	128.7	163.2	200.4
— — med Dampsk.	43.0	67.9	103.1	173.0	239.5	236.9	259.9	336.5	408.2
med penge	0.4	0.6	0.7	1.0	1.3	2.0	2.2	2.2	2.8

III. Pengebrevenes indhold (udtrykt i tusinder af spd.)¹⁾

a. Private breve:									
1. Afsendte til indlandet	4,321.1	6,637.1	8,063.8	9,694.0	11,445.0	12,176.4	14,998.1	17,910.6	18,973.2
- Sverige.	89.5	140.0	209.3	279.7	344.0	231.3	306.8	491.9	466.8
- udlandet	103.4	116.9	138.0	162.0	192.3	282.0	272.2	383.6	453.0
Ialt	4,514.0	6,894.0	8,411.1	10,135.7	11,981.3	12,689.7	15,577.1	18,786.1	19,893.0

2. Ank. fra Sverige ..	144.5	144.4	173.4	362.3	294.2	359.6	395.7	777.6	789.9
— - udlandet.	101.0	103.7	154.6	226.8	253.8	308.0	315.3	357.3	348.7
b. Offentlige indenrigske.	?	?	?	?	3,716.3	4,216.7	4,738.0	4,806.8	5,127.5

IV. Antal breve (udtr. i tusinder.)

fra Kristiania	177.1	265.6	319.3	402.9	499.2	601.3	717.1	864.0	987.0
- Bergen	48.1	79.4	86.2	124.3	156.5	175.8	207.3	236.8	267.5
- Thronhjelm	40.7	61.9	72.6	95.3	105.8	122.7	149.0	171.6	193.3
- Stavanger	20.4	31.2	34.5	46.1	51.5	59.0	69.4	87.0	107.7
- Drammen	43.7	57.9	62.9	89.0	96.7	100.4	113.6	135.4	165.6

1) Samtlige tal læses, som der står to piller efter.

2) Heraf rekommanderede i 1866: 78,500 og i 1868 93,800.

27. Telegrafvæsen.

År.	Længde ved udgangen af hestaaende år i geogr. mile.		Antal stationer		Afsendte telegrammer			Fra udlandet ankomne telegrammer	Indtægter efter fradrag af udlandets tilkomme.	Udgifter		Embedsmænd, tjenestegjørende personale og bud.
	linier.	tråddledning.	fiskestationer.	faste.	til indlandet	til udlandet.	ialt. ¹⁾			til telegrafens drift og vedligeholdelse.	til anlæg af nye linier.	
									spd.	spd.	spd.	
1855	100.8	113.9	-	22	19,274	1,746	21,020	1,917	7,563	15,281	73,411	70
1856	102.7	133.7	-	23	42,326	5,192	47,518	5,647	20,255	24,069	8,226	80
1857	176.3	269.6	-	23	57,273	7,942	65,215	8,460	28,314	38,524	131,010	132
1858	314.0	395.1	3	36	73,848	8,196	82,044	8,664	34,916	59,822	88,849	174
1859	336.0	418.0	3	48	95,505	10,422	105,927	11,323	44,127	70,670	21,222	191
1860	336.0	418.0	3	48	106,665	12,857	119,512	13,754	55,870	69,915	8,153	191
1861	361.4	446.3	4	49	98,165	14,158	112,323	15,504	58,970	69,269	21,546	195
1862	363.2	452.3	13	49	103,617	15,822	119,439	16,835	63,546	70,582	2,664	194
1863	386.6	477.8	13	49	130,217	17,458	147,675	19,461	65,559	83,462	42,266	199
1864	413.0	504.2	14	53	159,968	18,013	177,981	21,753	70,853	83,752	14,875	211
1865	413.0	504.2	14	53	169,386	23,838	193,224	27,770	76,298	85,922	265	212
1866	469.9	581.0	14	55	191,564	35,914	227,478	41,899	86,671	90,191	103,230	230
1867	523.9	677.2	16	59	214,844	43,955	258,799	50,808	98,498	102,767	64,361	255
1868	561.7	824.9	17	63	240,639	53,116	293,755	60,864	105,112	134,285	65,288	275
1869	648.3	975.7	18	71	255,790	66,140	321,930	74,086	119,334	123,998	147,931	²⁾ 313
1870	(830.0)	-	19	77	280,441	78,377	358,818	89,549	141,934	118,834	78,026	344

Antallet af telegrafapparater var ved udgangen af 1869: 161.

Afsendte til og ankomne fra	Telegrammer til og fra forskellige udenrigske steder				Afsendte fra og ankomne til	Telegrammer til og fra forskellige indenrigske steder			
	1868.		1869.			1868.		1869.	
	afsendte.	ankomne.	afsendte.	ankomne.		afsendte.	ankomne.	afsendte.	ankomne.
Sverige	12,982	16,509	15,210	18,416	Christiania	55,606	60,055	61,836	64,909
Danmark	9,197	10,154	10,430	11,166	Bergen	28,644	32,271	34,949	39,614
Rusland og Finland	1,451	1,958	1,652	2,079	Thronthjem ...	13,843	16,646	16,520	20,376
Nordtyskland .	10,605	9,993	13,357	12,216	Stavanger .*	16,370	18,466	16,283	18,043
Schweitz	23	30	39	30	Drammen	13,737	14,714	13,629	15,120
Holland	1,737	2,131	2,173	2,592	Arendal	10,467	11,107	10,713	11,364
Belgien	1,122	1,266	1,671	1,822	Christianssand .	9,926	10,079	9,763	9,894
Storbr. og Irland	10,449	12,416	15,108	18,044	Christianssund .	9,479	8,983	10,164	9,894
Frankrige	3,174	3,594	4,027	4,736	Tønsberg	8,530	9,477	8,566	9,865
Spanien	1,209	1,180	1,191	1,176	Aalesund	7,553	7,023	8,013	7,239
Portugal	187	288	162	264	Haugesund	7,373	6,200	7,636	6,611
Italien og Østerrige	447	544	561	638	Frederiksstad ..	6,640	6,186	7,452	7,049
Grækenland og Tyrkiet	495	750	467	749	Laurvik	6,087	6,060	5,950	5,709
Nordafrika	28	32	41	61	Frederikshald ..	4,739	5,046	4,700	5,316
Syd- og Østasien	1	4	13	17	Moss	5,851	6,080	5,403	3,688
Amerika	9	15	37	30	Porsgrund	4,310	4,809	4,629	5,033
Australien	-	-	1	-	Kragerø	4,119	4,000	4,606	4,746
					Mandal	4,120	4,287	4,305	4,411
					Skien	4,561	4,525	4,049	3,969
					Horten	3,502	3,779	2,856	3,057

1) Af transiterende telegrammer befordredes via Egersund i 1869: 739 og i 1870: 18,332 stkr., hvilke ikke ere medregnede ovenfor. 2) Heraf direktionspersonalet 11, fremdeles 10 inspektører, 187 betjente, (hvoriblandt 42 dametelegrafister), 17 tjenestegjørende elever og 88 bud; desuden havde i beredskab for fiskestationerne, (der i regelen kun ere i drift 2—3 måneder om året), 25 specielt for denne tjeneste uddannede personer og 25 udeksaminerede elever.

28. Banker. a) Norges Bank.

	1856	1860	1865	1866	1867	1868	1869
1. Stilling ved udgangen af hestående år:							
Aktivernes totalbeløb ¹⁾	12,444.8	11,742.8	13,496.4	12,563.8	13,114.3	12,091.0	12,286.7
Heraf: sølvbeholdninger:							
ved hovedfondet i Norge	2,814.9	2,344.1	4,022.4	3,062.4	3,593.4	2,862.2	2,860.8
— — i udlandet	1,091.4	1,134.9	861.3	668.1	756.0	401.6	782.9
Sølvdeposita ved låneindretningen	149.0	136.2	121.5	117.7	113.5	109.1	105.0
Udestående mod pant	5,206.8	4,875.0	4,195.0	4,127.3	4,151.8	4,173.2	4,113.8
— — vœxler og vœxelobl	3,150.5	3,097.8	4,201.5	4,472.2	4,389.0	4,426.7	4,270.1
Andre debitorer	32.2	154.8	94.7	116.1	110.6	118.2	154.6
Passiva:							
Bankindskudseierne	2,502.0	2,502.1	3,127.1	3,127.2	3,127.2	3,127.2	3,127.2
Lånefondet efter 1. $\frac{8}{10}$ 1848	417.9	566.6					
Reservefond	532.3	607.0	697.7	712.0	694.2	702.0	712.0
Circulerende sedler	7,305.3	6,461.8	7,131.1	6,986.2	7,273.6	6,609.2	6,790.6
Indestående foliomidler	1,140.0	1,096.2	1,675.1	1,084.4	1,330.1	1,078.6	1,131.0
— bankanvisninger	60.8	88.8	89.3	76.3	165.8	68.7	26.8
Andre passiva ²⁾	486.5	420.3	776.1 ³⁾	577.7	523.4	505.3	499.1
2. Virksomhed og udbytte i året:							
Indkjøbt og indvœxlet sølv	2,590.6	694.7	1,427.6	814.2	1,015.9	596.3	1,212.9
Solgt og udvœxlet	3,107.6	396.5	247.1	1,967.3	397.0	1,681.9	833.5
Udlånte beløb mod pant	182.2	567.6	735.9	523.7	611.5	492.2	483.4
Indbetalte — — —	317.9	561.3	629.4	583.7	578.5	462.2	534.6
Disconterede vœxler og vœxelobl.	14,201.2	14,565.2	21,081.2	24,970.3	26,492.1	29,050.1	27,063.9
Indfrie — — —	14,225.2	14,874.0	20,589.5	24,699.5	26,575.3	29,012.2	27,220.6
Udstedte anvisninger	3,733.8	4,132.9	7,337.0	7,546.1	5,643.2	5,253.2	4,629.6
Indfrie — — —	3,767.6	4,126.9	7,349.6	7,559.1	5,553.8	5,350.2	4,671.5
Indsatte foliomidler (incl. renter).	5,128.7	7,637.9	8,876.0	8,786.4	10,401.4	9,918.9	9,523.1
Udtagne	5,412.5	8,042.1	8,103.2	9,377.1	10,155.7	10,170.4	9,470.7
Indvundnerenter og diskonto m. v.	443.8	387.2	422.2	457.2	465.3	450.4	443.1
Foliohavernes renter	24.9	15.4	15.7	23.0	15.0	14.5	13.3
Administrationsudgifter	62.7	66.1	71.0	86.0	85.7	90.2	74.2
Aktiehavernes udbytte	315.2	256.2	322.6	324.3	346.3	329.7	332.6
Do. angivet i pct.	12 $\frac{1}{2}$	10 $\frac{1}{10}$	10 $\frac{1}{10}$	10 $\frac{1}{2}$	11	10 $\frac{1}{2}$	10 $\frac{1}{2}$
3. De særskilte bankafdelinger og -kontorer.							
Der udestod mod pant:							
ved Kristiania afdeling	1,495.1	1,194.3	1,087.4	1,065.4	1,086.1	1,090.5	1,086.8
- Bergens —	751.4	752.4	630.5	640.8	686.5	685.8	702.5
- Thronhjems —	864.0	756.8	619.2	597.5	546.8	541.7	499.2
- Drammens —	786.2	743.7	657.0	629.6	654.3	681.2	630.2
- Kristiansands —	518.0	527.2	416.8	424.8	420.5	407.2	400.2
- Andre bankafdelinger	792.1	900.6	784.1	769.2	757.6	766.8	794.9
Der udestod mod vœxler og vœxelobligationer:							
ved Kristiania afdeling	991.8	1,060.1	1,514.3	1,231.5	1,219.0	1,113.9	1,294.9
- Bergens —	690.3	282.7	288.7	355.7	411.7	382.9	430.3
- Thronhjems —	339.1	494.6	657.5	850.2	846.3	862.6	718.2
- Drammens —	326.2	385.1	475.6	447.2	469.5	469.4	480.5
- Kristiansands —	226.7	209.9	270.8	355.1	304.5	335.1	303.1
- andre bankafdelinger	576.4	665.4	994.6	1,232.5	1,138.0	1,262.8	1,043.1

1) Summerne ere udtrykte i tusinder af spd. 2) o: hovedsagelig vindings- og tabskonto samt låntagere for givne sølvdeposita. 3) Heraf statskassen for indlån 300,000 spd.

28. Banker. b) Hypothekbanken.

	1856	1860	1865	1866	1867	1868	1869
1) Stilling:							
Activernes totalbeløb ¹⁾	2,390.9	6,378.4	9,501.8	9,217.6	9,320.2	9,981.2	10,345.3
Heraf: obligationers værdi	432.9	686.1	1,089.4	787.5	• 794.0	827.8	680.4
(Værdsatte efter en kurs af)	95.2	92.4	94.5	94.6	94.8	94.5	94.5
Seriekonto for det følgende år...	1.4	465.1	221.3	165.0	9.2	25.2	3.6
Udestående mod pant	1,776.4	4,458.3	7,528.2	7,607.0	7,595.9	8,137.7	8,512.2
— do. renterestancer ...	8.8	38.6	110.1	113.1	108.9	110.1	115.1
— mod vexler og vexeobl.	21.1	352.9	-	122.3	195.3	273.9	218.7
— i indenlandske banker.	135.0	266.1	373.5	197.5	433.9	204.2	317.5
— i udenlandske banker .	7.4	85.8	125.6	131.3	94.8	125.1	150.8
Værdi af indkøbte panter	-	-	3.8	35.4	31.5	30.8	35.5
— - gården med inventarium	1.7	1.6	36.9	36.5	36.3	36.1	35.5
Forskjelligt	6.2	18.4	13.0	22.0	20.4	160.3	276.5
Passiva:							
Grundfondet	500.0	750.0	1,000.0	1,000.0	1,120.0	1,120.0	1,140.0
Overskudskonto	1.6	55.0	159.2	181.5	144.0	161.7	160.4
Obligationskreditorer	1,854.5	5,037.5	7,962.5	7,670.5	7,861.0	8,423.0	8,811.7
Omsætningskonto for det følg. år	-	440.2	209.1	174.6	8.7	25.2	3.4
Forskjelligt	34.8	90.7	171.0	191.0	186.5	201.3	229.8
2) Virksomhed:							
Indkomne andragender om lån ..	1,004	2,226	1,183	1,004	928	2,544	2,738
Til beløb	1,030.1	2,002.1	639.8	561.8	543.7	1,374.9	1,289.2
Udlånte beløb mod pant	451.2	689.8	112.3	395.9	320.6	858.6	743.1
Heraf i bygderne	342.5	541.3	104.5	320.4	268.4	668.1	587.8
— - byerne	108.7	148.5	7.8	75.5	52.2	190.5	155.3
i bygderne mod pant efter ...	151.7	226.8	67.1	141.1	141.5	313.9	227.4
i eiendomme til værdi	1,384.5	2,783.9	730.0	1,832.1	1,630.1	3,559.0	3,071.0
i byerne mod pant efter	47.6	115.5	9.5	42.0	43.2	128.8	58.8
i eiendomme til værdi	407.0	722.3	50.8	456.3	302.3	965.4	745.2
Indfriet pantegjæld	54.4	128.8	275.2	296.0	332.7	318.6	362.4
Obligationsserie udstedt i året...	450.0	159.0	1,350.0	-	504.0	876.0	720.0
Af hypothekbankobligationer: ²⁾							
solgtes her i landet	206.6	68.0	430.6	309.7	435.9	661.9	662.5
— i udlandet	9.3	129.1	-	-	10.5	26.5	32.2
indkøbtes her i landet	24.6	5.0	-	-	-	0.5	-
— i udlandet	-	-	31.7	24.2	-	9.5	-
Diskonterede vexler og obligationer	372.4	872.2	-	316.5	452.8	1,108.1	952.7
Indfrie — —	544.8	654.9	-	194.2	379.9	1,029.5	1,007.8
Amortiseret beløb	44.4	118.9	269.0	292.0	313.5	314.0	343.3
Heraf udbetalt til udlandet	8.2	30.5	163.1	173.4	140.7	161.9	167.0
Indvundne renter af panteobl....	71.5	180.9	350.2	352.1	352.0	370.1	389.6
— ellers	26.0	57.5	70.5	59.5	47.0	41.7	50.6
Udbet. og skyld. renter til staten	14.5	26.2	42.5	42.5	45.8	46.7	47.5
Renter udbetalte til udlandet	16.5	42.1	172.2	176.4	146.5	173.9	186.1
Renteoverskud	8.0	26.1	32.0	35.1	33.0	35.0	37.2
Fortjeneste på obligationsomsætn.	0.2	0.3	-	2.2	-	-	1.0
Administrationsudgifter	6.3	11.1	13.1	12.6	13.1	14.8	15.5
Diverse udgifter og tab	12.4	-	0.1	1.8	0.2	2.4	3.2
Nettoudbytte	+ 4.2	+ 16.9	+ 0.3	+ 23.0	+ 23.1	+ 17.4	+ 18.7

1) Summerne ere udtrykt i tusinder af spd. 2) De her opførte beløb gjælde ikke obligationernes pålydende værdi, men de udbragte og udbetalte summer.

28. Banker. c) Privatbanker.¹⁾

1. Stilling ved udgangen af høststænde år.	Den norske kreditbank.	Kristiania bank og kreditkasse.	Drammens privatbank. (*)	Stavanger kreditbank.	Bergens privatbank.	Thronhjems privatbank.	Den norden- fjeldske kre- ditbank. (**)
Aktiva: Oprettet år:	1857	1848	1868	1865	1855	1859	1868
Aktivernes totalbeløb:	1866 4,053.8	4,039.8	-	475.2	1,696.0	449.3	-
—	1867 4,052.1	4,660.1	-	662.0	2,054.6	602.2	-
—	1868 4,099.1	4,876.3	728.7	649.5	2,025.1	470.7	-
—	1869 3,772.7	5,215.1	937.0	798.5	2,400.9	503.7	-
Aktiehavernes konto ²⁾	1866 1,188.7	320.0	-	187.5	69.4	42.3	-
—	1867 1,288.7	288.4	-	162.9	65.4	42.3	-
—	1868 1,288.8	280.5	187.5	139.6	61.6	34.0	181.5
—	1869 1,191.8	280.0	187.5	125.0	105.7	32.8	181.1
Tilgodehavende vœxler og vœxleobligationer ³⁾	1866 1,644.1	2,933.0	-	251.5	1,236.4	379.3	-
—	1867 1,335.0	3,135.4	-	456.2	1,571.1	488.7	-
—	1868 1,511.8	3,421.2	507.4	427.9	1,500.2	391.7	-
—	1869 1,386.3	3,783.6	656.5	527.2	1,594.1	379.0	327.1
Recambio-konto.	1866 123.9	8.8	-	2.7	-	-	-
—	1867 55.4	5.9	-	-	-	-	-
—	1868 22.4	5.3	-	66.7	-	-	-
—	1869 10.0	26.2	-	39.2	-	-	-
Kommunelån, værdipapirer & aktier	1866 729.8	59.0	-	-	80.0	-	-
—	1867 691.2	225.2	-	-	103.9	-	-
—	1868 711.9	70.8	2.2	-	115.3	-	-
—	1869 690.3	83.8	2.5	-	151.8	4.4	-
På folio i Norges bank.	1866 100.9	107.7	-	-	40.1	5.0	-
—	1867 296.4	135.4	-	20.0	35.0	41.7	-
—	1868 181.3	194.2	-	-	-	17.0	-
—	1869 129.3	205.1	68.1	83.0	50.0	3.0	-
Kassebeholdning	1866 56.3	128.2	-	11.9	37.8	5.2	-
—	1867 85.2	144.4	-	21.8	62.9	14.7	-
—	1868 52.0	138.4	13.3	10.4	35.7	13.9	-
—	1869 55.1	127.4	22.3	7.0	95.6	6.2	-
Forskjellige debitorer	1866 210.1	483.1	-	21.6	232.3	79.0	-
—	1867 300.2	725.4	-	1.1	216.3	72.0	-
—	1868 330.9	765.9	18.3	4.9	312.3	81.0	-
—	1869 309.9	709.0	0.1	17.1	397.2	70.9	-
Passiva:							
Grundfond.	1866 2,000.0	800.0	-	250.0	200.0	100.0	-
—	1867 2,000.0	800.0	-	250.0	200.0	100.0	-
—	1868 2,000.0	800.0	250.0	250.0	200.0	100.0	-
—	1869 1,900.0	800.0	250.0	250.0	300.0	100.0	250.0
Reservefond.	1866 -	48.0	-	2.0	53.0	4.8	-
—	1867 -	72.0	-	4.0	60.5	6.8	-
—	1868 -	72.0	2.7	6.1	69.3	10.0	-
—	1869 18.4	72.0	5.9	7.5	30.0	1.3	1.0
Indlån	1866 1,968.5	2,870.7	(208.2)	120.7	1,383.2	308.8	-
—	1867 1,911.5	3,509.0	-	226.2	1,688.7	448.3	-
—	1868 1,913.4	3,566.1	455.9	304.4	1,668.7	295.3	95.3
—	1869 1,770.9	3,971.3	652.8	357.7	2,043.8	346.3	209.0
Andre passiva	1866 85.3	321.1	-	102.5	59.8	48.0	-
—	1867 140.6	279.1	-	181.8	105.4	11.0	-
—	1868 185.7	438.2	20.1	89.0	87.1	56.9	-
—	1869 83.4	371.8	28.3	183.3	27.1	35.7	-

1) I 1870 tilkommer „Tønsbergs privatbank“. 2) o: den ikke indbetalte del af aktiekapitalen. 3) Kam-
biokonto iberegnet. *) „Drammens privatbank“ blev til gennem en udvidelse af den i 1849 stiftede kredit-
kasse; en enkelt opgave vedkommende sidstnævnte indretnings stilling og virksomhed i året 1866 er ovenfor
tilføjet i parentes. **) i Thronhjems.

28. Banker. e) Privatbanker.

2. Virksomhed og udbytte i hestående år.	Den Norske kreditbank.	Kristiania bank og kreditkasse.	Drammens privatbank.	Stavanger kreditbank.	Bergens privatbank.	Thronhjems privatbank.	Den nordn-fjeldske kreditbank.	
Indsat	1866	10,891.8	11,346.1	-	614.7	5,026.7	2,603.2	-
—	1867	10,810.8	11,487.3	-	714.3	5,447.4	2,726.4	-
—	1868	9,630.1	12,634.5	1,713.8	983.0	5,541.8	2,286.2	-
—	1869	9,974.2	12,528.9	1,851.0	861.0	6,424.4	1,843.4	1,298.6
Udtaget	1866	11,594.2	11,740.8	-	825.9	5,073.2	2,637.4	-
—	1867	10,867.7	10,848.9	-	614.4	5,141.9	2,605.0	-
—	1868	9,628.2	12,577.4	1,662.8	914.5	5,561.8	2,421.7	-
—	1869	10,116.8	12,123.7	1,654.1	819.8	6,049.4	1,782.3	1,184.8
Disconterede vœxler og vœxleobligationer ..	1866	3,913.6	10,647.8	-	1,674.7	5,982.1	1,657.6	-
—	1867	3,709.3	10,878.2	-	2,220.2	7,119.8	1,559.3	-
—	1868	4,246.6	12,474.5	1,711.1	2,338.1	7,864.0	1,550.5	-
—	1869	4,230.6	13,971.5	1,894.0	2,405.6	7,833.4	1,369.1	1,111.9
Indfrieðe vœxler og vœxleoblig.	1866	4,034.7	10,815.4	-	1,724.0	5,691.4	1,676.4	-
—	1867	3,900.8	10,376.2	-	2,006.4	6,785.1	1,489.3	-
—	1868	3,953.8	12,410.8	1,618.1	2,365.9	7,934.9	1,633.9	-
—	1869	4,463.7	13,797.5	1,773.5	2,307.2	7,859.4	1,382.0	985.5
Omsætning på udlandet ...	1866	3,486.8	6,171.8	-	196.8	272.6	?	-
—	1867	2,693.3	7,826.0	-	141.0	413.5	?	-
—	1868	2,447.9	8,499.3	683.6	245.8	563.3	?	-
—	1869	2,292.3	9,134.9	422.8	252.7	1,002.1	?	230.9
Indvundne renter og diskonto	1866	149.5	196.3	-	26.4	84.6	26.8*	-
—	1867	139.1	217.0	-	36.0	92.6	29.9*	-
—	1868	131.9	238.9	31.9	53.1	105.5	25.8*	-
—	1869	140.6	255.7	37.0	42.8	110.8	24.6*	16.0
Indvunden provision og agio	1866	26.6	23.5	-	6.4	1.4	-	-
—	1867	15.8	25.4	-	1.0	2.9	-	-
—	1868	10.0	26.5	5.1	1.8	4.8	-	-
—	1869	11.8	31.6	5.7	2.2	10.1	-	0.6
Udbetalte og afsatte renter..	1866	107.2	143.9	-	19.8	56.6	19.5	-
—	1867	92.4	150.7	-	22.0	66.1	14.7	-
—	1868	76.4	174.8	27.9	32.9	76.9	16.2	-
—	1869	78.6	183.9	23.3	26.0	85.9	13.5	8.2
Lønninger, tantieme og andre omkostninger .	1866	11.3	19.8	-	4.5	6.8	2.6	-
—	1867	11.3	22.4	-	3.1	7.6	2.6	-
—	1868	12.1	29.8	2.9	6.2	8.6	3.2	-
—	1869	13.6	32.4	5.4	5.0	8.4	3.2	2.8
Nettoudbytte	1866	-	48.0	-	7.5	17.4	7.4	-
(o: aktiehavernes renter, dividende + de til reservefonds afsatte summer.)	1867	20.0	72.0	-	10.7	21.0	12.4	-
—	1868	35.0	52.0	6.5	7.7	22.6	6.4	-
—	1869	60.4	52.0	9.0	11.4	24.7	7.9	4.5
Udbetalt til aktiehaverne...	1866	-	48.0	-	6.3	13.3	6.0	-
—	1867	20.0	48.0	-	8.8	13.6	7.2	-
—	1868	35.0	52.0	4.0	5.6	13.8	6.0	-
—	1869	42.0	52.0	4.0	10.0	14.0	6.0	3.5

A n m.: Ved Kristiania bank- og kreditkasses forskellige afdelinger var omsætningen (udtrykt i tusinder af spd.) som følger:

	Tilgodehavende vœxler.		Indlân.		Diskonterede vœxler og obligationer.		Indfrieð. do.	
	1868.	1869.	1868.	1869.	1868.	1869.	1868.	1869.
Kristiania	2,347.1	2,554.7	2,717.5	2,971.1	8,040.1	8,867.1	8,030.6	8,659.4
Bergen	696.4	694.0	636.5	781.5	3,804.3	4,428.4	3,735.4	4,430.8
Hamar	159.3	174.5	212.1	218.7	463.2	543.2	458.3	528.0

*) Heri indbefattet provision og agio.

28. Banker. d) Sparebanker.

År.	Hele riget:		Bygderne:		Byerne:		År.	Hele riget:		Bygderne:		Byerne:	
	antal spare-ban-ker.	forvalt-ningska-pital. ¹⁾	antal spa-re-ban-ker	forvalt-ningska-pital. ¹⁾	antal spa-re-ban-ker.	forvalt-ningska-pital. ¹⁾		antal spa-re-ban-ker.	forvalt-ningska-pital. ¹⁾	antal spa-re-ban-ker.	forvalt-ningska-pital. ¹⁾	antal spa-re-ban-ker.	forvalt-ningska-pital. ¹⁾
1840	22	1,817.0	4	18.0	18	1,799.0	1865	233	18,775.3	182	5,339.4	51	13,435.9
1845	59	3,638.0	31	213.0	28	3,425.0	1866	247	19,632.4	195	5,775.1	52	13,857.3
1850	90	4,639.0	57	569.8	33	4,069.2	1867	257	20,655.0	204	6,251.7	53	14,403.3
1855	115	9,519.0	77	1,972.4	38	7,546.6	1868	255	21,420.4	202	6,640.0	53	14,780.4
1860	174	12,140.0	130	3,247.2	44	8,892.8	1869	-	-	-	-	-	-

Ved disse opgaver bør erindres, at en stor del af landdistrikternes indvånere sætte sine penge i de nærliggende byers sparebanker, hvilke altså forendel vedkomme land-distriktet. Det samlede antal indskydere var i 1865: 168,700 og i 1868: 186,700. Af forvaltningskapitalen i 1865 var indskydernes eiendom 17,072,000 spd., sparebankernes formue 1,667,000 spd. og deres gjæld til andre end indskyderne 36,500 spd. Admini-strationsudgifterne udgjorde i 1865: 80,600 spd.

Bygderne amts-vis:	Antal spare-banker.		Deres forvaltningskapital.			Byerne amtsvis.	Antal spare-banker.		Deres forvaltningskapital.1)		
	1860	1868	1860	1865	1868		1860	1868	1860	1865	1868
Smaalenene ..	12	12	102.3	251.5	282.5	Smaalenene ..	4	4	371.3	618.9	705.2
Akershus	20	21	1,210.8	1,553.4	1,627.1	Akershus	-	1	-	77.8	95.4
Hedemarken ..	10	14	255.9	353.9	496.9	Christiania ...	2	3	1,503.9	2,415.4	2,724.8
Christians ...	7	17	158.7	282.2	406.6	Hedemarken .	1	2	4.6	115.3	100.8
Buskerud	9	13	213.0	284.0	349.0	Christians ...	1	2	117.1	160.2	187.7
Jarlsb.ogLaurv.	11	12	199.7	479.0	556.9	Buskerud	2	2	541.3	838.5	807.0
Bratsberg	6	12	112.4	279.6	372.2	Jarlsb.ogLaurv.	5	5	629.3	1,051.2	1,363.8
Nedenæs	2	9	5.0	75.3	121.3	Bratsberg	4	4	309.9	505.8	558.6
Listerog Mandal	3	12	2.1	40.2	94.1	Nedenæs	5	5	518.4	1,041.5	1,144.6
Stavanger ...	7	5	25.5	84.7	89.9	ListerogMandal	4	4	563.1	1,028.8	1,160.8
S. Bergenhus .	8	15	255.0	362.5	498.2	Stavanger ...	4	6	473.1	817.1	814.4
N. Bergenhus .	7	10	105.0	202.3	272.3	Bergen	1	1	1,606.5	1,782.2	1,941.6
Romsdal	6	15	115.3	293.7	464.3	Romsdal	3	5	647.8	948.9	1,036.0
S. Throndhjem	10	10	258.6	359.4	414.2	S.Throndhjem	2	2	1,300.7	1,378.7	1,396.8
N. Throndhjem	7	12	167.0	232.4	291.7	N.Throndhjem	2	3	92.3	277.0	339.1
Nordland	4	8	11.6	73.9	117.8	Nordland	1	1	18.2	56.6	63.4
Tromsø	1	4	49.3	122.7	168.1	Tromsø	1	1	162.7	267.2	280.5
Finmarken ...	-	1	-	8.7	16.9	Finmarken ...	2	2	32.6	54.8	59.9
Summa	130	202	3,247.2	5,339.4	6,640.0	Summa	44	53	8,892.8	13,435.9	14,780.4

De største spare-banker i 1868. ¹⁾	Kristiania.	Bergen.	Thron-djem.	Arendal.	Dram-men.	Slavan-ger.	Aker.	Kiuser-vig.	Strin-den.	Gjerpen	Volden.	Bedrum
Forvaltet kapital .	2,398.5	2,000.2	1,386.2	623.4	580.1	482.4	1,109.7	148.7	154.9	131.7	129.6	128.2
Bankens eiendom	239.2	166.6	211.3	62.6	83.5	73.2	109.0	16.5	26.2	10.2	11.2	6.3
Vexelobl.ogvexler	1,353.1	1,018.3	400.1	495.2	557.8	371.8	1,085.5	127.8	148.5	129.5	110.9	113.4
Panteobligationer	21.1	412.6	860.0	3.1	14.0	21.7	-	14.7	-	-	15.9	-
Værdipapirer ...	²⁾ 747.2	446.3	101.8	57.0	5.0	0.9	18.9	-	2.1	-	-	-
Stående i andre banker	151.4	124.8	14.1	64.4	-	2.0	-	-	³⁾ 4.3	-	-	12.2
Indvundne renter og diskonto ...	128.7	100.3	69.2	36.2	34.4	28.1	65.4	7.0	8.9	7.4	7.0	6.9
Udbetalte og af-satte renter	86.4	83.4	51.6	24.7	22.1	21.3	40.0	5.2	5.6	5.6	5.9	5.5
Administrationsomkostn.	6.5	5.8	4.7	2.4	4.8	2.9	3.4	0.5	0.8	0.6	0.5	0.8
Overskud	28.4	7.8	11.3	÷ 1.4	5.6	4.3	8.6	1.2	2.3	0.9	0.6	0.6

1) Summerne ere udtrykte i tusinder af spd. 2) Heraf statsobligationer 94,800, Hypothekbankobligatio-ner 419,000, obligationer garanterede af kommuner 203,200. 3) og i kasse.

29. Assurance. a) Brandforsikring.

I. Bygningsforsikring.	1850	1855	1860	1865	1866	1867	1868	1869
a) Den alm. brandforsikringsindretning.								
Samlet forsikringssum . . .	34,674.8	41,749.6	59,741.3	70,088.9	70,972.8	74,636.6	79,450.2	81,980.5
heraf a. Kjøbstadafdelingen:								
— i køb- og ladesteder	22,636.5	25,565.2	37,349.2	42,623.1	42,870.4	44,663.3	47,379.1	48,707.0
— på landet	1,921.3	2,843.4	3,686.4	4,325.5	4,225.8	4,251.7	4,215.8	4,253.7
— b. Landafdelingen . .	10,117.0	13,341.0	18,705.7	23,140.3	23,876.6	25,721.6	27,855.3	29,019.8
De største byer:								
Christiania med nuv. grændser	6,554.0	7,415.4	11,799.3	13,717.6	14,117.7	14,609.9	15,362.8	15,734.7
Bergen	3,264.9	3,433.1	4,588.1	4,794.9	4,870.9	5,014.2	5,481.3	5,586.1
Thronhjelm	2,420.4	2,519.8	3,018.3	3,426.5	3,410.4	3,698.9	3,680.7	3,776.6
Stavanger	890.5	1,001.3	1,141.8	1,647.7	1,684.1	1,742.2	1,879.6	1,933.3
Drammen	1,229.1	1,434.1	2,180.1	2,354.2	1,384.7	1,842.1	2,575.8	2,964.9
Kontingent:								
a. kjøbstadafd. ordinær .	73.8	88.4	128.8	132.6	138.6	141.2	144.3	149.9
— extraordinær .	-	-	119.2	-	139.2	274.2	273.5	272.8
b. landafdelingen ordinær	14.4	45.4	37.5	47.5	41.9	37.7	39.9	- 42.4
Brandskader a. kjøbstadafd.	47.8	204.4	332.0	157.7	1,113.0	101.5	319.9	88.3
— b. landafdelingen	12.4	11.0	14.7	26.1	42.7	37.6	34.2	25.2
b) Akershus br. forening:								
Forsikringssum	544.9	910.9	3,966.9	7,948.0	9,002.0	9,968.1	10,738.7	11,501.3
Reservefond	2.4	2.9	12.0	34.0	38.9	44.7	50.1	57.4
Kontingent	0.5	0.9	4.0	7.9	8.8	9.7	10.4	11.1
Brandskade	-	0.3	1.2	5.1	5.8	6.4	6.9	5.6

c) Af andre private brandassuranceforeninger var der i 1855: 34, i 1860: 51 og i 1865: 72 med en forsikret værdi af 7 millioner i 1860 og 12 millioner i 1865; af sidstnævnte beløb faldt omtrent 2 millioner på det Toten-wardalske selskab; ved 21 foreninger var forsikringssummerne under 100,000 spd. I de under dette litera opførte summer er løsøre medindbefattet; værdien af de i heromhandlede foreninger sikrede bygninger udgjorde i 1865 antagelig ca. 8 millioner, hvoraf 1 million i det Toten-Vardalske selskab.

II. Løsøreforsikring.	Kristiania almindelige	Norden. Kristiania.	Norge. Drammen.	Det norske i Bergen.	Bergens nye	Thronhjems	Akershus løsøreafd.	Tilsammen.
Løbende risiko ^{31/12} 1865	12,053.4	-	6,259.9	2,227.1	-	2,527.3	3,855.0	26,922.7
— 1868	14,110.0	3,760.0	7,140.0	3,873.0	5,060.0	3,125.0	3,998.2	41,067.2
— 1869	12,842.7	5,514.0	7,244.7	4,272.7	5,752.7	3,083.3	3,984.9	42,675.0
— 1870	15,217.3	7,380.3	7,158.5	4,357.6	6,671.0	4,008.2	4,075.3	48,868.2
Heraf reassureret 1869	2,008.2	667.2	572.9	163.8	584.4	360.5	-	4,357.0
— 1870	1,922.1	643.1	714.7	214.2	718.9	575.6	-	4,788.6
Grundfondet 1870	900.0	775.0	500.0	400.0	500.0	465.0	1,000.0	4,540.0
Den indbetalte del deraf	570.0	232.5	100.0	112.0	100.0	116.0	-	1,230.5
Reservefond, reguleringsfond etc.	110.6	11.5	40.0	29.0	47.0	25.0	66.5	329.6
Afsat fra forrige år	25.0	5.8	2.6	5.8	6.7	4.6	-	50.5
Præmie	76.7	33.9	42.4	26.8	38.9	22.1	12.2	253.0
Renter og andre indtægter . . .	37.9	11.9	9.5	7.0	9.3	8.4	2.9	86.9
Reassurance	12.8	3.7	3.5	1.8	4.6	2.5	-	28.9
Erstatninger	38.1	10.9	37.3	4.1	4.4	8.0	5.9	108.7
Omkostninger, provision m. v.	14.6	14.1	7.3	4.3	6.8	4.1	2.5	53.7
Afsat til næste år	30.7	8.9	-	6.8	11.1	5.5	-	63.0
Overskud	44.1	14.0	6.4	22.6	28.0	15.0	6.7	136.8
Heraf udbetalt til aktiehaveerne .	36.3	-	4.0	11.6	6.0	7.5	3.0	68.4

I året 1868 udgjorde løsøreselskabernes præmieindtægter 215,200 spd., reassurance-udgifterne 20,700 spd., erstatninger 157,200 spd., dets samlede overskud 53,200 spd., hvoraf udbetalt 33,900 spd. I udenlandske selskaber var isamme år forsikret løsøre til et samlet værd af omt. 12 mill. (hvoraf i Skandia og Svea 7 mill.), med en samlet præmieindtægt af 70,000 spd. — Antallet af norske brandforsikringsselskaber for løsøre var i 1850: 3, i 1855: 5, i 1860: 5, i 1865 5 og i 1870: 7. De forsikrede værdier (de reassurerede beløb ikke fratrukne) udgjorde henholdsvis 5.8, 11.2, 14.8, 26.9 og 48.9 mill. spd.

29. Assurance. b) Søforsikring.

I. Skibsassuranceforeninger i året 1869. ¹⁾	Kristiania.	Drammen og Holmestrand.	Vestfoldske.	Den 1ste norske.	Det norske lloyd.	Arendal.	Stavanger.	Bergen.	5 mindre foreninger. ²⁾	Tilsammen.
Egne indtegninger.	1,387.9	1,865.6	1,925.9	5,334.8	3,911.0	5,456.1	1,472.4	1,170.0	3,478.0	26,001.7
(Behold. forsikr. i 1868.)	735.7	1,902.0	1,841.6	5,133.2	3,817.5	5,238.8	1,370.3	787.4	2,885.0	23,711.5
Do. i 1869 ..	926.4	1,781.1	2,008.5	5,337.5	3,826.8	5,456.1	1,472.4	967.1	3,214.7	24,990.6
Afsat fra forrige år	4.7	-	-	12.0	5.9	-	6.4	-	10.7	39.7
Præmie ⁶⁾	33.2	76.4	93.0	229.3	175.9	199.6	83.4	56.3	115.8	1,062.9
Renter etc.	2.3	3.6	2.5	5.1	5.8	3.1	1.1	2.5	4.2	30.3
Erstatninger	44.8	73.5	37.0	250.9	203.9	96.6	42.9	18.9	85.8	854.3
Afsatte summer ⁴⁾ ..	1.4	2.8	50.0	18.0	3.5	97.3	4.8	12.6	17.4	207.8
Omkostninger	3.2	7.4	3.5	12.8	11.6	8.8	2.7	2.3	7.8	60.1
Overskud ⁵⁾	- 9.2	- 3.7	+ 5.0	- 35.3	- 31.4	?	+ 40.5	+ 25.0	+ 19.7	+ 10.6
Antal skibe og skibsparter:										
forsikrede	300	360	292	937	630	769	303	261	739	4,591
forliste	6	8	6	50	28	28	7	4	19	156
havarede	53	77	60	250	185	115	23	38	72	873

Foruden ovennævnte skibsassuranceforeninger bestod der i 1865 følgende mindre: Nordlands amts (211,400 spd.), Indherreds (44,800 spd.), Egersunds (17,500 spd.) og Høivågs (13,500 spd.), hvorvidt de fire sidstnævnte bestode i 1869, vides ikke. Den samlede i skibsassuranceforeninger forsikrede kapital udgjorde i 1850: 5 millioner spd., i 1855: 10 millioner, i 1860: 13 millioner, i 1865 18½ millioner, i 1868: 24 millioner, i 1869: omtr. 26 millioner spd. I året 1868 udgjorde de samlede præmier 932,700, erstatningerne 807,100 spd. og overskudet 38,600 spd.; antallet af forsikrede skibe var da 4,334, af hvilke 119 forliste og 738 gjorde havari.

II. Søforsikrings-selskaber i året 1869. ¹⁾	Kristiania.	Øger i Drammen.	Tønsbergs.	Porsgrunds.	Kragerø.	Arendals.	Stavangers.	De fire bergenske selskaber.	Det nordens-fjeldske T.hjem.	Tilsammen.
Overtaget resico...	4,916.5	5,609.1	10328.	5,212.1	1,863.3	4,978.8	1,533.4	5,480.6	1,045.9	40,967.8
(Do. i 1865).	4,070.6	5,361.9	-	4,686.2	-	4,994.0	1,001.7	4,078.5	1,089.7	25,282.6
Grundfond i 1869.	200.0	200.0	200.0	60.6	100.0	125.0	100.0	480.0	60.0	1,525.0
hvoraf indbetalt ..	70.0	50.0	40.0	15.0	20.0	31.3	20.0	84.0	12.0	342.3
Reservefond	36.9	15.0	8.0	31.6	1.0	38.6	15.0	129.2	8.5	283.8
Afsat fra forrige år	41.3	22.5	39.9	11.4	9.8	40.4	14.7	29.2	1.7	210.9
Præmier ⁶⁾	44.7	75.8	144.5	70.2	24.4	57.5	13.4	47.4	8.6	486.5
Renter etc.	7.5	3.7	4.2	5.5	1.6	5.1	3.1	13.0	2.0	45.7
Havarigodtgjørelse.	30.3	60.5	92.6	41.0	20.9	46.3	7.0	26.8	1.1	326.5
Omkostn., provision	5.3	8.1	18.6	7.0	3.0	6.4	1.3	5.5	0.7	55.9
Afsat	45.9	33.4	69.4	47.7	9.9	39.0	12.4	31.5	7.8	297.0
Overskud	+ 12.0	-	+ 8.0	+ 8.6	+ 2.0	+ 11.3	+ 10.5	+ 25.8	+ 2.7	+ 63.7
Heraf udbetalt aktionærerne	9.0	-	4.0	-	1.0	7.5	7.0	16.5	1.8	46.8

De norske søforsikrings-selskaber, der hovedsagelig forsikre varer og fragtbetøb, havde i 1850 forsikret en samlet værdi af 2½ million spd., i 1855: 9 millioner, i 1860 13½ millioner, i 1865: 25 og i 1869 som anført 41 millioner spd.; i sidstnævnte år havde udenlandske selskaber antagelig forsikret 4 millioner spd. I året 1865 udgjorde de samlede grundfond: 1,105,000 spd. (hvoraf indbetalt 250,000 spd.) og reservefondene 151,000 spd.

III. Assuranceforeninger for sømænd. 1) I Stavanger sømandsforenings assurance-indretning havde i året 1864/65 2,020 sømænd sikret sit tøj for tilsammen 57,700 spd.; i gennemsnit for 1860-65 forsikredes årlig 50,700 spd.; præmieindtægten (3 pCt.) var 1,518 spd., de samlede indtægter 1,907 spd.; udgifterne 979 spd., altså overskud 928 spd., alt årlig; den 1ste marts 1865 eiede indretningen 4,600 spd., foruden en beholdning til hjælp for trængende sømænd eller deres efterladte af 3,250 spd. 2) I Haugesunds assuranceindretning havde i 1865 101 sømænd forsikret tøj til en værdi af 3,690 spd. 3) I Bergens do. 145 sømænd en værdi af 9,730 spd.

1) Samtlige i tabellerne opførte værdibetøb ere udtrykte i tusinder af spd. 2) nemlig den østlandske, (hvis beholdne forsikringssum i 1869 var 786,800 spd.), Kragerø (331,700 spd.), Agder (1,848,200 spd.), Fjære (153,500 spd.) og Tromsø (94,500 spd.) 3) nemlig „det bergenske“ (der i 1869 havde forsikret 1,335,700 spd.), „Æolus“ (1,435,900 spd.), Njerd (1,412,600 spd.) og „Neptun“ (1,296,400 spd.) 4) Opgaverne herover ere tildeels byggede på de forinden regnskabs afslutning foreløbig meddelte opgør. 5) Overskudet for 1869 er her ansat lig det for 1868. 6) med fradrag af reassurance og ristorno; for søforsikrings-selskaberne udgjorde dette beløb, som følger:

3.4	10.7	24.3	11.5	2.9	12.2	4.5	27.3	2.9	99.7.
-----	------	------	------	-----	------	-----	------	-----	-------

29. Assurance. c) Livsforsikring, livrenteforsikring, forsørgelsesindretninger m.m.

1. Den almindelige enkekasse (opr. 1775)	1868	1869	1870	÷ værdi af forpligtelser:	1868	1869	1870
Formue: a) den ældre afd.	818.4	781.6	744.3	a) for livrenter	159.9	171.6	173.1
— b) den yngre do.	1,138.8	1,212.5	1,289.7	b) for livsforsikring . . .	58.0	63.1	70.3
Pensionsforpligtel-	1,180.0	1,140.0	1,095.0	Altså stilling	+ 87.0	+ 93.5	+ 98.9
ja sernes værdi	b	879.9	920.0	Indskud	3.3	8.0	5.1
Stilling ved udgan-	a ÷	361.6	358.4	Præmier	7.3	7.7	8.3
gen af året	b +	258.9	292.5	Renter etc.	11.5	12.0	12.6
Statsbidrag	a	24.5	25.3	Udb. livrenter	7.3	7.8	8.6
	b	-	-	— livsforsikring	2.1	0.4	1.3
Indskud i	b	34.1	41.3	Omkostninger	0.7	0.7	0.8
De udbetalte pensioners:				Overskud	12.1	18.8	15.3
1. antal	a	702	703	Antal personer interesserede . .	701	791	804
	b	164	181	3. Livsforsikrings-			
2. beløb	a	99.0	99.2	skabet Idun (opr. 1861)	100.0	100.0	100.0
	b	13.6	14.9	Grundfond	100.0	100.0	100.0
De mulige pensioners:				Heraf indbetalt	100.0	100.0	100.0
1. antal	a	683	647	Reservefond	12.4	15.9	19.5
	b	1,296	1,328	Forsikringsfond	38.6	47.3	60.1
2. beløb	a	80.4	75.6	Fremtidige præmiers værd . .	180.5	193.6	217.5
	b	133.6	138.5	Forpligtelsernes værd . .	219.2	240.9	277.6
2. Kr.ania alm. gjen-				Nominelt ansvar	532.3	582.1	657.5
sidige forsørgelsesind-				Indskud	-	1.3	5.7
retning (opr. 1847).				Præmier	15.9	17.0	20.1
Kapitalfond	228.3	247.1	*)262.3	Renter	8.6	10.1	10.7
Værdi af fremtidige				Erstatninger	1.6	3.7	6.5
præmier:				Reassuranceudgifter . . .	0.7	0.7	1.0
a) for livrenter og over-	33.8	34.8	34.2	Omkostninger	1.1	1.2	2.0
levelsrenter	42.8	46.4	50.9	Afsat til forsikring . . .	7.8	8.7	12.8
b) for livsforsikring . .				Aktieudbytte incl. renter	8.0	8.5	8.5

Foruden de ovenfor omhandlede større indretninger, gives der følgende mindre: 1) Akershus stifts geistlige enkekasse (formue i 1865: 57,800 spd., i 1869: 61,700 spd.) 2) Kristiansands stifts do. (formue i 1865 og 1869: 31,000 spd.) 3) Livrenteforeningen i Kristiania (formue i 1865: 142,000 spd.) 4) Femdalerspensionsindretningerne (antal i 1865: 12; samlet formue 224,000 spd.) 5) Forskjellige understøttelsesforeninger og kasser for læger, sagførere, kontorister, sømænd, lodser, håndværkere, jernbanebetjente, lærerinder, ældre ugifte damer o. fl. 6) Arbejderforeningernes syge- og begravelseskasser (se pag. 47). Flere af disse indretninger have vistnok tildels en velgørende karakter, men høre dog forsvådt hid, som medlemmerne gennem indskud sikre sig understøttelse i tilfælde af trang. En livrenteforsikring af eiendommelig art, der i landdistrikterne spiller en overmåde vigtig rolle, er føderåds- eller kærtagningen; antallet af føderådsfolk udgjorde i 1865 45,000.

I denne forbindelse skal også meddeles nogle oplysninger om det offentlige pensionsvæsen.

Pensioner og vart-	1865	1868	1869		1865	1868	1869
penge udrede af:				Transport	118.7	114.1	119.3
Statskassen	91.5	86.9	88.2	Pensionsf. for geistl. enker ¹⁾	29.3	37.9	38.9
Oplysningsvæsenets fond	26.4	26.2	30.0	Søkvæsthuskassen	2.1	2.4	1.4
Det Nordl. kirke- og skolef.	0.8	1.0	1.1	Summa ²⁾	150.1	154.4	159.6

Af de 18^{65/66} reviderede, statskassen påhvilende pensioner tilfaldt 71,353 spd. 161 civile og militære embedsmænd, resten dels til embedsmænds enker og døtre, dels til andre. Af oplysningsvæsenets fond udrededes efter listerne for 1869: 16,420 spd. til 39 geistlige og 4 skoleembedsmænd samt 5 do. enker, og 11,878 spd. til 440 skolelærere og 160 do. enker. Det Nordl. kirke- og skolefonds pensioner tilfaldt i 1869 38 skolelærere og 18 do. enker. Pensionsfondet for geistliges enker eiede ved udg. 1869 en kapital af 921,600, foruden en opsparet rentebeholdning af 103,900 spd.

¹⁾ eller med fradrag af de uopgjorte forskudsrenter 257,100 spd. 1) De geistlige enkepensioner ere efter dannelsen af enkesødfondet mere og mere overførte fra de geistlige embeder på dette. 2) Hertil kommer endel pensioner, der påheftes visse embeder, fornemmelig sorenskriver- og byfogedembeder, (i 1869: 6,250 spd.) samt enkelte geistlige embeder.

30. Fattigvæsen.

Distrikter.	Enslige personer:						Familieforsørgere:				
	foreldreløse egte børn.	moder- løse uægte børn.	ugifte voxne mænd.	ugifte voxne kvinder	enke- mænd uden børn.	enker uden børn.	gifte mænd uden børn.	gifte mænd med børn.	enke- mænd med børn.	enker med børn.	piger med børn.
1. Riget.....	2,069	1,013	5,131	8,422	3,689	10,923	6,162	14,387	1,509	5,744	4,533
2. Bygderne.....	1,472	757	3,708	6,606	2,963	8,341	5,005	11,593	1,143	3,972	3,156
3. Byerne.....	597	256	1,428	1,816	726	2,582	1,157	2,794	366	1,772	1,377
Bygderne amtsvis:											
1. Smaalenene....	191	60	203	251	225	508	299	585	94	247	171
2. Akershus.....	213	113	357	465	348	778	494	1,129	185	437	354
3. Hedemarken....	101	81	374	615	284	814	461	1,443	145	368	506
4. Christians.....	75	59	291	494	284	853	475	1,567	139	297	281
5. Buskerud.....	110	44	264	418	252	693	383	742	86	316	205
6. Jarlsb. og Laurv.	91	47	150	278	178	430	204	250	46	271	135
7. Bratsberg.....	110	26	152	305	169	495	257	580	94	249	125
8. Nedenæs.....	51	19	147	331	105	307	185	311	37	185	90
9. Lister og Mandal	47	6	171	323	101	248	158	422	27	154	61
10. Stavanger.....	53	29	163	356	123	358	225	604	36	186	156
11. S. Bergenhus...	75	10	173	385	119	491	307	717	42	272	155
12. N. Bergenhus..	42	35	191	379	118	443	245	442	44	146	115
13. Romsdal.....	61	54	188	438	119	338	186	872	20	137	190
14. S. Throndhjem.	37	47	259	505	143	487	357	835	47	236	235
15. N. Throndhjem.	104	78	206	351	164	536	331	591	47	183	197
16. Nordland.....	76	40	257	490	139	328	258	435	38	166	127
17. Tromsø.....	7	6	98	168	64	146	129	397	5	66	37
18. Finmarken....	28	3	59	54	28	88	51	171	11	56	16
Byer:											
1. Kristiania.....	104	92	373	475	138	582	283	991	104	453	514
2. Fredrikshald...	26	12	47	64	3	98	33	82	25	73	68
3. Drammen.....	27	8	40	82	48	125	54	82	20	80	48
4. Kristianssand...	37	3	53	98	36	163	54	94	24	50	36
5. Stavanger.....	54	8	17	69	12	139	56	130	18	107	51
6. Bergen.....	49	18	34	104	120	207	67	118	24	236	98
7. Trondhjem....	5	28	210	240	88	276	153	234	28	69	112
8. Fredrikstad....	22	9	33	19	10	36	18	65	8	54	32
9. Sarpsborg.....	7	3	24	18	14	23	15	62	3	22	18
10. Moss.....	9	9	45	31	22	54	31	58	7	25	30
11. Kongsberg.....	21	4	48	62	23	88	27	76	8	46	32
12. Horten.....	24	6	17	13	12	39	16	32	8	37	11
13. Tønsberg.....	16	1	26	30	7	49	11	40	5	30	15
14. Laurvik.....	19	1	38	37	26	90	26	87	17	52	31
15. Skien.....	8	4	17	33	15	60	18	21	5	28	14
16. Kragerø.....	11	-	17	32	7	31	16	17	3	20	13
17. Arendal.....	13	-	13	25	3	10	11	21	3	16	37
18. Mandal.....	3	-	28	22	8	27	14	18	3	20	8
19. Haugesund....	3	2	8	12	3	5	5	28	2	8	15
20. Aalesund.....	-	4	25	10	3	24	17	53	5	22	18
21. Christiansund..	25	10	43	46	25	61	17	45	8	59	34
22. Tromsø.....	3	1	23	34	8	44	10	39	4	32	11

*) såsom foreninger for privat fattigpleie, pleiestiftelser for småbørn, børneasyle, foreninger for forsømte og forvilsede osv. — Tillegges de fattige familieforsørgeres koner og børn, bliver den samlede fattigbefolkning 163,047, af hvilke tægtet i 1867 udgjorde ialt 1,021,733 spd., heraf beholdning fra forrige år 99,126 spd., fattigskat 568,269, brændevinsafgifter 3,906, do. af andre midler 3,663, gaver og fattigblokke 5,208, tilskud for sindssyge 32,662, erstatninger fra

a) Dets stilling i året 1867.

I alt:			Fattige, forplejede på sygehus	Fremmede fattige.	Den samlede Fattigbyrde.	Heraf udgjorde den for året udlignede fattigskat:			Erstatninger fra fattigdistrikter.	Legater vedkommende fattigvæsenet.	Private veldædige foreninger.*)	Distrikternes no.
enslige.	familieforsørgere.	tilsammen.				i penge.	i naturalydelse.	i lægds-hold.				
31,247	32,335	63,582	4,804	3,515	spd. 1,122,741	spd. 595,162	spd. 136,776	spd. 139,120	spd. 56,507	spd. 1,475,512	antal. 118	1.
28,842	24,869	48,711	1,637	1,684	745,382	362,944	186,480	189,120	19,302	208,159	41	2.
7,405	7,466	14,871	3,167	1,831	377,359	282,218	296	-	37,205	1,267,353	77	3.
1,438	1,396	2,834	77	104	48,962	25,836	11,355	7,125	1,080	17,373	6	1.
2,274	2,599	4,873	320	433	75,253	44,395	13,650	5,791	5,131	12,106	4	2.
2,269	2,923	5,192	62	76	70,923	30,151	18,168	15,477	806	26,891	4	3.
2,056	2,759	4,815	31	63	58,086	17,945	27,237	7,135	787	4,407	6	4.
1,781	1,732	3,513	63	123	57,422	30,799	14,954	4,205	1,672	8,407	1	5.
1,174	906	2,080	32	53	41,869	26,946	2,576	7,307	770	6,089	1	6.
1,257	1,305	2,562	69	67	47,579	21,294	9,879	11,605	678	6,868	-	7.
960	808	1,768	30	36	37,490	19,862	9,944	5,031	443	21,313	-	8.
896	822	1,718	22	24	29,561	17,163	3,781	3,635	505	2,126	1	9.
1,082	1,207	2,289	88	58	32,986	12,987	8,872	7,534	540	2,271	3	10.
1,253	1,493	2,746	77	70	39,409	16,214	8,403	7,549	1,070	18,435	7	11.
1,208	992	2,200	105	38	28,818	9,867	1,583	10,903	316	3,564	4	12.
1,198	905	2,103	56	70	33,892	12,047	3,447	11,063	834	4,931	-	13.
1,478	1,710	3,188	81	99	41,560	25,871	204	8,772	1,321	59,299	3	14.
1,439	1,349	2,788	234	119	42,935	23,066	804	11,772	1,161	8,297	-	15.
1,330	1,024	2,354	212	104	37,243	16,021	1,041	11,330	895	2,536	1	16.
489	634	1,132	37	54	12,468	7,549	294	2,810	335	296	-	17.
260	305	565	41	93	8,926	4,931	388	76	958	2,950	-	18.
1,764	2,345	4,109	1,577	550	119,905	87,016	-	-	12,121	238,285	28	1.
250	281	531	218	30	14,450	8,205	-	-	1,792	35,304	1	2.
330	284	614	119	52	15,810	11,174	-	-	522	52,444	1	3.
390	258	648	74	-	17,330	10,100	-	-	1,828	33,457	5	4.
299	362	661	123	29	16,819	12,587	-	-	996	13,993	9	5.
532	543	1,075	231	66	31,604	18,637	-	-	4,708	248,029	3	6.
847	596	1,443	314	268	32,622	17,000	-	-	3,573	372,700	3	7.
129	177	306	96	45	7,218	2,347	-	-	855	3,818	1	8.
89	120	209	11	44	3,822	-	-	-	469	34,230	1	9.
170	151	321	36	61	4,846	2,753	-	-	519	12,033	1	10.
246	189	435	19	30	11,446	8,339	27	-	619	7,353	1	11.
111	104	215	5	28	6,025	3,556	-	-	1,517	-	-	12.
129	101	230	38	6	5,971	4,700	-	-	142	5,555	-	13.
211	213	424	27	28	9,116	4,687	113	-	408	22,959	1	14.
137	81	218	14	13	4,907	2,577	-	-	435	4,424	1	15.
98	69	167	20	17	4,031	2,000	-	-	121	11,391	-	16.
64	88	152	27	7	5,065	1,600	-	-	101	98,909	2	17.
88	63	151	-	31	2,820	1,849	-	-	16	5,892	3	18.
38	58	91	2	19	2,182	1,650	-	-	12	-	1	19.
66	115	181	39	41	8,362	3,684	-	-	2,669	-	-	20.
210	163	373	25	55	7,011	3,450	-	-	579	1,917	1	21.
113	96	209	34	52	3,592	2,300	-	-	599	-	-	22.

døde børn, stiftelser til børns oplæring i håndværk eller husgerning; foreninger for fattige barselskvinder, for gamle og 119,215 i landdistrikterne og 33,832 i byerne; særskilt i Kristiania var antallet ca. 10,400. Fattigkassernes kontante indgift a) på landet 9,393, b) do. i byerne 70,892, slafgift a) 13,694, b) 32,343, mulkt og forskj. afgifter 12,478, renter af private 12,970, fra fattigdistrikter 56,507 (heraf tilfaldende byerne: 37,205), lån 51,862, forskud 25,780 spd. o. s. v.

30. Fattigvæsen. b) Dets væxt i årene 1839—1868.

Distrikter.	Fattigvæsenets samlede indtægter (udtr. i tusinder af spd.)								Do. pr. 1000 indbyggere.		
	1839*)	1851**)	1855	1860	1865	1866	1867	1868	1851-55	1861-65	1866-68
Riget.....	?	564.8	691.5	849.6	1,062.1	1,086.9	1,122.7	1,227.4	432	603	669
Bygderne.....	308.0	404.2	490.4	585.8	732.7	735.5	745.4	806.4	351	489	539
Byerne.....	?	160.6	201.0	263.9	329.4	351.4	377.4	421.0	1,022	1,245	1,361
Bygderne amtsvis:											
Smålenene.....	18.0	21.4	28.5	36.4	45.7	44.4	49.0	52.4	379	565	633
Akershus: Aker...	9.0	12.8	20.8	9.5	17.3	17.5	17.1	21.1	936	876	902
— resten ..	23.0	28.3	34.2	44.3	60.4	58.0	58.2	67.3	433	624	717
Hedemarken.....	26.0	38.8	47.8	51.0	74.7	70.3	70.9	81.9	453	606	630
Kristians.....	36.0	36.9	37.6	40.3	63.1	62.2	58.1	59.6	336	448	504
Buskerud.....	25.0	32.2	34.8	44.1	54.5	56.7	57.4	60.3	457	668	736
Jarlsb. og Laurvik.	16.0	21.7	27.4	30.9	37.9	39.5	41.9	40.4	423	589	644
Bratsberg.....	20.0	26.0	31.2	40.3	49.1	50.2	47.6	54.0	455	735	774
Nedenæs.....	19.0	20.9	25.6	30.9	35.2	36.0	37.5	41.6	463	630	648
Lister og Mandal..	12.0	17.0	20.7	23.8	29.2	28.2	29.6	31.0	366	500	525
Stavanger.....	11.0	17.4	24.7	29.2	34.6	33.7	33.0	34.6	276	417	422
Søndre Bergenhus..	22.0	26.6	31.0	37.9	36.0	38.3	39.4	42.2	282	331	350
Nordre Bergenhus..	19.0	22.1	23.7	26.4	28.4	29.5	28.8	32.1	267	325	353
Romsdal.....	12.0	19.7	24.2	27.8	34.3	34.2	33.9	34.7	270	340	359
Søndre Thronhjøm	14.0	20.0	24.8	33.1	38.1	40.4	41.6	43.7	283	410	464
Nordre Thronhjøm	15.0	21.0	24.0	29.9	37.6	41.7	42.9	45.1	326	450	548
Nordland.....	8.0	14.6	19.0	33.0	38.0	35.9	37.2	40.2	217	419	416
Tromsø.....	3.0	6.8	10.5	16.8	18.8	11.4	12.5	15.4	170	307	362
Finmarken.....						7.3	8.9	8.8			
Byerne:											
Kristiania.....	-	29.1	43.5	79.8	104.2	118.5	119.9	149.3	1,180	1,762	2,096
Bergen.....	-	29.2	29.0	30.1	34.0	30.6	31.6	35.4	1,124	1,137	1,137
Thronhjøm.....	-	13.2	13.6	18.1	22.4	26.9	32.6	29.8	884	1,211	1,473
Stavanger.....	-	9.0	10.1	16.6	14.2	14.8	16.8	17.1	965	953	918
Drammen.....	-	10.4	15.7	9.8	15.3	15.1	15.8	18.3	1,234	1,077	1,171
Kristiansand.....	-	9.3	14.4	17.6	15.1	17.3	17.3	19.2	1,203	1,549	1,622
Frederikshald.....	-	8.9	10.3	11.2	13.0	10.2	14.5	16.6	1,366	1,702	1,438
Andre byer:											
i Smålenene.....	-	6.5	8.7	11.4	14.7	14.6	15.8	18.0	879	1,287	1,091
i Jarlsb. og Laurvik	-	10.5	13.8	19.1	25.4	27.2	26.9	29.8	949	1,048	1,174
i Bratsberg.....	-	6.6	8.0	10.1	15.0	13.7	15.3	14.6	1,042	1,534	937
i Nedenæs.....	-	4.3	5.9	5.7	10.8	13.9	11.3	12.1	707	1,129	1,230
i Lister og Mandal.	-	2.7	3.4	4.5	5.5	4.7	5.5	5.7	604	840	750
i Stavanger amt...	-	0.8	0.8	1.8	3.5	3.5	5.4	6.3	400	445	513
i Romsdals do....	-	5.0	6.3	7.3	12.4	12.2	16.8	14.2	826	1,097	1,219
i Tromsø og Finmar-	-										
ken.....	-	2.5	3.0	4.3	4.1	6.1	7.2	8.1	751	723	851

For hvert 1000 af befolkningen udgjorde antallet af de fattige:

	a) fuldt forsørgede:				b) delvis forsørgede:				c) understøttede hovepersoner:		
	1851-65	1856-60	1861-65	1866	1851-55	1856-60	1861-65	1866	1866	1867	1868
Riget.....	16	16	16	18	28	26	29	32	40?	37	-
Bygderne...	15	14	15	17	25	23	26	28	38?	34	-
Byerne.....	27	23	20	20	49	46	49	54	50?	53	-

*) beregnet efter de i indstilling ang. fattigvæsenet fra den ved kgl. resol. af 29/12 1853 nedsatte kommission pag. 31 meddelte opgaver; da disse alene omfatte en knap halvpart af rigets landdistrikter, bliver slutningen fra denne del til det hele vistnok usikker, om end ikke ganske uden betydning. **) fattigbyrderne i 1850 var omtrent som i 1851.

31. Selvhjælpsforeninger.

1. **Arbejderforeninger** i året 1868. Af sådanne kjendes ialt 59, medens det virkelige antal tør anslåes til henimod 70. 4 à 5 af disse foreninger virkede udelukkende for oplysning, det dobbelte antal havde både oplysning og gjensidig understøttelse til formål, medens de øvrige alene ydede sine medlemmer syge- eller begravelseshjælp. I 1849-53 stiftedes 11 foreninger, i 1854-58: 5, i 1859-63: 6 og i 1864-68 20, deraf 11 i 1864. Af det bekjendte antal foreninger hørte 45 med over 10,000 medlemmer (o: selvstændige hovedpersoner) til byerne og 14 med 12-1,500 medl. til landdistrikterne (fordetmeste i byernes umiddelbare nærhed). I Kristiania fandtes 13 foreninger (med noget over 3,000 i byen bosatte medlemmer), i Bergen 1 (1,690 medl.), i Throndhjem 1 (817 medl.), i Stavanger 1 (med 450 medl. i året 1865), i Drammen 2 (200 medl.), i Kristiansand 3 (287 medl.), i Kristiansund, Laurvik, Kragerø, Porsgrund, Haugesund, Tromsø, Tønsberg og Moss var medlemsantallet fra 176-110. 34 foreninger havde en samlet indtægt af 17,148 spd., heraf de egentlige sygekasser 8,143 spd., de blandede foreninger 8,291 og dannelsesforeningerne 714 spd. med en gennemsnitsindtægt af henholdsvis 339, 1,382 og 179 spd. Den gennemsn. indtægt for hvert medlem udgjorde i de to førstnævnte slags foreninger 2.43 spd.; i dannelsesforeningerne derimod kun 0.34 spd. (= 41 skill.) Medlemmernes eget bidrag udgjorde 84 pct. af den hele indtægt, de modtagne gaver 4 pct. Den samlede udgift for ovennævnte 34 foreninger var 13,102 spd., hvorved overskuddet bliver 4,046 spd. Af udgifterne var 25 pct. pengeunderstøttelse, 16 pct. lægeløn, 25 pct. medicin, 19 pct. begravelseshjælp, 10 pct. til oplysning og dannelse samt 5 pct. til bestyrelse m. m. Beregnet for hvert medlem, udgjorde vedk. foreningers udgifter til pengeunderstøttelse 66 skill., til lægeløn 43 skill., til medicin 82 skill., til begravelseshjælp 59 skill. Den kontante formue udgjorde 24,915 spd., hvortil kommer for enkelte foreninger værdi af bygninger, inventarium etc. Antallet af sygedage udgjorde 2.68 pr. medlem (særskilt for Kristiania arbeidersamfundssygekasse 1.47 dag, heraf for medlemmer under 40 år 1.2 dag og for medl. over 40 år 4.4 dag); dødeligheden var 1.9 pct.

De største foreninger i året 1868.		Når stiftet	Antal medl.	Samlet indtægt	heraf konting.	gaver.	Samlet udgift.	heraf lægeløn	medicin.	pengehjælp.	begravelseshj.	formue
				spd.	konting.	spd.	spd.	spd.	spd.	spd.	spd.	spd.
1. Bergens arbeiderf. . .	1850	1,670	5,525	4,872	-	4,051	400	954	962	1,350	2,979	
2. Hoved- og Kongsvin- gerbanens sygekasse.	1855	898	2,053	1,749	-	1,802	524	818	241	112	486	
3. Th.hjems arbeiderf. .	1850	817	1,771	1,686	-	1,492	350	411	-	660	2,496	
4. Kristianiaarbejderfor- enings sygekasse . . .	1865	*)333	818	700	100	477	182	140	102	-	726	
5. Kr.ania alm. sygek.	1861	587	745	631	-	393	-	-	282	-	1,682	
6. Skiens understøttelsesf.	1852	226	670	399	100	497	120	276	70	24	1,287	

2. **Af laugs- og svendekasser** fandtes i Kristiania ved udgangen af 1868: 9 med 731 medlem.; med undtagelse af skræddersvendenes og tobakspindernes kasser, der hver talte 200 medl., vare de andre ganske ubetydelige. For de øvrige byer mangler opgave.

3. **Spare- eller forbrugsforeninger.** Af sådanne kjendtes i året 1870 omtrent 60, hvoraf 20 i byerne og 40 i landdistrikterne, men rimeligvis var antallet i virkeligheden større. Den ældste er Frederikshalds, der stiftedes i 1866, dernæst Bergens og Drammens (1867), i landdistrikterne har Østre Thotens, Alfarheims og Blakjers foreninger, alle oprettede i 1868, gået i spidsen; i 1869 oprettedes i landdistrikterne mindst 10 nye. Antallet af medlemmer udgjorde i 1870 for 27 foreninger i by og bygd omtrent 5,600; heraf falder 3,600 medl. på 9 foreninger i byerne og 2,000 på 18 foreninger i landdistrikterne; det samlede antal medl. tør måske anslåes til 10,000. De største ere: Drammens (1,129 medl.), Bergens (825), Frederikshalds (634), Arendals (341), Frederiksstad (240) samtligte i året 1868, Grimstads (200 i 1869), Alfarheims (192), Asks (158), Rødenæs og Meldalens (hver med 150 medl.), ligeledes i 1869. Af de førstnævnte 5 foreningers medlemmer var 23 pct. næringsdrivende, 58 pct. arbejdere, 7 pct. offentlige betjente og 12 pct. andre. Indskudene udgjorde for disse 5 byforeninger 2,3 spd. pr. medlem, for 9 bygdeforeninger derimod 9.3 spd. pr. medlem. Det ved udgangen af 1868 opsparede reservefond udgjorde for de 5 byforeninger 0.50 spd. pr. medl. Den årlige omsætning var for byfor. gj. 37 spd. pr. medl. (varierende fra 26 spd. i Bergen til 95 spd. i Skien) og for 8 bygdefor. gj. 33 spd. pr. medl. Størst omsætning havde i byerne Drammens forening (43,000 spd.) og Frederikshalds (27,000 spd.), samt i landdistrikterne Østre Totens (12-15,000 spd. bytthandelen uberegnet). I forhold til byforeningernes omsætningssum udgjorde bruttofortjenesten 9.5 pct., og overskudet 3.9 pct. eller 3,535 spd.; heraf blev de 2,731 spd. uddelt til medlem., der altså i gennemsn. fik sig udbetalt 0.9 spd.

*) I begyndelsen af 1868 var medlemantallet kun 169. — Kristiania arbeidersamfund havde i det hele 890 medl. 1) desuden en bygning værd over 18,000 spd. 2) desuden spareskillingsbankens grundfond: 4,000 spd.

32. Undervisningen.

	1861	1862	1863	1864	1865	1866	1867	1868
I. Landdistrikternes skolevæsen.								
Skolekassernes indtægter ¹⁾	216.0	296.0	348.9	371.6	356.6	361.9	358.9	373.2
heraf: skatter	163.2	211.4	240.8	244.3	258.3	260.0	273.2	281.8
bidrag af oplysningsv. fond m. m.*)	7.7	7.7	8.9	9.1	6.5	6.5	3.4	2.4
— af amtsskolekasserne	5.1	21.4	26.2	25.3	21.3	19.9	19.2	18.7
andre indtægter ²⁾	40.0	55.5	73.0	92.9	70.5	69.5	63.1	70.8
Skolekassernes udgifter	180.1	273.6	340.4	354.6	366.1	363.6	356.9	364.7
heraf: lærerløn og kostholdsgodtgj.	119.9	164.2	180.2	187.5	197.5	203.3	208.4	212.9
— anskaffelse af lærerjord	5.4	16.8	18.0	17.2	10.7	7.7	7.1	4.7
— skolelokaler	24.5	58.4	95.7	88.2	85.7	75.6	64.7	63.3
— inventarium	8.8	10.0	11.2	13.4	10.1	8.0	6.4	5.7
— andre udgifter	21.5	24.2	35.3	48.2	62.1	69.0	70.3	78.1
Antal skolekredse	6.2	6.3	6.3	6.4	6.3	6.3	6.3	6.2
heraf: med fast lokale: eget	0.6	0.7	0.9	1.1	1.3	1.5	1.6	1.7
— — — leiet	2.0	2.6	2.6	2.6	2.5	2.5	2.5	2.5
— — omgangsskoler	3.6	3.0	2.8	2.7	2.5	2.3	2.2	2.1
Antal skolepligtige børn	200.3	201.3	204.1	205.9	210.3	212.1	212.2	213.4
heraf undervistes: i faste skoler ..	93.2	126.7	138.2	144.5	153.1	158.5	161.4	165.8
— i omgangsskoler	98.9	66.8	58.6	53.9	49.4	45.5	42.0	39.0
— udenfor kredsskolen	1.6	1.7	2.0	2.0	2.5	2.6	2.9	2.9
— slet ikke	6.6	6.1	5.4	5.5	5.3	5.5	6.0	5.8
Antal børn, der:								
undervistes i gymnastik og milit.øvels.	0.4	0.7	0.9	0.9	1.1	1.8	1.6	3.3
vare under skolepligtig alder	8.3	8.2	7.5	6.1	6.0	5.6	5.4	5.5
deltog i den frivillige undervisning ..	16.8	23.7	35.2	41.4	44.1	45.5	47.6	51.0
havde mere end 1/4 mil til skolen ..	28.0	27.2	25.6	23.6	11.2	11.3	12.1	12.4
Antal lærere:								
examinerede	1.07	1.25	1.48	1.71	1.92	2.11	2.26	2.35
uexaminerede	1.74	1.72	1.53	1.32	1.17	1.01	0.89	0.82
ved faste skoler	1.15	1.52	1.65	1.75	1.82	1.93	2.00	2.04
— omgangsskoler	1.66	1.45	1.36	1.39	1.27	1.18	1.15	1.12
med fri bolig og jordvej	0.31	0.36	0.43	0.50	0.63	0.67	0.72	0.77
— — uden jordvej	0.20	0.20	0.25	0.29	0.29	0.32	0.32	0.35
der tillige vare kirkesangere	0.72	0.72	0.73	0.74	0.75	0.75	0.76	0.77
Deres pengeindtægt som sådanne ¹⁾ ..	34.4	33.7	33.3	33.9	32.8	32.7	33.1	31.8
Lærernes samlede kontante indtægter	145.9	190.5	204.5	216.6	236.0	243.1	250.2	259.1
— — øvrige —	72.2	72.3	73.5	75.9	72.6	69.6	69.8	72.3
— — antal skoleuger ..	83.4	90.0	92.0	93.7	95.3	96.4	97.7	98.7
heraf frivillige	4.9	8.2	9.3	9.9	9.4	10.0	10.7	11.2

Foruden de egentlige skolekassers udgifter udrededes alderstillæg til skolelærerne direkte af amtsskolekasserne, (i 1865: 15,400 og i 1866 16,500 spd.), hvorhos skolekredsenes særlige udgifter udgjorde i 1865-68 gj.snitl. 37,300 spd. heri ikke iberegnet det kosthold, der svares in natura og heller ikke de naturalpræstationer, som af kredsen ydes til opførelse af skolehuse. Ifølge femårsberetningerne udgjorde skolekassernes rene indtægter (s: lån ikke medregnet) i 1850: 69,600 spd., i 1855: 98,400, i 1860: 140,800 og i 1865: 318,400 spd. Følgende tabel viser skolevæsenets udvikling i årene 1837—1868.

	1837	1853	1868		1837	1853	1868
Skolekassernes indtægt ¹⁾	56.0	122.0	373.2	Antal lærere ³⁾	2.02	2.43	3.16
Antal skolepligtige børn	175.7	190.4	213.4	deraf ved faste skoler ⁴⁾	0.20	0.43	2.04
deraf undervistes:				examinerede	0.03	0.59	2.35
i faste skoler	14.1	27.8	166.1	samlet lærerløn	42.9	64.0	331.4
slet ikke	8.2	9.2	5.8	kirkesangerindtægt	17.4	29.2	31.8

Af højere almuskoler havde i 1837: ingen, i 1853: 5 (med 105 elever), i 1860: 15 og i 1866: 20 (539 elever). Af skolelærerseminarier i 1837: 5 (88 elev.) i 1853: 5 (171 el.) i 1866: 5 (286) og i 1870: 6; af lærerskoler i 1837: 2 (29 el.) i 1866: 15 (217 el.) Af folkehøjskoler var der i begyndelsen af 1870: 11. Af amtslandbrugsskoler i 1865: 12, i 1870: 9.

1) Samtlige tal ere udtrykte i tusinder (af spd. etc.), så at t. ex. 1.1 = 1,100. 2) fornemmelig lån, af hvilke der i 1864-67 optoges 35-40,000 spd. årlig. 3) i 1826: 1,660. 4) do. 120. *) eller andre offentl. midler.

32. Undervisningen (fortsat.)

	1837	1853	1867		1837	1853	1867
2. Byerne.¹⁾							
Skolekassernes indtægt ²⁾	24.1	33.9	110.4	heraf undervistes i geografi	{ (0.7) }	1.5	15.4
heraf tilskud:				— i historie.....		1.3	11.2
— fra kommunerne ...	14.8	28.7	93.2	— slet ikke.....		3.6	0.3
— - oplysn.v. fond..	0.7	1.0	4.0	Børn ved asyl og søn-			
andre indtægter	8.6	4.2	13.2	dagsskoler	1.8	5.3	4.4
Samlede udgifter ²⁾	20.5	33.8	111.4	Privat underviste børn:			
Asylernes og søndagssko-				almuskoleundervisning...	2.3	2.5 ⁶⁾	3.1
lernes udgifter	8.2	20.2	16.4	høiere undervisning	1.9	3.0	6.5
Antal almuskoler.....	89	100	117	elever ved de høiere kom-			
— asyl og søndagsskoler	⁴⁾ 37	67	48	munale skoler ...	0.8	1.7	2.5
— høiere kommunale do.	19	31	35	— off. latin- og realskoler	0.5	1.1	2.1
— off. latin- og realskoler	13	14	16	Antal faste almuskolelærere	118	149	⁸⁾ 388
Antal skolepligtige børn ²⁾	21.4	23.2	43.1	Heraf examinerede	17	94	388
heraf særsk. underviste (1,215.)	5.6	7.4	10.2	der till. vare kirkesangere	?	42	73
Antal børn hørende til				deres indtægtsomsådanne ²⁾	8.1	7.8	8.7
almuskolen	15.7	15.4	29.5	lærernes saml. pengeindt. ⁷⁾	20.9	27.5	85.9
				— øvrige indtægter.	?	3.8	6.0

Ifølge femårsberetningerne var bykassernes udgifter til skolevæsenet som følger:

År.	1000spd.	År.	1000spd.	År.	1000spd.	År.	1000spd.	År.	1000spd.	År.	1000spd.
1846	19.4	1850	31.5	1854	43.9	1858	64.9	1862	91.9	1866	144.3
1847	22.2	1851	33.4	1855	50.2	1859	*73.4	1863	94.6	1867	126.3
1848	22.1	1852	39.8	1856	52.6	1860	*74.7	1864	99.7	1868	138.5
1849	27.3	1853	41.8	1857	59.4	1861	83.2	1865	106.8	1869	-

I året 1867: undervistes af almuskolernes børn 1,338 i tegning, 2,082 i naturkundskab og 6,119 i kvindeligt håndarbejde.

Assylernes og søndagsskolernes udgifter var i 1837: 8,200 spd., i 1853: 20,200 og i 1867: 16,400 spd., hvilke bleve tilveiebragte dels af vedkommende kommuner, dels ved private gaver, dels på anden måde.

De høiere kommunale skoler (borgerskoler etc.) havde i samme år 164 lærere og 144 klasser; af deres udgifter ca. (44,000 spd.) dækkedes 4,700 ved tilskud af oplysningsv. fond eller af staten.

Statens skoler (latin- og realskolerne) havde 197 lærere og 134 klasser; til dækelse af deres udgifter (106,000 spd.) tilskød det offentlige 33,100, kommunerne 7,100, medens skolepengene udgjorde 40,800 samt renterne 27,900 spd.

Af høiere private skoler var der 97 med 6,451 elever, heraf i Kristiania 3 latin- og realskoler med 1,161 elever. — Sømandsskoler: alm. styrmandsexamen afholdtes i 1860 i 13 og i 1865 i 17 byer; examinandernes antal var i 1861-65 884 årlig og i 1869: 1,204; hvoraf ca. $\frac{2}{3}$ bestode examen; til den høiere styrmandsexamen anmeldtes i 1869: 40, af hvilke 26 bestode prøven. Handelsskoler. Militærskoler: 1 krigsskole (72 elever), 1 søkadetinstitut, 1 høiskole, underofficersskoler. Af tegneskoler var der i 1867: 10 med 1,035 elever, (årlig udgift 8,100 spd., hvoraf 4,900 statsmidler). 1 teknisk skole på Horten og 1 polyteknisk skole i Thronhjelm (opr. 1870). 4 døvstummeinstitutter (187 elever) og 1 blindeinstitut (27 el.) 1 universitet (se pag. 51.)

De samlede udgifter til den offentlige almindelige undervisning var i 1866 ca. 800,000 spd. (foruden skolelærerpensioner til beløb af 10,600 spd. samt en del af de engers skolekredser udredede naturalpræstationer). Af de 800,000 spd. medgik til de lavere almueskoler i landdistrikterne 415,900, til de høiere do. 6,200, til stiftsseminarierne 25,400, til lærerskolerne 4,800, til byernes almuskolevæsen 106,800, til byernes høiere kommunale skoler 44,000, til statens skoler 106,300, til skoledirektørerne (gager, skyds og diæt) 10,000 og til universitetet 83,100 spd. Heraf bidrog det offentlige (o: statskassen, oplysningsvæsenets fond, samt det Nordlandske kirke- og skolefond) til de lavere almuskoler på landet 34,500 spd., til de høiere do. 3,300 spd., til stiftsseminarierne 23,900 spd., til lærerskolerne 4,800 spd., til byernes almuskoler 2,400 spd., til deres høiere kommunale skoler 4,700 spd., til statens skoler 33,100 spd., til skoledirektørerne 10,000 spd. og til universitetet 19,500 spd., ialt 136,200 spd., heri ikke indbefattet universitetets tilkommende af oplysningsvæsenets fond (i 1866: 42,600 spd.).

1) Med hensyn til byernes almuskolevæsen findes alene offentliggjorte opgaver for årene 1837, 1840, 1853 og 1867. 2) udr. i tusinder. 3) heraf vedkommer omtr. 4,600 spd. endel byers høiere almuskolevæsen.

4) heri indbefattet også endel håndgjerningsskoler. 5) o: skolestatistikens rubrik 3 ÷ 5,30 og 31. 6) for 1867 er kun opgivet de af disse, der vare skolepligtige; det tilsvarende antal udgjorde i 1853: 1,700. 7) her er ligesom på forrige side kirkesangerindtægt medregnet, hvilket derimod ikke er tilfældet i originalopgaverne; 8) heraf 72 lærerinder; i ufuldstændige lærerposter vare desuden ansatte 33 lærere og 49 lærerinder.

*) Desuden til skolebygninger i Kristiania: 14,600 spd. i 1859 og 23,700 spd. i 1860.

32. Undervisningen (fortsat.)

Landdistrik- terne amtsvis i 1868.	Udgifter,		Antal sko- lekredse,		Antal skolepligtige børn				Antal børn		Antal læ- rere.	
	skolekas- sernes.	skole- kredse- nes sær- skilte.	med fast lo- kale.	med om- gangs- skole.	som undervistes			som deltog i kreds- skolens frivil- lige un- dervis- ning.	som havde læn- gere skole- vei end 1/4 mil.	exa- mine- rede.	ikke exa- mi- ne- rede.	
					i faste skoler.	i om- gangs- skoler.	uden- for kreds- skolen					
Samtlige land- distrikter ..	364,728	33,508	4,170	2,055	165,785	38,981	2,889	5,778	50,988	12,408	2,345	819
Smålenene...	24,220	157	185	15	10,801	286	195	187	6,089	861	110	21
Akershus....	31,956	3,690	219	2	14,449	89	825	448	10,214	864	147	25
Hedemarken..	37,793	1,292	314	47	16,528	995	279	811	6,151	1,472	167	56
Christians...	26,536	2,049	323	38	16,386	976	129	750	2,048	861	131	78
Buskerud....	24,716	859	211	82	9,692	1,632	136	488	5,082	401	109	60
Jarlsberg og Laurvig...	19,001	1,847	139	29	8,168	636	322	155	5,671	191	96	18
Bratsberg....	17,881	1,621	209	102	7,336	1,861	62	611	3,151	487	169	22
Nedenæs....	17,109	8,396	137	119	5,415	2,319	108	217	4,226	188	100	53
Lister og Mandal	11,454	2,822	120	215	3,975	3,645	27	155	1,777	102	80	86
Stavanger...	12,945	2,037	152	190	6,403	4,704	28	200	1,227	123	125	93
S. Bergenhus..	20,287	1,440	303	331	10,026	6,022	94	53	816	151	196	99
N. Bergenhus..	13,203	1,845	298	197	8,647	3,607	82	56	513	424	171	58
Romsdal....	19,942	3,891	333	159	10,813	2,707	84	90	690	697	187	41
Søndre Thrond- hjem.....	19,755	725	262	116	10,038	2,239	108	210	1,935	568	162	31
N. Throndhjem	18,583	405	212	41	9,809	1,014	83	327	953	1,504	121	29
Nordland....	24,333	229	341	289	8,397	4,961	183	466	350	1,562	155	28
Tromsø.....	13,526	95	274	77	6,014	1,200	54	322	32	1,139	75	6
Finmarken...	11,488	107	138	6	2,888	88	90	232	63	813	44	15

Byerne i 1867.	Udgifter,			Antal skoler		Antal skolepligtige børn:				Antal faste		Antal lærer & in- der ved de høi- ere skoler.	
	de almin- delige skolekas- sers.	de høi- ere kom- mune- skolers.	de of- fent- lige latin- og re- alsko- lers.	almu- skoler.	høiere skoler.	i høiere skoler.	i almukskoler		som ikke un- der- vistes	almu- skole- lærere.	almu- skole- lærer- inder.		
							private	offent- lige*).					
Samtlige byer	111,367	44,000	106,348	117	150	9,780	3,118	29,482	769	316	72	1009	
Christiania...	22,242	6,964	12,961	4	40	2,887	262	5,776	233	45	10	319	
Bergen.....	12,331	-	11,416	12	14	1,140	633	2,272	180	23	7	114	
Throndhjem..	12,075	-	8,374	8	5	533	95	1,898	-	28	-	65	
Stavanger....	5,578	-	10,047	3	5	542	258	1,754	6	17	1	63	
Drammen....	4,804	-	9,846	2	4	316	263	1,575	1	13	7	54	
Christianssand	3,727	2,000	6,758	12	5	575	42	1,088	-	11	-	44	
Frederikshald.	2,983	-	6,248	1	3	287	139	1,340	-	9	1	29	
Laurvik.....	1,862	370	3,038	7	3	221	136	735	18	7	2	16	
Horten.....	2,721	2,321	-	2	2	109	22	990	13	9	-	9	
Christianssund	3,159	-	4,045	8	2	177	26	831	1	11	-	21	
Kongsberg...	2,394	-	3,805	4	3	126	11	901	-	7	2	15	
Frederiksstad.	2,226	3,700	-	1	3	215	133	742	126	9	-	18	
Skien.....	1,772	-	6,186	2	3	128	102	535	69	7	-	18	
Tønsberg....	3,438	2,226	-	1	4	260	52	498	-	5	-	16	
Moss.....	1,368	1,620	-	1	3	135	135	552	3	4	2	13	
Kragerø.....	1,270	784	-	3	2	93	25	475	4	5	-	6	
Tromsø.....	979	1,048	4,783	2	2	172	191	345	10	3	4	17	
Mandal.....	1,278	2,297	-	2	1	123	10	493	1	6	3	7	
Aalesund....	2,409	579	3,846	2	2	162	-	397	14	5	-	18	
Arendal.....	832	-	4,784	1	3	248	106	(120)	-	3	-	19	

*) se anm. 5) pag. 49.

*) se anm. 5) pag. 49.

32. Undervisningen (fortsat.)

	1860	1865	1870		1866-60	1861-65	1866-70
4. Universitetet.				4. Universitetet.			
Universitetskassens indt.)	69.3	72.6	69.5	Gjennemsnitligt antal:			
heraf statskassens bidrag ¹⁾	20.0	18.0	10.0	anmeldte til examen artium	115	155	253
tilkom. af oplysn.v. fond.	37.6	40.0	46.0	heraf bestode examen..	94	115	186
Samlet udgift	71.6	73.4	77.3	Gjennemsnitl. antal stude-			
heraf: lønninger og adjunktstip.	50.3	50.9	52.6	derende, der bestode kan-			
Beholdn. af oblig.og i kasse	87.5	80.9	82.3	didatexamen:			
Særskilt stipendie- og le-				theologer	14.6	23.6	25.8
gatuddeling	2.6	2.6	4.1	jurister	29.4	39.8	40.2
Professorer	35	39	42	medicinere	9.8	11.6	16.8
Andre embedsmænd	3	3	3	philologer	4.0	9.2	4.2
Stipendiater (fundatsens § 48)	12	9	9	Deres gennemsnitlige			
Samlet antal studerende..	550*	700*	1,026	studietid (år.)			
heraf theologer	100*	100*	185	theologer	5.3	5.3	4.6
— jurister	100*	120*	240	jurister	4.5	4.6	3.9
— medicinere	79	139	197	medicinere	6.6	7.1	6.4
— philologer	35	30	80	philologer	6.0	5.6	5.6
til examen filosof.	211	293	290				

Det samlede antal af immatrikulerede fra 1813—1870 udgjør 5,134; antallet af dem, der have taget kandidatexamen i årene 1811—1870 var 3,276. Da den gennemsnitlige studietid var 4 år, svarer antallet af kandidater fra 1815—1870 (3,244) til antallet af studenter fra 1811—1866 (ca. 4,270); følgelig har omtrent $\frac{3}{4}$ af disse taget embedsexamen; antallet af dem der betrede embedsbanen anslåes til henimod $\frac{3}{4}$ af kandidaterne eller 55 pct. af samtlige immatrikulerede. Fordelt tiårsvis har antallet af immatrikulerede og af kandidater udgjort som følger:

Samlet antal im-	1811-20	1821-30	1831-40	1841-50	1851-60	1861-70	1868	1869	1870
matrikulerede†.	327†	887†	856†	754†	978†	1,537	183	201	192
— kandidater ...	71	316	706	673	623	887	95	91	80
heraf: theologer .	36	226	360	180	164	247	32	21	23
— jurister ..	34	62	247	335	313	400	33	38	42
— medicinere	1	16	84	107	89	142	20	28	7
— philologer	-	7	11	35	39	67	6	3	6
— mineraloger	-	5	4	16	8	11	1	1	-
— realister ..	-	-	-	-	10	20	3	-	2

Med hensyn til forældrenes stilling var forholdet for de i 1870 immatrikulerede som følger: sønner af juridiske embedsmænd eller sagførere: 34, af geistlige embedsmænd 30, af læger: 9, af militære embedsmænd: 15, af købmænd eller fabrikanter: 31, af skibsførere: 5, af håndværkere: 18, af gårdbrugere eller lensmænd: 31, af skolelærere og kirkesangere: 10, af arbejdere og andre: 8, tilsammen 191.

Dimitternes fødesteder vare følgende: Kristiania stift: 103, Hamar stift: 31, Kristianssands stift: 49, Bergens stift: 32, Throndhjems stift: 28, Tromsø stift: 10, tilsammen 253.

Privatdimitterede var 141, skoledimitterede 112; heraf bestodes examen af henholdsvis 82 og 109.

5. Literatur. Det årlige antal af de i Norge udkomne bøger udgjorde i 1816-20 gennemsnitlig 44, 1821-25 53, 1826-30 65, 1831-35 81, 1836-40 96, 1841-45 129, 1846-47 143.²⁾

Antallet af aviser (politiske og avertissementstidender) udgjorde i begyndelsen af 1814 8 og i slutningen af samme år: 5, i 1820 10, i 1832 20, i 1848 40, i 1863 60, i 1868 72 og i 1870 80; heraf vare dagblade: i 1814 0, 1819 1, i 1832 3, i 1848 5, i 1863 7 og i 1870 12; 2—5 gange ugentlig udgaves i 1863 45 og i 1870 47 aviser; 1 gang ugentlig henholdsvis 8 og 19, i Kristiania udkom i 1870 19 aviser, i Bergen 4.

Af de i 1863 udgivne 60 aviser befordredes med posterne³⁾ tilsammen ca. 22,000 eksemplarer. Af andre periodiske tidsskrifter udgaves 49, af hvilke 25,000 eksemplarer forsendtes i posten; af udenlandske aviser og tidsskrifter befordredes i samme år 300 forskellige, (deraf 49 Svenske, 57 Danske, 96 Tydske, 58 Engelske og 38 Franske) tils. 2,528 eksemplarer.

Antallet af bogtrykkere var i 1840 34 med 132 svende og drenge, i 1850 henholdsvis 60 og 193, i 1860 67 og 242, i 1865 73 og 292.

Af boghandlere var der i 1869: 62, hvoraf 12 i Kristiania, 5 i Throndhjem og 4 i Bergen.††

1) I årene 1861-65 og 1866-70 udgjorde universitetskassens indtægter i gennemsnit 71,000 og 82,900 spd. årlig, hvoraf statskassens tilskud 18,300 og 25,000 spd., samt universitetets tilkomende af oplysningsvesenets fond 39,300 og 44,200 spd. årlig. 2) for de følgende år findes ingen tilsvarende opgaver bearbejdede, men materiale haves i „Norsk-Bogfortegnelse 1848—1865“ udgivet af P. Botten-Hansen og Siegwart Petersen. 3) Over avisudbredningen på selve udgivelsestederne, der uden tvivl er forholdsvis meget betydelig, savnes desværre opgave; heller ikke findes der samlet nogen oplysning om de gennem posterne befordrede aviser og tidsskrifter senere end for 1863. *) De således mærkede tal ere ikke sikre. †) De her opgivne tal gjælde ikke tiårene 1811-20, 1821-30 osv., men 1813-22, 1823-32 osv., undtagen for sidstnævnte tiår; for de 8 år 1863-70 bliver tallet 1,332. ††) ifølge adressekalenderen for handel og industri.

34. Sygepleie og medicinalvæsen.

	1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866	1867	1868
Civile Embedslægedistrikter	108	116	116	119	119	123	128	133	133
Læger	334	331	339	347	354	360	366	379	394
Jordemødre	484	483	501	513	524	534	537	547	557
Hjælpevaccinatører	641	635	639	632	635	642	633	630	640
Dyrlæger	59	63	68	70	71	73	73	73	76
Apotheker	53	54	56	56	57	59	60	64	64
Sygehuse	38	42	43	43	43	47	48	51	51
heraf midlertidige*)	5	8	7	7	7	10	11	13	13
På alm. sygehuse indk. syge	6,060	6,500	6,449	6,472	6,936	7,186	7,752	7,763	8,095
— behandlede syge...	7,006	7,511	7,374	7,375	7,797	8,078	8,648	8,711	9,016
— døde	557	542	521	493	555	528	620	654	675
tilbageligg. ved åretsudgang	1,006	909	903	861	893	896	941	923	1,059
Dagligt middelbelæg	966.4	951.9	924.2	944.8	990.5	952.9	1,000.9	986.5	1,054.5
Forpleiningsdage for hver									
hver udskreven	59	52.6	52.1	52.9	52.5	48.4	47.4	46.2	48.5
Antal sindssygeasyler	7	7	8	8	8	9	9	9	9
På disse indkomne	293	300	368	385	394	416	426	423	413
Ialt behandlede	756	794	852	916	951	999	1,038	1,090	1,140
Helbredede	91	135	149	133	124	118	147	140	147
Døde	28	17	35	45	35	36	39	41	48
Tilbageliggende ved åretsudg.	494	458	531	557	583	612	667	727	711
Dagligt middelbelæg	473	476.7	512.7	554.1	578.4	611	654.8	699.6	679.6
Forpleiningsdage for hver									
udskreven	660.7	517.8	588	563.4	575.2	573.4	644.2	703.5	579.7
På fødselsstift. forpl. barselskoner	148	178	214	228	247	236	236	260	272
Spedalske ved åretsudgang	2,068	2,096	2,119	2,162	2,182	2,136	2,126	2,137	2,119
deraf i stiftelserne	537	709	696	747	779	770	793	785	786
Vaccinerede	40,275	39,242	39,333	44,007	51,088	45,573	52,134	44,085	46,818
Af lægerne opgivne epi-									
demiske sygdomme:**)									
Nervefeber, angrebne	4,871	4,991	5,169	5,686	5,685	5,802	6,480	6,517	6,777
— deraf døde	492	506	532	558	672	593	700	782	770
Barselfeber, angrebne	433	351	359	444	564	615	503	475	434
— deraf døde ...	136	103	123	143	154	143	134	114	97
Børnekopper, angrebne	1,024	94	88	71	757	1,460	1,477	1,243	1,790
— deraf døde ..	72	5	8	6	67	111	99	92	98
Skarlagensfeber, angrebne .	-	-	1,185	2,920	2,501	5,261	3,780	4,563	2,679
— deraf døde.	-	-	167	369	329	604	398	545	338
Mæslinger, angrebne	3,375	-	-	-	-	110	89	5,811	7,552
— deraf døde	176	-	-	-	-	5	1	107	226
Vandkopper, angrebne ...	-	-	-	-	1,019	874	1,128	893	765
— deraf døde ..	-	-	-	-	4	1	1	1	-
Diphtherit og Strubehoste ang.	-	6,986	8,565	6,528	4,217	3,246	2,766	2,107	1,811
— deraf døde	-	1,056	1,525	888	668	466	388	275	244
Kighoste, angrebne	-	-	-	-	2,442	2,723	3,308	2,789	4,345
— deraf døde	-	-	-	-	132	158	172	143	266
Kusma, angrebne	-	-	-	-	-	1,024	372	301	249
— deraf døde	-	-	-	-	-	4	-	-	-
Catarrhalske tilfælde, ang.	-	-	-	-	-	18,678	20,373	26,061	21,351
— deraf døde	-	-	-	-	-	301	272	285	261
Lungebetændelse, angrebne	2,714	3,627	5,007	4,872	5,356	4,353	5,034	7,373	5,528
— deraf døde	326	442	574	498	565	581	701	1,046	766
Pleurit, angrebne	-	-	-	-	255	451	473	612	594
— deraf døde	-	-	-	-	18	30	33	35	23
Gigtfeber, angrebne	-	-	-	957	1,413	1,643	1,800	1,632	1,328
— deraf døde	-	-	-	28	23	36	36	49	33

*) benyttede under de større fiskerier.

**) opgaven er ikke fuldstændig.

34. Sygepleie og medicinalvæsen (fortsat.)

	1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866	1867	1868
Koldfeber, angrebne.....	-	-	265	112	116	115	93	107	158
— deraf døde	-	-	1	1	-	1	1	1	-
Diarrhoe og cholera nostras, ang.	-	-	-	-	6,872	11,642	11,912	8,826	18,411
— deraf døde	-	-	-	-	159	206	152	131	441
Blodgang, ¹⁾ angrebne.....	-	-	-	-	248	279	205	334	1,131
— deraf døde	-	-	-	-	17	10	11	16	84
Skjærbug, angrebne.....	-	-	39	66	61	73	201	190	643
— deraf døde.....	-	-	4	5	2	6	3	3	13
Nogle af lægerne op- givne dødsårsager.	før alle 46 år.	pct.	1853	1854	1855	1856	1857	1858	1856
Svindstot.....	15,261	13.4	396	450	495	458	637	529	739
Lungebetændelse	8,839	7.9	245	224	251	321	376	359	372
Nervefeber	8,313	7.3	404	341	282	292	406	478	505
Diphtherisk svælgbetændelse	5,746	5.0	32	16	5	17	29	31	129
Hjernebetændelse.....	5,436	4.9	172	142	165	173	244	235	237
Alderdomssvaghed.....	5,007	4.5	77	82	94	73	125	153	141
Skarlagensfeber	4,259	3.8	2	39	117	125	74	98	110
Vatersot.....	3,274	3.0	104	160	116	168	155	128	163
Kræft	3,314	3.0	94	115	111	126	136	131	158
Spedalskhed.....	2,877	2.6	89	89	72	109	283	211	206
Strubehoste	2,870	2.6	67	49	48	58	55	89	234
Asiatisk cholera ²⁾	2,666	2.4	2,484	27	68	1	27	3	5
Hjerneslag.....	2,737	2.5	86	83	69	98	138	117	131
Akut bronchit	2,666	2.4	38	47	48	98	68	54	94
Kighoste	2,527	2.3	79	66	118	57	80	93	92
Diarrhoe og cholera nostras	2,602	2.3	33	54	67	58	134	86	122
Kramper hos børn	2,305	2.0	64	49	48	46	70	74	79
Mæslinger	2,177	2.0	4	8	4	136	44	-	2
Organisk underlivssygdom	1,744	1.6	52	54	60	77	78	112	118
Barselfeber.....	1,684	1.6	44	46	47	60	63	83	145
Ialt opgivne dødsårsager	113,803	100	5,176	2,788	2,959	3,384	4,269	4,220	5,868
	1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866	1867	1868
Svindstot.....	964	1,144	1,166	1,160	1,289	1,375	1,337	1,495	1,627
Lungebetændelse	392	551	702	695	726	623	802	1,242	958
Nervefeber	492	506	532	558	672	593	700	782	770
Diphtherisk svælgbetændelse	487	1,259	1,447	883	496	323	237	186	169
Hjernebetændelse	364	336	386	407	422	508	474	604	567
Alderdomssvaghed.....	309	425	482	482	479	554	465	580	486
Skarlagensfeber	75	16	243	588	421	679	473	764	435
Vatersot.....	216	252	243	228	268	295	224	260	294
Kræft.....	192	205	229	245	296	319	314	308	335
Spedalskhed.....	242	237	208	187	193	194	199	203	155
Strubehoste	211	303	387	306	298	225	188	183	169
Asiatisk cholera	-	-	-	-	-	-	51	-	-
Hjerneslag	169	186	212	216	228	228	224	261	291
Akut bronchit	110	220	217	207	273	301	260	337	294
Kighoste	152	217	122	180	180	209	264	248	370
Diarrhoe og cholera nostras	138	182	156	153	178	253	223	194	571
Kramper hos børn.....	99	159	190	195	249	214	209	240	320
Mæslinger	29	695	661	20	10	5	1	185	373
Organisk underlivssygdom.	183	148	117	108	132	122	125	125	133
Barselfeber.....	136	103	123	143	154	143	136	143	115
Ialt opgivne dødsårsager	6,545	8,935	9,777	9,070	9,156	9,613	9,343	11,081	11,619

1) Af blodgang opgives for 1859 4,450 at være angrebne, hvoraf 654 døde. 2) Asiatisk cholera har tidligere optrådt i årene 1832, 1833, 1834, decbr. 1848—juni 1849, samt 1850, med henholdsvis 73, 1065, 743, 1107 og 87 opgivne dødsfald.

35. Forbrydelser.

I. Justitsforbrydelser.	1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866	
							M.	K.
a) De tiltaltes stilling:								
Embedsmænd.....	1	-	2	1	-	-	-	-
Bestillings- og ombudsmænd.....	33	35	43	27	24	37	24	2
Handlende, høkere.....	50	49	46	48	32	49	21	6
Håndværkere.....	182	157	150	117	95	110	86	6
Gårdbrugere.....	368	404	393	310	308	292	261	34
Husmænd, inderster m. m.....	615	528	499	474	426	403	276	137
Håndværkssvende, tjenere, værksarbeidere	546	554	525	541	522	549	398	225
Søfarende.....	203	196	218	240	151	232	191	10
Daglønnere og fiskere.....	847	962	881	951	1,012	1,059	787	208
Hjemmевærende børn.....	115	213	255	248	252	259	235	36
Løsgjængere og betlere.....	80	91	58	92	87	96	61	26
Andre.....	44	40	63	55	82	55	35	9
Ei opgivet.....	64	17	42	31	4	11	3	3
Summa	3,148	3,246	3,175	3,135	2,995	3,152	2,378	702
b) De tiltaltes alder:								
over 10 men under 15 år.....	61	129	149	150	122	138	138	12
— 15 — — 18 —.....	144	182	166	169	178	207	169	38
— 18 — — 20 —.....	172	223	169	171	188	201	148	55
— 20 — — 25 —.....	447	484	463	545	490	555	418	101
— 25 — — 30 —.....	483	464	487	462	424	438	333	111
— 30 — — 40 —.....	914	893	810	820	806	795	500	204
— 40 — — 50 —.....	520	499	513	479	501	493	403	137
— 50 — — 60 —.....	220	214	233	187	173	201	155	27
— 60 — — 70 —.....	105	97	112	90	90	86	80	12
— 70 år eller derover.....	29	31	27	25	17	28	23	5
Ei opgivet.....	53	30	46	37	6	10	11	-
Summa	3,148	3,246	3,175	3,135	2,995	3,152	2,378	702
c) Forbrydelsens art:*)								
Forbrydelse m. h. til religion el. sædelighed	1	-	-	1	1	-	1	-
Do. mod den offentlige myndighed	138	115	104	141	142	125	148	6
Eftertgjørelse eller forfalskning af offentlige								
documenter, mynter, pengesedler m. m.	3	5	8	3	10	10	-	-
Mened.....	18	4	7	1	3	7	5	1
Mord.....	3	2	3	2	4	2	2	1
Drab.....	7	9	6	8	6	9	6	-
Fostermord, barnefødsel i dølgsmal, m. m.	35	28	35	38	31	25	1	28
Fornærmelse på legeme eller helbred ...	159	139	166	180	145	156	157	7
Krænkelser af andres frihed.....	5	1	8	-	3	2	-	-
Ærekrænkelser.....	4	4	11	31	3	2	4	-
Voldtægt.....	2	1	4	2	5	9	3	-
Blodskam.....	8	22	14	30	22	17	14	11
Andre løsaagtighedsforseelser.....	310	332	316	328	380	322	131	220
Tyveri og tyvsmidvideri.....	1,319	1,674	1,587	1,459	1,556	1,596	1,319	327
Røveri.....	6	3	4	2	2	-	1	1
Bedrageri og ulovlig omgang med hittegods	-	254	234	209	227	272	202	24
Falsk.....	254	47	55	67	46	63	49	2
Urigtig forklaring for retten.....	42	19	49	32	15	19	15	3
Mordbrand.....	33	-	1	2	1	1	3	-
Anden ildspåsættelse.....	5	12	4	9	14	6	11	1
Beskadigelse af eiendom eller gods.....	10	5	7	11	5	1	22	-
Mishandling af dyr.....	28	61	56	25	13	15	34	5
Forbrydelse i embedsførelse.....	6	4	1	1	-	-	-	-
Forbrydelse i ombud eller bestilling.....	21	21	20	22	20	13	20	-
Forbr. mod søfartsloven o. a. forbrydelser.	82	56	108	61	83	73	62	3
Summa	2,499	2,818	2,808	2,665	2,738	2,745	2,210	640

*) Opgaverne angår her antallet af straffældte personer.

35. Forbrydelser (fortsat.)

I. Justitsforbrydelser (fortsat.)		1860	1861	1862	1863	1864	1865	1866	
								M.	K.
d) Straffens art:									
Livsstraf		3	3	3	2	4	1	1	1
Strafarbejde på livstid		3	5	6	10	9	7	6	1
— 9—12 år		48	45	46	40	42	39	23	17
— 6—9		70	80	63	60	43	64	55	11
— 5—6		7	6	8	4	5	8	2	1
— 4—5		15	12	11	12	15	5	5	-
— 3—4		74	102	125	106	122	118	99	12
— 2—3		25	24	21	16	15	16	12	-
— 1—2		71	97	81	70	61	55	47	7
— ½—1		324	370	346	320	355	405	330	91
— under ½		10	7	5	8	3	3	5	2
Fængsel på vand og brød under 10 dage.		638	724	655	629	635	644	532	176
— — — fra 10-20 —		599	700	624	634	661	641	453	146
— — — 20-30 —		237	254	191	173	195	194	130	48
— — sædv. fangekost — 40 —		47	77	80	86	100	105	97	26
— — — fra 40-80 —		49	47	50	43	53	62	60	12
— — — 80-120 —		12	19	20	18	17	16	15	2
Bøder under 10 spd.		01093	01111	198	213	207	176	139	52
— fra 10-50 —		0 386	0 320	124	89	80	58	74	23
— — over 50 spd.		0 23	0 31	8	3	1	4	3	-
Ris		58	96	138	126	109	118	115	12
Afsættelse, samt emb. el. omb.fortabelse		1	3	5	2	5	1	7	-
Andre straffe		45	33	-	1	1	5	-	-
Summa		03838	04166	2,808	2,665	2,738	2,745	2,210	640
I Strafanstalterne hensat ved årets udgang		1,638	1,692	1,689	1,690	1,680	1,676	1,636	394
heraf: bodsfængslet		242	223	202	206	209	204	208	-
— fæstningerne		583	611	624	636	615	620	580	-
— tugthusene		813	858	1,063	851	856	852	454	394
II. Politiforøelser.									
Overtrædelse af lovgivningen:									
om tilvirkning af brændevin, øl og malt		239*	198*	953	1,173	11	16	13	7
- udskjækning af do.		59*	103*	261	312	249	205	152	7
- handel		90*	96*	106	130	112	67	36	-
- håndværksdrift		78*	72*	83	76	70	51	55	13
- tyende		-	-	1,114	1,266	1,186	1,355	1,580	-
- værnepligt og udskrivning		-	-	859	768	834	928	696	12
- veivæsenet og skydsvæsenet		-	-	122	315	228	405	260	4
- skolevæsen		-	-	245	238	127	356	610	13
- fiskeri		-	-	36	73	69	121	80	-
- skovvæsen		108*	125*	110	94	81	69	90	21
- betleri		765*	754*	5,445	6,176	8,160	8,653	8,017	348
Andre politiforøelser		-	-	9,334	10,621	11,990	13,148	12,280	599
Summa		-	-	9,334	10,621	11,990	13,148	12,280	599
Heraf efter tiltale ifølge dom		1,339	1,348	1,283	1,126	1,065	807	674	94
— — — vedtagelse		-	-	-	-	-	191	180	19
— i mindelighed afgjort		?	?	8,051	9,495	10,925	12,150	11,426	486
III. Militære lovovertrædelser:									
ved landetaten		97	74	69	84	85	101	98	-
- søetaten		6	8	6	10	4	2	2	-
heraf: insubordinationsforøelser		28	22	17	36	26	36	23	-
— desertion		3	2	1	3	6	7	4	-
— tyverier		30	25	27	31	26	28	18	-

*) For årene 1860 og 1861 er under de for politiforøelser straffedte personer ikke opført de, for hvis vedkommende sagen er bleven afgjort udenfor retten ved mindelig vedtagelse. *) for de samme år indbefatter opgaverne over straffens art også politiforøelser, for de senere år derimod alene justitsforbrydelser. †) Af henrettelser fuldbyrdes i årene 1843-67 16, hvoraf 2 kvinder; 2 henrettelser i hvert af årene 44, 54, 62 og 64; 1 i hvert af årene 47, 48, 49, 56, 58, 60, 61 og 63.

35. Forbrydelser (sluttet.)

Distrikter.	Mord & drab.	foster-mord, barnef. i dølgsm.	legems-forførmelse.	løsag-tigheds-forførmelse.	tyveri & hølteri.	røveri.	ulovlig omgang med hittegods.	bedra-geri og falsk.	mordbrand og anden ildspåset-telse.	ialt justits-forbrydelser. *)	politifor-seelser i året 1866
Riget.	9.8	31.0	162.2	365.6	1568.8	2.0	112.6	177.4	10.6	2,761.2	12,879
Landdistrikterne	7.6	25.0	96.2	293.8	784.0	1.4	88.8	91.4	7.6	1,547.6	5,494
Kjøbstæderne	2.2	6.0	66.0	71.8	784.8	0.6	23.8	86.0	3.0	1,213.6	7,385
Landdistrikterne amtsvis:											
Smålenenes amt.	0.6	1.4	7.0	12.0	34.4	0.2	1.2	6.6	0.6	72.8	186
Akershus —	0.4	2.0	10.8	27.0	59.0	0.2	1.2	6.0	0.8	115.2	447
Hedemarkens amt ...	0.6	2.6	6.8	49.8	79.8	0.2	2.0	13.2	1.0	167.8	413
Christians — ...	0.4	1.2	7.0	22.2	87.6	-	3.0	5.6	0.2	137.2	485
Buskeruds — ...	0.8	1.6	10.8	11.4	32.6	0.2	2.8	5.4	0.6	74.4	574
Jarlsberg og Laurvigs amt	0.4	0.6	6.2	12.8	28.4	-	1.0	5.4	0.6	67.6	269
Bratsbergs amt	-	3.2	3.0	5.4	17.4	-	0.4	3.8	1.0	39.8	284
Nedenæs —	0.2	0.6	2.6	9.6	13.2	-	0.6	1.4	0.2	33.4	211
Lister og Mandals amt	1.0	1.0	2.4	4.6	22.8	-	6.8	3.2	0.2	50.2	320
Stavanger amt.	-	0.8	7.0	8.2	38.0	-	5.0	4.6	0.8	75.8	340
Søndre Bergenhus amt	0.6	2.2	6.8	12.8	50.0	-	14.8	4.2	-	103.8	213
Nordre Bergenhus —	0.4	1.4	5.0	8.4	52.4	-	7.4	3.6	0.4	88.4	266
Romsdals amt.	0.6	0.6	2.2	22.2	40.8	-	7.6	5.2	0.8	88.4	359
Søndre Thronhjems amt	-	1.2	6.8	26.0	42.4	-	7.6	3.8	0.2	97.0	372
N. Thronhjems amt	0.2	1.4	5.4	23.4	66.2	0.6	3.4	7.6	-	118.4	224
Nordlands amt.	1.0	1.2	4.2	24.4	72.2	-	17.4	7.8	0.2	134.6	293
Tromsø — }	0.4	2.6	2.2	13.6	46.8	-	6.6	4.0	-	82.8	{ 117 121
Finmarkens — }											
Summa	7.6	25.6	96.2	293.8	784.0	1.4	88.8	91.4	7.6	1,547.6	5,494
Kjøbstæderne amtsvis:											
Christiania by.	0.4	2.0	11.4	11.0	304.4	-	6.2	31.0	0.4	410.6	2,464
Smålenenes amt	-	1.0	11.6	11.4	63.6	0.2	4.8	11.0	1.0	122.6	869
Akershus —	-	-	1.4	-	1.2	-	0.2	0.2	-	5.2	12
Hedemarkens amt ...	-	-	1.2	4.0	20.8	-	0.8	3.0	0.2	32.6	61
Kristians — ...	-	-	1.0	0.4	7.4	-	-	1.0	-	12.2	111
Buskeruds — ...	0.4	0.2	4.6	3.4	55.0	-	3.6	4.2	-	81.2	574
Jarlsberg og Laurvigs amt	-	-	7.0	7.2	28.8	-	2.0	4.4	0.2	62.0	332
Bratsbergs amt	0.2	-	3.0	1.8	23.4	-	1.0	1.8	0.2	39.4	232
Nedenæs —	-	0.4	1.8	1.6	15.4	-	1.2	1.8	-	36.2	246
Lister og Mandals amt	-	0.2	2.8	2.4	24.8	0.2	0.4	2.4	0.2	38.8	247
Stavanger amt.	-	0.4	1.8	3.0	39.2	-	-	5.0	0.2	56.4	169
Bergens by.	-	0.2	2.4	6.2	62.6	-	1.2	5.0	-	85.4	1,074
Nordre Bergenhus amt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Romsdals amt.	-	0.8	3.6	7.0	40.6	-	0.6	3.4	-	67.8	210
Søndre Thronhjems amt	1.0	0.6	6.6	10.2	71.2	0.2	1.0	8.8	0.4	114.0	576
N. Thronhjems amt	-	-	0.4	-	4.2	-	0.4	0.2	-	6.0	11
Nordlands amt.	-	-	-	-	1.0	-	-	-	-	1.0	1
Tromsø — }	0.2	0.2	5.4	2.2	21.2	-	0.4	2.8	0.2	42.2	{ 62 134
Finmarkens — }											
Summa	2.2	6.0	66.0	71.8	784.8	0.6	23.8	86.0	3.0	1,213.6	7,385

*) De for justitsforbrydelserne anførte tal gjælde det gennemsnitlige antal domfældte personer i årene 1862-66.

36. Den civile retspleie.

a) Antal sager behandlede ved de forskjellige instantser.

1. Forligelsescommis- sioner og underretter.	1861	1862	1863	1864	1865	1866	1867	1868	1869
a) Antal sager ved forligel- seskommissionerne:									
foretagne	102222	100981	97,731	110822	117613	106394	105748	106948	113530
forligte eller hævde	64,622	65,395	64,696	75,010	80,293	71,860	71,322	76,104	83,035
udsatte	447	406	319	340	336	358	305	375	261
til retten henviste	37,153	35,130	32,716	35,472	36,984	34,176	34,121	30,469	30,234
og der foretagne	6,123	5,459	5,071	5,368	5,746	4,888	4,746	4,518	4,578
b) Gjæsterets- og søretssager:									
foretagne	261	296	334	560	351	297	341	423	472
forligte eller hævde	53	64	69	60	62	72	61	96	93
udsatte	15	34	42	37	20	35	45	55	63
pådomte	193	198	223	463	269	190	235	272	316
c) Andre sager foretagne:									
ved Christiania byret	213	182	170	179	174	194	172	177	179
ved gjældscommissionerne i Bergen og Throndhjem .	513	465	400	548	584	413	394	429	510
2. Stiftsoverretter:									
a) Private sager:									
behandlede	705	829	786	817	869	833	821	734	702
pådomte eller hævde	440	547	505	520	566	535	503	441	426
henstående	265	282	281	297	303	298	318	293	276
b) Offentlige sager:									
behandlede	1,035	987	920	958	962	982	705	714	804
pådomte	1,002	948	890	926	928	939	680	694	776
henstående	33	39	30	32	34	43	25	20	28
3. Høiesteret:									
a) Private sager:									
behandlede mundtlig	53	70	49	75	61	53	72	78	48
— skriftlig	18	21	23	17	16	14	11	23	13
henstående	15	25	27	36	47	48	51	52	23
b) Justitssager:									
behandlede mundtlig	164	149	130	121	135	143	107	109	128
— skriftlig	433	426	379	415	414	358	334	361	390
henstående	23	19	17	30	26	23	15	24	29

4. Antal sager foretagne ved forligelseskommissionerne i de enkelte amter:

Amter:	1866	1867	1868	1869	Amter:	1866	1867	1868	1869
Smålenene	6,675	6,304	6,350	7,403	Stavanger	3,748	4,371	5,451	8,235
Akershus*)	14,467	14,261	13,131	12,627	S. Bergenhus ..	1,361	1,269	1,410	1,949
Christiania by ..	7,669	7,716	7,080	6,810	Bergens by	390	382	416	513
Hedemarken ...	12,663	10,414	9,056	7,777	N. Bergenhus ..	1,762	1,553	1,951	2,521
Kristians	8,668	7,003	5,364	5,352	Romsdals	3,431	3,488	4,524	4,730
Buskerud	12,313	11,766	13,663	14,682	S. Throndhjem .	5,748	5,598	5,196	5,255
Jarlsb. & Laurv.	5,450	5,824	6,310	6,738	N. Throndhjem .	3,539	2,493	2,076	2,298
Bratsberg	5,554	6,778	7,487	6,682	Nordland	1,336	1,456	1,791	1,025
Nedenæs	2,854	4,124	3,895	4,296	Tromsø	1,236	1,549	2,248	1,951
Lister og Mandal	7,104	8,600	8,831	11,779	Finmarken	426	799	718	907

5. Antal sager foretagne ved de enkelte stiftsoverretter:

Stiftsoverretter:	a) private sager:				Stiftsoverretter:	b) offentlige sager:			
Kristiania 1ste afd.	251	261	201	227	Kristiania 1ste afd.	293	176	206	206
— 2den afd.	371	329	255	198	— 2den afd.	284	165	148	178
Kristianssand ..	65	81	88	111	Kristianssand ..	101	107	98	127
Bergen	60	65	76	64	Bergen	119	98	90	90
Throndhjem ...	86	85	114	102	Throndhjem ...	185	159	172	203
Summa	833	821	734	702	Summa	982	705	714	804

*) Ved Akers forligelsescommission behandlede i 1866 6,828, i 1867 6,610, i 1868 6,199 og i 1869 5,941 sager, hvoraf de $\frac{1}{10}$ vare forligte sparebanksager.

36. Den civile retspleie.

b) Tinglæste og aflæste gjældsbreve samt inddrivelse af gjæld.*)

	1851-55 årlig.	1856-60 årlig.	1861-65 årlig.	1861	1862	1863	1864	1865
1. Landdistrikterne:†								
Tinglæste panteheftelsers antal	10,546	10,311	12,129	12,608	13,001	12,125	10,512	12,401
— beløb	4,007.9	5,236.4	5,855.1	5,348.5	5,726.6	6,182.7	4,408.5	7,609.1
Aflæste panteheftelsers an- tal	8,016	7,328	7,914	8,166	8,664	8,385	6,822	7,535
— beløb	2,765.9	2,715.0	3,255.0	3,017.5	3,407.2	3,283.0	2,741.8	3,825.5
Overskud af thingl. beløb	1,242.0	2,521.4	2,600.1	2,331.0	2,319.4	2,899.7	1,666.7	3,783.6
Executions- og udpant- ningsbeløb	478.8	641.0	958.4	882.5	893.9	806.0	1,052.2	1,157.7
2. Kjøbstæderne:								
Tingl. panteheftelsers antal	2,042	2,893	2,616	2,918	2,755	2,517	2,344	2,546
— beløb	1,460.4	2,476.5	2,035.4	2,275.5	2,069.7	1,921.3	1,890.4	2,019.9
Aflæste panteh. telseers antal	1,806	2,090	2,234	2,353	2,371	2,099	1,929	2,418
— beløb	994.5	1,316.2	1,459.9	1,586.0	1,441.7	1,377.8	1,263.8	1,630.3
Overskud af thingl. beløb	465.9	1,160.3	575.5	689.5	628.0	543.5	626.6	389.6
Executions- og udpant- ningsbeløb	258.3	348.7	439.4	436.9	469.8	445.1	451.9	393.4

3. Landdistrikterne amtsvis:†	Tinglæste pante- heftelsers beløb.		Aflæste pantehef- telsers beløb.		Afholdte execu- tioners beløb.		Afholdte tvangs- auktioners beløb.	
	1864	1865	1864	1865	1864	1865	1864	1865
Smålenene	339.4	458.4	230.6	315.5	69.5	77.4	129.6	178.2
Akershus	760.4	1,409.8	528.7	1,152.3	249.0	192.5	84.8	274.3
Hedemarken	492.8	2,412.1	279.1	589.8	251.4	315.3	144.0	338.2
Christians	270.0	401.8	141.9	168.9	78.5	105.8	38.1	66.0
Buskerud	391.0	581.9	180.0	305.0	81.4	89.4	68.0	55.4
Jarlsberg og Laurvig . .	248.2	538.2	245.0	230.3	53.4	80.2	69.6	70.5
Bratsberg	476.5	211.3	192.6	161.1	30.8	46.4	14.6	36.0
Nedenæs	140.7	136.9	122.8	125.7	18.8	16.8	16.7	12.9
Lister og Mandal	126.6	156.0	91.3	100.8	31.0	27.9	46.2	30.9
Stavanger	178.0	158.5	89.3	90.0	25.2	29.2	12.3	15.6
Søndre Bergenhus	220.7	169.7	149.7	133.1	11.7	7.8	11.1	6.1
Nordre Bergenhus	105.6	134.7	71.2	87.8	27.1	17.5	?	?
Romsdal	103.2	105.7	49.0	55.8	20.7	19.6	**)2.6	**)2.7
Søndre Thronhjøm	159.1	194.2	162.8	86.8	46.4	51.2	18.6	36.2
Nordre Thronhjøm	237.6	250.9	115.2	159.8	32.5	57.0	43.3	56.2
Nordland	104.2	233.6	72.6	43.4	9.0	11.7	6.6	6.1
Tromsø	29.7	31.2	13.0	10.7	7.0	8.4	?	?
Finmarken	24.8	24.2	7.0	8.7	8.8	3.6	2.6	2.4
Summa	4,408.5	7,609.1	2,741.8	3,825.5	1,052.2	1,157.7	(708.7)	(1,187.7)

4. De større køb- stæder.								
Christiania	778.3	855.6	483.9	612.4	229.8	188.5	209.8	287.4
Bergen	177.0	148.8	141.5	149.6	38.4	31.6	15.4	8.3
Thronhjøm	101.9	111.1	77.7	66.6	14.8	27.5	?	?
Stavanger	95.6	46.9	39.1	26.8	13.1	13.9	11.4	38.3
Drammen	77.8	155.7	49.3	140.1	55.3	45.7	10.0	8.1
Christianssand	64.1	56.0	96.6	71.2	3.7	3.1	2.5	3.4
Frederikshald	46.5	20.1	32.4	53.1	5.3	2.7	19.4	15.4
Frederiksstad	21.7	41.0	14.7	36.1	2.6	2.3	1.3	3.2
Laurvik	23.8	12.9	22.1	47.0	5.6	3.9	2.5	2.9
Christianssund	29.5	29.3	23.0	41.2	2.2	1.5	17.6	7.0

*) Samtlige beløb ere udtrykte i tusinder af spd. †) Ladestederne ere i denne tabel indbefattede under landdistrikterne. **) Opgave mangler for Søndmøre og Romsdals fogderier.

36. Den civile retspleie. e) Skiftevæsen.

De personers stilling, hvis boer ere komne under skiftebehandling:	Konkursboer.					Dødsboer og andre boer.		
	1865	1866	1867	1868	1869	1867	1868	1869
Embedsmænd	1	3	1	4	1	30	21	17
Bestillings- & ombudsmænd	5	11	9	12	21	45	53	57
Handlende, skibsredere, fabrikeiere & værkseiere	160	110	162	201	272	55	66	48
Håndværkere	58	52	47	83	89	90	68	87
Gårdbrugere	92	147	156	143	146	646	714	614
Føderådsfolk					3	384	341	370
Søfarende	8	7	12	18	18	70	67	82
Husmænd, strandsiddere, værksarb. & inderster	4	4	7	5	9	415	382	300
Matroser, fiskere, dagleiere, håndværkssv. & drenge	-	-	4	3	1	47	57	48
Personer i andre stillinger	9	11	9	12	13	34	23	46
— i uopgivne stillinger	152	-	-	-	-	1,358	1,355	1,183
ialt	489	345	407	481	573	3,174	3,147	2,852
Heraf: landdistrikterne ..	311	204	236	236	251	2,749	2,728	2,471
— byerne	178	141	171	245	322	425	419	381
Landdistrikterne amtsvis:								
Smålenene	30	15	14	13	15	153	133	116
Akershus	62	26	55	41	28	125	106	89
Hedemarken	69	24	35	19	7	70	90	80
Kristians	22	30	26	9	9	141	119	94
Buskerud	45	21	25	17	24	151	112	123
Jarlsberg og Laurvig ...	23	31	19	32	28	117	109	101
Bratsberg	7	7	8	17	19	118	142	101
Nedenæs	2	1	6	8	6	138	139	117
Lister og Mandal	1	5	2	3	16	126	109	111
Stavanger	9	3	2	8	15	164	169	161
Søndre Bergenhus	2	4	5	6	13	328	297	298
Nordre Bergenhus	1	1	2	2	3	225	219	218
Romsdal	2	7	2	10	13	214	207	201
Søndre Thronhjøm	13	10	9	10	14	127	126	131
Nordre Thronhjøm	11	10	9	5	11	119	109	101
Nordland	9	7	9	16	20	244	330	274
Tromsø	2	-	5	10	8	130	144	104
Finmarken	1	2	3	10	2	59	68	51
De større byer:								
Kristiania	44	23	30	39	33	78	78	59
Bergen	5	2	8	11	14	44	40	41
Thronhjøm	16	7	9	12	15	32	25	31
Stavanger	9	7	1	20	34	18	20	22
Drammen	8	10	9	12	19	22	14	17
Kristianssand	7	4	4	2	4	26	17	19
Frederikshald	5	9	3	6	1	5	14	19
Laurvik	4	4	3	5	5	9	6	8
Horten	-	-	-	2	2	10	7	4
Kristianssund	1	1	2	3	9	10	7	5
Kongsberg	2	8	3	2	4	8	13	14
Frederiksstad	3	4	3	2	2	4	10	7
Skien	-	-	-	-	14	8	6	4
Tønsberg	2	3	7	8	9	6	3	4
Moss	2	-	2	1	11	6	1	1
Kragerø	3	4	4	6	7	11	12	11

36. Den civile retspleie. d) Formyndervæsen.

	1866	1867	1868	1869		1866	1867	1868	1869
Antal Overformynderidistrikter ...	431	435	437	438	hos gjenlev. fader eller moder uden panteret	36	23	50	19
— myndlinger ..	18120	17862	17581	16764	i sparebanker	584	596	622	600
indestående midler*)	5,682	5,646	5,744	5,760	i statsoblig., bankaktier & a. desl. værdip.	223	287	319	325
heraf indestod:					i indgjæld	148	99	96	124
med eiendom i fast gods	562	566	531	581	i løsøre	49	52	56	54
— panteret efter skifteudl. i fast gods	1,601	1,491	1,492	1,459	hos værgerne	32	27	27	26
— i fast og løst gods	85	65	74	69	- overformynderne	7	6	6	6
— i løst gods	64	78	91	101	de i årets løb indkomne myndlinge ..	2,662	2,669	2,546	2,496
— panteret efter oblig.					— midler	808	641	650	603
i faste eiendomme ..	2,290	2,356	2,380	2,396	-- udgæede do. ..	766	721	616	684

	Antal myndlinger.					De indestående midler.*)				
	1848	1855	1866	1868	1869	1848	1855	1866	1868	1869
Landdistrikterne...	29,376	24,991	15,821	15,203	14,350	3,565	3,603	3,787	3,732	3,755
Byerne	2,292	2,263	2,299	2,378	2,414	1,182	1,303	1,895	2,012	2,005
Landdistrikterne amtsvis:										
Smålenene	2,000	1,769	1,034	1,000	968	381	403	457	457	493
Akershus	1,845	1,664	1,016	899	825	481	543	472	450	479
Hedemarken	1,859	1,326	818	753	718	280	257	475	477	491
Kristians	2,246	1,749	1,010	882	758	246	246	223	186	182
Buskerud	1,885	1,575	1,058	985	932	325	390	344	342	346
Jarlsberg og Laurvig	1,673	1,375	842	764	731	253	241	256	221	212
Bratsberg	1,402	1,260	876	846	798	208	224	221	231	234
Nedenæs	1,186	1,068	724	729	707	131	137	196	206	180
Lister og Mandal ..	1,682	1,212	708	684	654	169	144	157	137	136
Stavanger	2,026	1,857	1,118	1,178	1,103	175	183	150	171	169
Søndre Bergenhus ..	2,813	2,630	1,862	1,821	1,744	199	188	189	188	185
Nordre Bergenhus ..	2,200	1,804	1,264	1,285	1,196	165	133	132	142	140
Romsdal	2,299	1,810	973	1,010	999	176	139	127	143	148
Søndre Thronhjelm ..	1,281	1,022	715	689	630	132	121	135	133	126
Nordre Thronhjelm ..	1,110	970	685	625	569	113	116	119	103	93
Nordland	1,212	1,227	658	596	567	92	96	90	97	95
Tromsø	657	673	330	325	322	41	43	28	35	33
Finmarken			130	132	129			15	14	13
De større byer:										
Kristiania	375	332	416	443	495	351	299	620	676	697
Bergen	387	374	305	316	308	188	167	115	138	144
Thronhjelm	212	178	161	169	159	121	299	593	577	563
Stavanger	105	161	188	186	178	32	45	78	82	78
Drammen	103	88	86	87	98	68	70	43	67	70
Kristianssand	84	107	123	115	110	16	21	23	21	20
Frederikshald	113	134	61	56	56	51	46	27	20	26
Laurvik	119	59	49	55	50	26	20	18	18	16
Horten	-	-	42	38	38	-	-	13	9	11
Kristanssund	75	58	24	30	39	21	13	5	7	11
Kongsberg	156	109	53	68	61	32	29	11	24	20
Frederiksstad	43	63	47	46	53	7	16	18	17	18
Skien	34	50	73	66	62	31	19	27	27	24
Tønsberg	63	56	43	36	35	18	12	15	23	29
Moss	72	45	16	16	16	141	101	9	15	14
Kragerø	20	27	48	51	56	3	10	9	10	10
Tromsø	26	28	34	41	38	2	3	20	21	15
Mandal	-	-	44	50	55	-	-	11	11	11

*) udtrykt i tusinder af spd.

37. Kommunale forhold.

I. De kommunale indtægter: ¹⁾		1865	1866		1865	1866
a) Oversigt:				heraf: ¹⁾ på matrikulen	306.7	²⁾ 228.0
1. Amtskasserne	432.8	476.1		— på formue og næring	296.9	²⁾ 373.7
2. Herredskasserne	258.1	254.0		på tjenestetyende	5.0	?
3. Landdistr. skolekasser ¹⁾ ..	356.6	361.9		- værker og brug, der ikke		
4. — skolekredsens særskilte	42.4	35.8		have eget fattigvæsen	4.2	?
5. — fattigkasser	732.7	735.5		andre værker og brug: ¹⁾		
6. Byernes kommunekasser ..	854.3	912.2		værkseienes bidrag	20.5	?
7. — havnekasser	67.4	73.4		arbejdernes o. a. bidrag	3.1	?
8. — fattigkasser	329.4	351.4		Afgift af brændevinssalg og		
Summa landdistrikterne	1,822.6	1,863.3		udskjænkning	9.4	³⁾ 9.5
— byerne	1,251.1	1,337.0		— af øludskjænkning... }	43.7	³⁾ 22.0
ialt	3,073.7	3,200.3		Forskjellige indtægter		27.3
b) Nærmere oplysninger:				Refusioner	47.5	52.0
1. Amtskasserne:				6. Byernes kommune-		
Udligning på matrikulen	339.7	358.3		kasser:		
— — formue og næ-				Skatter på faste eiendomme ..	190.3	187.0
ring (Finmarken)	3.0	5.0		— på formue og næring	285.5	317.9
Bøder	1.1	0.8		Andre skatter	14.2	4.1
Bidrag efter veiloven af ikke				Andel i afg. af brændevinsudskj.	39.5	47.4
rodelagte gårde	1.0	1.1		Afgift af øl- og vinudskjækn.	15.4	14.8
Bidrag af statskassen	30.9	27.2		Renter af udestående kapitaler		
Refusioner	13.6	13.8		og andre indtægter af byens		
Lån	12.1	38.2		eiendomme og aktiva	59.6	90.7
Renter og Afdrag af udestå-				Refusioner og decisionsansvar	3.0	9.5
ende kapitaler	5.2	5.6		Lån og forskud	196.8	209.4
Andre indtægter	26.3	26.2		Andre indtægter	50.0	31.4
2. Herredskasserne:				7. Byernes havnekasser:		
Udligning på matrikulen	156.9	177.4		Procenter af fortoldede varer .	48.7	51.0
Handelsskat	3.9	4.0		Skibsafgifter, brygge- og ringe-		
Solgte eiendele	2.4	2.0		penge og deslige	10.2	13.2
Renter og andre indt. af activa	4.4	4.6		Renter og andre indtægter af		
Indtægt af kirker etc.	4.6	7.4		eiendomme og aktiva	3.9	4.5
Andel i brændevinsafgift	0.6	0.2		andre indtægter	4.6	4.7
Skatter i Finmarken på rettig-				8. Byernes fattigkasser:		
hedsm. og efter 1866 på for-				Udligning på formue og næring	204.9	212.3
mue og næring	2.2	2.3		Andel i brændevinsafgift	70.2	87.3
Lån og Forskud	55.1	50.0		Forskjellige indtægter	31.2	17.1
Andre indtægter	28.0	6.1		Refusioner	23.1	34.7
3. Landdistrikternes				II. De kommunale udgifter.		
skolekasser:				a) Oversigt:		
Udligning på matrikulen	129.1	133.4		1. Amtskasserne	424.6	437.0
Skat på værker og brug	5.4	9.1		2. Herredskasserne	254.0	240.8
— på formue og næring samt				3. Landdistr. skolekasser ...	366.1	363.6
personlig skat	116.1	118.8		4. — skolekredsens særskilte	42.4	35.8
Andre skatter og afgifter	7.7	4.8		5. — fattigkasser	732.7	735.5
Renter og indtægter af activa.	5.0	6.3		6. Byernes kommunekasser ..	879.5	887.5
Andre indtægter ²⁾	93.2	89.5		7. — havnekasser	78.0	98.3
5. Landdistrikternes				8. — fattigkasser	329.4	351.4
fattigkasser:				Summa landdistrikterne	1,819.8	1,812.7
Udlignet i penge	329.8	341.5		— byerne	1,286.9	1,337.2
— i naturalydelse	121.3	118.5		ialt	3,106.7	3,149.9
— i lægdsbold	181.0	164.7				
ialt udlignet	632.1	³⁾ 624.7				

1) udtrykt i tusinder af spd.

2) Se også pag. 48.

3) efter fattigstatistikken.

1) Når de her opførte enkelte poster summeres, fremkommer der et beløb, som er ubetydeligt større end det ovenfor under: „ialt udlignet“ opgivne; uoverensstemmelsen kommer deraf, at det for værkseienes og arbejdernes bidrag opførte beløb også omfatter et par i byerne beliggende værker og brug. 2) efter kommunalstatistikken 3) Fattigstatistikken opgiver 31,500 spd., som samlet afgift af brændevin og øl, hvilket beløb er fordelt efter skøn.

37. Kommunale forhold (fortsat.)

b) Nærmere oplysninger:*)	1865	1866		1865	1866
1. Amtskasserne:			Afbetaling af gjæld	35.3	42.1
Måned- og formynderthingene	3.0	2.7	Andre	50.6	23.9
Andre udgifter til justitsvæsenet	38.1	38.1	3 og 4. Skolekasserne se pag. 48.		
Jordemodervæsenet	7.8	7.4	5. Fattigkasserne se pag. 44—45.		
Vaccinationsvæsenet	5.6	7.6	6. Byernes kommune- kasser:		
Andre udgifter til syge- og medicinalvæsenet	113.1	124.6	Vægtervæsenet	23.9	24.8
Landbrugsskoler	12.9	19.4	Brolægning, bro- og veivæsenet	95.0	95.8
Andre udgifter til landbrugets fremme	16.1	11.7	Bidrag til statens veivæsen . .	35.8	35.8
Belønninger for fædtede rovdyr	6.1	6.6	Gadebelysningen	20.8	23.9
Amtsformandskaberne	9.6	9.0	Vandværket	40.3	72.1
Skolevæsenet	32.4	35.7	Brandvæsenet	39.0	37.9
Veivæsenet	119.1	131.2	Delikventudgifter og politivæ- senet	46.7	58.1
Andre udgifter	60.8	43.0	Skolevæsenet	106.8	144.3
2. Herredskassernes:			Kommunebestyrelsen	23.0	31.5
Justitsvæsenet	5.0	4.0	Offentlige eiendomme og dis- ses inventarium	49.3	34.3
Kommunebestyrelsen	11.1	12.6	Renter	80.6	94.8
Ommatrikuleringen	53.3	51.5	Uerholdelige og eftergivne skat- ter og Afgifter	3.4	5.4
Veivæsenet	49.0	44.3	Refusioner og decisionsansvar	1.6	0.2
Skydsvæsenet			Afbetaling på gjæld	102.0	101.8
Gjordemodervæsenet	5.8	5.6	Andre udgifter	211.3	126.8
Kirker, kirke- og præstegårde	20.2	17.5	7. Byernes havnekasser:		
Indkjøb af faste eiendomme og inventarium	4.5	5.2	Lønninger	6.6	8.2
Vedligeholdelse af do.	3.6	4.6	Udgifter ved nye anlæg og vedligeholdelsesomkostninger	54.5	65.8
Renter	14.9	17.7	Renter	4.4	3.5
Uerholdelige og eftergivne skat- ter og afgifter samt refusioner	0.7	1.9	Andre, hvorunder afdrag	12.5	20.8

III. Oversigt over de vigtigste kommunale skatter og afgifter i årene 1851—1866.°)

År.	Skatter og afgifter:*)			Heraf: i landdistrikterne:			I Byerne:		
	Riget.	Landdi- strikter.	Byerne.	Udlignet på		Andre skatter og afgifter.	Udlignet på		Andre skatter og afgifter.†)
				formue og næring.	faste eien- domme.		formue og næring.	faste eien- domme.	
1851 . .	953	616	337	145	456	15	156	78	108
1852 . .	1,016	658	358	156	487	17	165	83	110
1853 . .	1,094	729	365	170	543	16	170	86	109
1854 . .	1,128	716	412	195	505	16	203	93	116
1855 . .	1,202	761	441	209	534	18	215	101	125
1856 . .	1,326	827	499	227	582	18	237	118	144
1857 . .	1,434	891	543	239	634	18	270	127	146
1858 . .	1,498	911	587	241	654	16	303	139	145
1859 . .	1,607	961	646	238	712	11	344	150	152
1860 . .	1,704	1,015	689	252	751	12	374	159	156
1861 . .	1,890	1,122	768	290	818	14	421	173	174
1862 . .	1,969	1,191	778	336	841	14	425	182	171
1863 . .	2,039	1,261	778	363	885	13	420	167	191
1864 . .	2,137	1,306	831	370	921	15	458	187	186
1865 . .	2,236	1,389	847	446	929	14	459	190	198
1866 . .	2,380	1,450	930	514	894	**)42	526	187	217

*) Nærværende oversigt indbefatter ikke alle skatter og afgifter, således ikke de særskilte kirkeskatter.
 **) Opgaven over „andre skatter og afgifter,“ indbefatter for året 1866 nogle flere poster end for de foregående år
 (nemlig afgift af sludskjenkning (ca. 21,000 spd. samt endel skatter og afgifter til skolevæsenet ca. 6,000 spd.)
 †) Herunder indbefattet også de havnekasserne tilflydende skibeafgifter, bryggepenge m. m. °) Samtlige
 beløb ere udtrykte i tusinder af spd.

37. Kommunale forhold. (fortsat).

IV. Landdistrik- terne amtsvis.	Hele beløb af kommunale skatter.		Pct. heraf udlignet på		Amts- skat.	Herreds- skat.	Skole- skat- ter. *)	Fattig- skat.	Natural- veiarbei- dets værdj.	Skatbar formue i 1868.	do. pr. indvå- ner.	Samlet kommun- algjeld i 1866;	do. pr. indvå- ner. 1)									
	tus. spd.	pct.	pct.	fasteien- dom.																		
Smålenene	114	22	78	18.6	9.2	16.4	33.1	35.3	10,023	132	65	0.8										
Akershus	187	27	73	31.3	14.6	23.7	63.2	51.2	12,681	121	120	1.1										
Hedemarken	169	25	75	27.8	21.5	27.6	59.2	31.6	12,584	107	77	0.6										
Kristians	144	28	72	31.1	14.0	19.8	54.7	20.7	10,122	83	76	0.6										
Buskerud	132	30	70	29.4	17.4	16.7	44.1	22.3	10,332	129	82	1.0										
Jarlsb. og Laurv.	106	29	71	16.9	7.9	12.2	33.4	34.0	12,190	195	40	0.7										
Bratsberg	113	19	81	23.9	9.6	18.1	41.8	19.6	7,980	119	27	0.4										
Nedenæs	87	30	70	16.5	7.9	22.2	30.1	9.7	7,544	129	10	0.2										
Lister og Mandal	69	39	61	12.3	7.8	11.4	24.6	10.5	6,315	113	9	0.2										
Stavanger	68	49	51	13.2	4.8	11.3	30.4	7.3	8,608	107	27	0.3										
Søndre Bergenhus	101	28	72	28.5	10.9	19.2	30.2	8.7	7,733	70	40	0.3										
Nordre Bergenhus	77	22	78	17.9	11.3	14.1	22.7	8.4	4,970	57	89	1.1										
Romsdal	100	24	76	22.7	14.1	18.9	26.7	15.6	6,281	67	66	0.7										
S. Thronhjøm	108	20	80	22.3	10.4	15.4	33.3	25.3	6,015	67	41	0.5										
N. Thronhjøm	111	18	82	30.4	10.2	15.2	33.0	21.9	4,711	60	45	0.6										
Nordland	61	63	37	11.9	3.3	16.2	27.9	1.6	4,250	49	49	0.5										
Tromsø	28	47	53	3.6	2.6	9.2	9.7	2.1	1,727	42	33	0.8										
Finmarken	17	100	-	5.0	2.3	5.6	3.7	0.2	566	34	30	1.8										
Samtl. landdistr.	1,790	29	71	363.3	179.7	293.2	601.7	325.9	134631	94	926	0.6										

Landdistrikterne amtsvis.	Samlet skatte- beløb i 1866 (naturalveiarb. iberegnet).		Amtsskat pr. indvåner.		Herredsskat pr. indvåner.		Skoleskat pr. indvåner.		Fattigskat pr. indvåner.		Samlet beløb af forannævnte 4 skatter pr. indvåner.	
	pr. ind- våner.	pr. 100 spd. skat- bar formue.	1851	1867	1851	1867	1851	1867	1851	1867	1851	1867
Smålenene	spd.	spd.	0.13	0.24	0.04	0.13	0.05	0.23	0.26	0.58	0.48	1.18
Akershus	1.7	1.5	0.16	0.30	0.08	0.12	0.07	0.23	0.43	0.60	0.74	1.25
Hedemarken	1.4	1.3	0.16	0.24	0.02	0.17	0.05	0.23	0.35	0.54	0.58	1.18
Kristians	1.2	1.4	0.12	0.25	0.02	0.06	0.03	0.15	0.32	0.43	0.49	0.89
Buskerud	1.6	1.3	0.11	0.37	0.07	0.20	0.06	0.22	0.35	0.63	0.59	1.42
Jarlsb. og Laurv.	1.7	0.9	0.10	0.27	0.04	0.14	0.06	0.20	0.33	0.59	0.53	1.20
Bratsberg	1.7	1.4	0.18	0.36	0.06	0.11	0.05	0.20	0.36	0.65	0.65	1.32
Nedenæs	1.5	1.2	0.12	0.28	0.02	0.12	0.08	0.21	0.36	0.59	0.58	1.20
Lister og Mandal	1.2	1.1	0.13	0.22	0.06	0.15	0.06	0.17	0.31	0.44	0.56	0.98
Stavanger	0.9	0.8	0.09	0.17	0.02	0.06	0.04	0.13	0.22	0.37	0.37	0.78
Søndre Bergenhus	0.9	1.3	0.09	0.23	0.01	0.09	0.03	0.13	0.22	0.28	0.35	0.73
Nordre Bergenhus	0.9	1.5	0.09	0.24	0.02	0.13	0.03	0.14	0.24	0.26	0.38	0.77
Romsdal	1.1	1.6	0.14	0.28	0.03	0.15	0.04	0.16	0.22	0.28	0.43	0.87
S. Thronhjøm	1.2	1.8	0.24	0.25	0.03	0.11	0.04	0.17	0.22	0.39	0.53	0.92
N. Thronhjøm	1.4	2.4	0.19	0.43	0.11	0.14	0.04	0.18	0.26	0.45	0.60	1.20
Nordland	0.7	1.4	0.06	0.13	0.01	0.04	0.05	0.19	0.13	0.32	0.25	0.68
Tromsø	0.7	1.6	0.07	0.15	0.01	0.09	0.05	0.29	0.09	0.30	0.22	0.83
Finmarken	1.0	3.0										
Samtl. landdistr.	1.2	1.3	0.13	0.26	0.04	0.12	0.05	0.19	0.28	0.44	0.50	1.01

*) Skolekredsens udgifter medregnede. 1) Heri er medregnet foruden de særskilt i tabellen opførte skatter tillige naturalveiarbejdets værdi samt skatter til de særskilte kirkekasser; derimod er ikke medregnet værker og brug med særskilt fattig- og skolevæsen.

37. Kommunale forhold. (sluttet.)

V. Byerne: 1)	Sum af fattigskat		By-skat.	Fattigskat.	By- og fattigkassens indtægt af		Havnekassens indtægt af		Antagen		Kommunalgjæld.	
	1866	1868			brændvin.	øl og vin.	toldprocenter.	bryggerpenge og skibsafgift.	formue.	indtægt.	1866	1868
Kristiania...	214.1	243.1	145.2	97.9	25.0	4.3	22.8	7.2	18,698.0	†4,195.8	835.8	1,001.2
Bergen ²⁾	83.2	93.2	69.2	24.0	13.4	4.4	9.6	-	8,398.5	1,839.1	284.9	291.0
Throndhjem...	49.3	50.1	37.4	12.7	8.0	1.8	6.3	0.7	4,836.5	1,077.1	120.0	138.9
Stavanger...	45.9	48.3	35.0	13.3	3.8	1.1	2.6	0.1	4,886.9	1,160.8	161.6	183.3
Drammen...	45.8	53.9	41.5	12.4	7.7	2.0	3.5	-	4,201.0	1,112.5	194.2	264.1
Kristianssand	26.1	31.4	21.1	10.3	4.8	0.9	2.2	-	1,918.5	660.3	27.1	50.7
Frederikshald	21.1	25.7	16.1	9.6	5.3	0.8	1.1	1.1	2,078.1	464.9	56.3	60.0
Frederiksstad	10.9	18.0	14.9	3.1	3.7	0.8	1.0	0.1	970.9	659.8	44.0	41.3
Laurvik....	13.2	17.1	11.1	6.0	3.0	0.4	1.2	0.7	1,469.0	373.8	24.2	27.6
Horten.....	7.0	8.6	4.2	4.4	1.8	0.6	0.2	-	626.0	199.2	4.9	4.5
Kristianssund	16.2	19.4	16.6	2.8	3.0	0.3	-	0.6	1,279.3	†334.2	19.5	57.9
Kongsberg..	11.1	16.2	7.7	8.5	2.3	0.3	-	-	396.2	207.3	14.8	13.1
Skien.....	12.3	12.6	10.2	2.4	2.7	0.5	0.4	0.1	1,200.2	304.1	44.2	41.9
Tønsberg...	10.5	12.0	7.0	5.0	2.0	0.8	0.6	0.1	1,275.8	289.1	25.7	49.8
Moss.....	11.6	13.6	9.7	3.9	1.9	0.3	0.9	2.0	642.0	216.7	52.6	69.5
Kragerø....	6.7	8.8	6.8	2.0	1.7	0.2	-	-	1,266.5	278.6	7.5	36.5
Tromsø....	11.3	13.8	12.3	1.5	2.6	0.6	0.6	0.1	846.6	†248.7	40.9	57.8
Mandal.....	4.7	7.1	4.8	2.3	1.7	0.4	0.2	-	593.7	196.9	22.4	44.1
Aalesund...	11.1	13.1	10.8	2.3	2.2	0.9	0.5	0.4	1,065.1	268.6	87.9	96.6
Arendal....	13.7	15.0	13.6	1.4	3.7	0.5	0.7	-	3,473.5	512.2	59.5	95.4
Samtlige byer ³⁾	713.2	825.5	577.8	247.7	129.3	29.4	58.0	14.9	67,500.0	17,500.0	2,383.5	2,943.4
Byerne:	Pct. af skatter udlignet på		By- og fattigskat pr. indvåner.		Byskat pr. indvåner.		Fattigskat pr. indvåner		By- og fattigskat i 1868 pr. 100 spd. indtægt.	Formue i 1868 pr. indvåner.	Indtægt i 1868 pr. indvåner.	Kommunalgjæld i 1868 pr. indvåner
	formue og næring.	fast eiendom	1851	1868	1851	1868	1851	1868				
Kristiania..	pct.	pct.	spd.	spd.	spd.	spd.	spd.	spd.	spd.	spd.	spd.	spd.
Bergen.....	70	30	2.1	3.9	1.4	2.3	0.7	1.6	5.8	299.2	67.1	16.0
Throndhjem...	58	42	1.6	3.0	0.9	2.2	0.7	0.8	5.1	262.4	57.4	9.1
Stavanger...	61	31	1.0	2.5	0.8	1.9	0.2	0.6	5.0	238.2	53.1	6.8
Drammen...	84	16	1.3	2.7	0.6	2.0	0.7	0.7	4.2	275.1	64.5	10.2
Drammen...	86	14	2.1	3.9	1.4	3.0	0.7	0.9	4.8	300.0	79.5	18.9
Kristianssand	51	49	1.3	2.8	0.7	1.9	0.6	0.9	4.8	172.8	59.5	4.6
Frederikshald	73	27	1.3	2.7	0.5	1.7	0.8	1.0	5.5	218.8	48.9	6.3
Frederiksstad	92	8	0.8	2.4	0.3	2.0	0.5	0.4	2.7	127.7	86.8	5.4
Laurvik....	67	33	1.4	2.7	0.9	1.8	0.5	0.9	4.6	229.5	58.4	4.3
Horten.....	95	5	-	1.4	-	0.7	-	0.7	4.3	100.0	32.0	0.7
Kristianssund	69	31	1.3	3.2	0.8	2.7	0.5	0.5	5.8	213.2	56.0	9.6
Kongsberg..	49	51	1.1	3.2	0.9	1.5	0.2	1.7	7.8	77.7	40.6	2.6
Skien.....	81	19	1.0	2.6	0.7	2.1	0.3	0.5	4.1	250.0	63.4	8.7
Tønsberg...	99	1	1.2	2.4	0.5	1.4	0.7	1.0	4.1	260.4	59.0	10.0
Moss.....	82	18	1.3	3.4	0.9	2.4	0.4	1.0	6.3	156.6	52.9	16.9
Kragerø....	77	23	1.1	2.1	0.6	1.6	0.5	0.5	3.2	294.5	64.8	8.5
Tromsø....	74	26	1.4	3.2	1.1	2.9	0.3	0.3	5.5	192.2	58.0	13.4
Mandal.....	100		0.9	1.8	0.7	1.2	0.2	0.6	3.6	148.4	49.2	11.0
Aalesund...	97	3	1.0	3.1	1.0	2.6	-	0.5	4.9	249.4	62.9	22.6
Arendal....	70	30	1.6	4.1	1.5	3.7	0.1	0.4	2.9	938.6	138.4	25.8
Samtlige byer ³⁾	74	26	1.2	2.9	0.8	2.0	0.4	0.9	4.7	234.0	60.5	10.2

†) De således betegnede tal gjælder året 1867. 1) Samtlige i sidens øverste halvdel opførte beløb ere udtrykte i tusinder af spd. 2) I de vigtigste kommunale henseender indbefatter Bergen Korskirkens og Domkirkens landeogne. 3) o: de ovenangførte og andre.

†) De således betegnede tal gjælder året 1867. 1) Samtlige i sidens øverste halvdel opførte beløb ere udtrykte i tusinder af spd. 2) I de vigtigste kommunale henseender indbefatter Bergen Korskirkens og Domkirkens landsogne. 3) a: de ovenanførte og andre.

38. Statshusholdning.

I. Statskassens indtægter.	1862	1863	1864	1865	1866	1867	1868	1869	1870
Toldindtrader.....	3,031.0	3,154.4	3,162.4	3,156.7	3,219.6	3,004.6	3,269.8	3,027.4	3,053.8
Brændevinsafgift	406.5	462.0	558.7	522.8	566.4	546.7	398.5	481.5	555.9
Maltafgift	221.6	245.6	246.4	232.9	231.9	221.8	215.9	192.8	227.1
Stemplet papir (netto)	73.0	68.5	66.5	69.1	73.4	67.1	74.7	66.6	65.3
Stemplede spillekort (do.)	4.4	5.3	5.7	6.2	7.3	6.7	6.7	2.9	8.2
Departements- og retssportler	6.9	7.4	7.5	7.4	7.3	27.5	26.6	25.7	24.5
Arveafgift, 6te og 10de penge	19.5	18.9	31.6	32.7	20.4	22.6	29.1	29.2	22.4
Jordebogsrettigheder (l. 1836)	19.7	19.5	19.5	19.5	19.5	19.5	19.5	19.6	19.5
Kongetiende	15.1	15.1	15.1	15.1	15.1	15.1	15.1	15.1	15.1
Landskyld og forpagtningsafg.	4.1	3.8	3.6	4.8	4.5	5.4	3.6	3.7	3.7
Vedvarende indtægter af statens bortsolgte jordegods	15.7	17.2	16.2	19.0	17.7	18.3	16.9	17.1	18.3
Kongsberg sølvværks brutto	120.6	130.2	126.8	152.5	142.9	139.1	152.8	149.4	192.6
Renter af sammes driftsfond	-	-	-	26.4	48.3	48.8	48.1	47.8	
Post- og telegrafvæsen brutto	433.1	415.5	437.0	432.3	415.7	431.7	441.4	434.5	458.1
Indbetalte afdrag og renter	191.4	197.4	211.0	251.8	211.0	214.2	208.1	168.8	177.7
Øvrige renter samt udbytte af statskassens aktiva	124.6	315.2	233.0	213.6	234.1	212.6	250.7	227.0	255.6
Forskjellige indtægter	38.9	35.6	27.1	35.1	33.7	25.9	42.1	23.5	44.2
Indtægt ianledn. af statslan ²⁾	300.8	898.1	98.1	-	158.0	154.3	113.0	0.4	7.8
Indbe. udlån, forskud & deposita	116.9	97.6	796.6	90.8	492.8	449.8	24.0	17.5	142.2
Summat	5,143.8	6,107.3	6,062.8	5,238.7	5,919.6	5,631.7	5,356.6	4,951.5	5,292.0

Aftoldindtraderne vare:	1867	1863	1869	1870	Toldindtrader:	1867	1868	1869	1870
1. Indførseltold	2,524.2	2,777.3	2,525.5	2,544.6	Vin	42.6	45.6	48.2	29.5
Devigtigste artikler:					Garn- og rebslagerarbejde	31.4	25.0	23.8	25.2
Kornvarer	281.2	333.8	147.1	126.1	Manufakturvarer	385.0	324.3	302.3	297.5
Kaffe	462.1	457.1	481.9	493.2	Papir	17.8	13.7	11.9	11.9
The	19.9	19.6	19.4	19.4	Salt	84.4	87.7	98.2	110.1
Sukker: raff. & hvidt	221.8	241.7	242.8	259.1	Fabrikater:				
- gult og brunt	201.7	200.2	211.3	234.6	af mineralier	47.1	36.3	27.2	23.0
Sirup	42.0	39.1	46.0	45.8	af metaller	39.4	34.7	25.0	32.5
Tobak	281.4	268.1	323.0	292.8	2. Udførseltold	183.9	184.2	193.0	188.1
Andre kolonialvarer	43.2	52.4	52.0	47.0	heraf trælasttold	150.1	151.9	157.0	148.7
Frugter og haugevæxter	71.1	72.3	76.3	69.6	3. Lastepenge	197.8	206.2	206.9	215.0
Brændevin	127.6	271.9	239.7	259.3	Fyrpenge	90.7	94.5	94.7	98.4
					4. Forskellige indt.	8.0	7.6	7.4	7.6

Toldsatser: ³⁾	1851	1857	1863	1869	Toldsatser:	1851	1857	1863	1869
Smør	2.5	1.5	1.0	0.5	Vin på flasker pr. pot	20	20	20	6
Kjød og Flesk, saltet	1	0.5	frit.	frit.	Ufarvet bomuldsgarn pr. Ø	6	4	3	2
Hvede	72	48	48	24	Trykkede bomuldsvarer pr. Ø	36	25	21.8	20
Rug	24	24	24	6	Bomuldslerred	16	8	6	4
Byg	16	16	16	6	Uldvarer tætte a. af mindre vægt pr. Ø	25.7	25.7	25.7	16
Hvedemel	1.0	0.9	0.9	0.4	- b. større do.	16	16	16	
Kaffe	3.0	4.0	5.0	5.0	Sålelæder	6	6	5	3.5
The	18.0	21.0	21.0	21.0	Skrivpapir	6	6	5	2.8
Sukker raff.	4.0	5.5	5.0	5.5	Trykpapir	2	2	2	frit.
- rått	1.5	3.0	3.7	4.2	Salt	20	15	15	15
Tobaksblade	5	8	9	10	Trælast over 72" pr. c.-l.	60	60	60	48
Rosiner	1.5	1.5	4	4	- mindre	30	30	2	2
Br. vin på fust. ⁴⁾ - pot	18.0	21.4	22.0	20.0	Brændevinsafg. pr. pot	4	10	10.6	12
- på flasker	18.0	21.5	21.5	24.0	Maltafgift	-	-	1 1/3	5 1 1/3
Vin på fustager	7.2	6.6	7.2	5.0					

1) Af de for 1863 opførte summer vedkommer de 90,800 spd. 1862 og de 43,450 spd. 1861. 2) Nærmere oplysning om de optagne statslån er meddelt pag. 67. 3) anførte i skilling. 4) o: gennemsnitstolden. 5) i 1870 forhøjet til 1 1/3 sk. 6) heri ikke iberegnet, hvad der er taget til indtægt af beholdninger.

38. Statshusholdning (fortsat.)

II. Statskassens udgifter.	1862	1863	1864	1865	1866	1867	1868	1869	1870
Det kongelige hus	107.7	88.3	100.4	101.0	119.5	120.5	121.1	138.4	121.0
Storthinget.	48.4	82.1	20.3	49.0	82.0	5.1	46.6	89.3	4.5
Storthingbygningen	44.8	40.2	35.7	37.6	45.7	1.1	2.0	1.0	5.1
Statsrådet og regjeringen ..	161.8	197.7	173.2	183.9	207.6	202.9	193.1	196.1	191.6
Videnskabelige øiemed	47.5	34.7	34.0	29.4	34.2	39.2	56.1	49.6	24.3
Skolevæsenet)	32.7	52.7	65.2	62.4	85.6	85.6	86.1	86.2	87.9
Fattigvæsenet.	13.0	11.9	13.4	8.7	11.8	12.8	13.1	15.2	18.3
Den almindelige enkekasse .	30.0	29.1	28.8	28.8	19.5	24.5	24.5	31.2	25.3
Andre udg. under kirkedept.	6.1	11.3	9.6	10.0	11.4	10.0	10.1	16.4	8.8
Domstolene	43.4	44.3	46.2	46.2	45.6	57.3	56.8	56.3	56.5
Strafanstalterne	112.5	131.2	102.0	95.9	106.5	84.8	95.8	75.9	74.2
Påtale af Lovovertrædelse og fuldbyrdelse af fængselsstraf	92.4	114.2	108.6	108.7	116.1	121.2	125.7	135.0	142.0
Distriktsfængslerne	99.9	89.3	42.7	29.3	16.3	10.8	6.1	4.9	3.2
Andre udgifter under justits- og politi-departementet..	13.2	16.6	19.3	18.7	18.3	29.5	48.0	28.1	29.0
Overøvrighederne	38.8	38.3	38.5	38.9	40.4	44.0	43.9	43.8	43.7
Landbonæringen	34.7	25.2	27.4	27.8	24.9	29.3	24.1	22.1	19.0
Forstvæsenet	7.1	15.6	14.4	15.2	25.6	12.3	26.8	18.9	19.2
Udskiftningsvæsenet.	28.1	33.2	41.7	35.2	33.6	27.2	25.0	25.0	24.0
Fiskerierne	15.6	17.6	18.6	19.4	19.3	22.9	26.5	22.8	24.8
Medicinalvæsenet	135.3	160.5	150.0	167.0	154.1	169.4	194.1	195.0	180.1
Jernbaner	401.6	280.1	675.7	327.5	323.1	309.7	98.3	49.8	108.0
Veivæsenet.	52.4	45.3	41.3	28.5	47.2	48.0	57.0	61.6	40.0
Kanal- og elvedragsvæsenet	27.7	10.5	10.9	8.9	15.9	16.0	11.8	14.9	11.7
Andre udg. under indredept.)	54.6	63.3	69.1	43.7	108.9	112.5	69.5	82.7	72.8
Toldvæsenet	396.4	404.5	388.3	388.1	383.6	403.8	374.6	382.5	367.2
Brændevins- og maltafgiftens opkrævning	33.2	32.8	34.3	32.8	32.6	31.0	27.0	27.3	27.1
Statsejendommenes vedligeh.	18.7	21.0	32.2	24.8	34.2	21.3	17.8	23.3	23.8
Kongsberg sølvværk	192.8	94.7	95.4	89.3	97.1	93.7	110.1	99.7	99.5
Tilskud til sammes driftsfond	-	26.6	30.6	-	-	-	-	-	-
Pensioner, gratialer og vartp.	102.4	95.0	103.2	103.5	84.9	91.7	93.1	91.3	105.8
Statsgjældens forrentning og afbetaling	463.2	464.1	349.0	668.7	554.0	550.9	552.9	553.5	551.6
Stadetoldens, Scheldetoldens & Øresundtoldens afløsning	20.4	33.3	30.1	48.5	48.3	47.9	39.5	39.5	39.4
Fogder og lensmænd	43.8	48.3	48.6	45.7	46.7	62.7	56.4	47.1	59.9
Forskud, udlån og deposita	56.7	639.7	41.8	391.7	398.8	252.5	82.6	51.4	133.5
Andre udgifter under finants- og tolddepartementet ...	4.9	263.7	55.8	8.5	35.8	45.7	35.4	17.2	53.5
Armeen	1,031.3	937.8	1,746.1	825.9	994.8	1,171.1	1,017.8	1,135.3	1,118.2
Andre udg. under arme-dept.)	2.0	5.2	5.9	4.3	1.2	5.1	4.3	3.3	-
Marinen	368.8	321.0	526.2	445.8	511.7	528.8	480.0	337.5	321.7
Fyr- mærke- og lodsvæsenet	50.3	72.1	75.5	73.1	102.1	100.9	66.4	88.0	87.3
Postvæsenet	405.7	369.2	377.9	348.1	370.5	364.7	338.1	312.3	304.2
Telegrafvæsenet	92.7	123.6	98.1	85.0	191.1	167.8	197.4	277.6	193.6
Tilskud til privat dampfart.	30.8	40.4	33.1	26.1	44.4	63.4	67.5	95.1	113.5
Andre udgifter under marine- og postdepartementet ...	10.2	10.8	9.7	10.4	12.0	9.0	19.4	15.0	21.1
Udenlandske anliggender...	79.4	81.5	84.5	82.3	85.9	97.4	78.5	89.9	86.4
Uforudseede tilfældige udg.	54.9	60.9	50.6	73.4	62.9	81.0	88.0	41.5	65.9
Summa	15,007.9	5,779.4	6,103.9	5,297.7	5,805.7	5,787.0	5,208.9	5,188.5	5,108.2

1) I statsregnskabet for 1862 er på indtægtsiden opført nettoudbyttet af Kongsberg sølvværk; her på indtægtsiden bruttoudbyttet og på udgiftssiden omkostningerne. 2) af disse udgifter var 228,280 spd. tilskud til hypotekbankens grundfond. 3) iberegnet 97,500 spd. omkostninger ved statslånet af 1863. 4) iberegnet tilskudet til oplysningsvæsenets understøttelsesfond. 5) heraf 20,000 spd. til indløsning af Bergens adressekontoers privilegium. 6) hvorunder havnevæsenet cfr. pag. 30.

39. Statsstyrelse.

I. Kongehuset. H. M. Kong Carl (XV) Ludvig Eugen er født 3 Mai 1826, besteg tronen 8 juli 1859, gift 1850 med W. F. A. A. Louise, prinsesse af Nederlandene født 1828 † 1871; deres datter Lovise f. 1851, g. 1869 med kronprinds Christian af Danmark. Enkedronning Josephine f. 1807, g. 1823, enke 1859. — H. M. kongens søskende: 1) Oscar Frederik f. 1829 g. 1857 med Sophie, prinsesse af Nassau (f. 1836); 4 sønner: Oscar G. A. (f. 1858), Oscar C. A. (f. 1859), Oscar C. W. (f. 1861) og Eugen N. N. (f. 1865); 2) Charlotte Eugenie (f. 1830). 3) Nicolaus August f. 1831 g. 1864 m. Therese prinsesse af Sachsen-Altenburg (f. 1836).

II. Hoffet. 1 chef og 32 funktionærer (norske).

III. Statsraadet. a) statholderposten (vakant). b) 1 statsminister. c) 9 statsråder, hvoraf 2 i Stockholm.

IV. Stortinget: 111 medlemmer (se nærmere pag. 70).

V. Høiesteret: 1 justitiarius, 10 assessorer, 1 justitssekretair og 3 protokolsekretairer.

VI. Regjeringskontorenes personale: a) Statssekretariatet: 1 statssekretair, 2 fuldm. 6 kopister (og ekstraskrivere) (i alt 9). b) Statsrådsafdelingen i Stockholm. 1 expeditionsskr. 2 fuldm. (= 3). c) Kirkedep.: 2 exp., 7 bureauchefer, 13 fuldm. (hvoraf 1 tjenestefri og 1 vak.). d) Justitsdep.: 1 exp., 4 bur. (1 vak.), 7 fuldm., 18 kop. (= 30); e) Indredept. 3 exp., 7 bur., 1 assist. 12 fuldm. 38 kop. (= 61). f) Finantsdept. 1 exp.; 1 zahlkasserer, 8 bur., 13 fuldm. 28 kop. (= 51). g) Arme-dept.: 1 exp., 3 bur., 3 fuldm., 9 kop. (= 16). h) Marine-dept.: 2 exp., 5 bur., 10 fuldm., 1 assistent, 19 kop. (= 37). i) Revisionsdept.: 1 exp., 6 bur., 23 fuldm., (1 tjenestefri og 1 vak.), 39 kop. (= 69). k) 1 regjeringsadvokat og 1) 1 do. sportelkasserer, i alt = 12 expeditionsskretairer og- chefer, 40 bureauchefer, 85 fuldmægtige, 6 andre embedsm. og 181 kopister og ekstraskrivere tilsammen 324 mand.

VII. Embedsm. og indretninger under kirke departementet. a) geistligheden 6 biskoper og 524 andre geistlige embeder (se forøvrigt pag. 1 og 72). b) undervisningsvæsenet se pag. 48-51. c) fattigvæsenet se pag. 44 46. d) Enkekassen m. m. pag. 43.

VIII. Do. under justitsdepartementet. 5 justitiariusser, 10 assessorer, 4 justitssekretairer og 7 referenter ved stiftsoverretterne; 1 justitiarius, 7 assessorer og 1 justitssekretair ved Kristiania byret; 80 sorenskrivere, 29 byfogder (foruden 9 sorenskrivere, der tillige ere byfogder), 10 særsk. by- og rådstuskrivere, auktions- og skifteforvaltere, 13 politimestere (foruden dem, der tillige indehave andre embeder), 9 politiadjutanter og fuldmægtige, 2 politiassistenter; 5 kgl. udnævnte og 33 af justitsdept. autoriserede høiesteretsadvokater (hvoraf 1 ikke praktiserer), 365 sagførere (hvoraf 32 ikke praktiserende), 29 translatører. Ved bodelsforretningen er ansat 1 direktør og 1 regnskabsfører, ved tughusene 4 inspektører (af hvilke 2 tillige ere regnskabsførere) samt 2 særskilte regnskabsførere; fæstningernes straffarbejdsanstalter henhøre under vedkommende kommandantskaber.

IX. do. under indredepartementet. 20 stiftamtmand og amtmænd; 5 borgmestere, 4 rådmænd, (de øvrige 54 magistratsembeder beklædes af vedk. byfoged), 17 dispacheurer, 5 børskommissærer. Medicinalvæsenet se pag. 52. Kanalvæsenet: 1 direktør, 2 arbejdsbestyrere og 1 assistent. Veivæsenet: 1 direktør, 1 kontorchef, 13 arbejdsbestyrere, 11 assistenter, 11 amtsingenieurer (cfr. pag. 30). Jernbanevæsenet: 1 direktør, 4 direktører ved hovedjernbanen, af hvilke de 3 tillige udgjøre direktionen for Kongsvinger- og Hamar Elverumbanen, 3 direktører ved Throndhjem-Støren- og 3 ved Drammen-Randsfjordbanen; forøvrigt 4 driftsbestyrere, 4 kasserere, 5 revisorer, 4 ingeniørasistenten og 8 andre. Ved jernbaneanlæggene ere ansatte: ved hovedkontoret 6; desuden 9 sektionschefer, 10 assistenter og 5 volontører (cfr. pag. 31). Forstsvæsenet: 7 forstmestre (foruden de 3 ved oplysningsvæsenets skove ansatte) og 16 forstassistenten. Landbrugsvæsenet. Ved As landbrugsskole er ansat 1 direktør og 5 lærere; ved amtslandbrugs-skolerne: 9 bestyrere. Desuden 4 statsagronomer, 16 udskiftningsformænd. Bergvæsenet. 3 bergmestere og 3 geschwornere. Fiskerierne. 2 opsynschefer, 1 inspektør og 3 assistenter ved foranstalt. til ferskvandsfiskeriernes fremme. Den geografiske opmåling.

X. Do. under finantsdepartementet. 2 stiftsamstsskrivere (nu 1), 4 skattefogder, 56 fogder (af hvilke 5 tillige sorenskrivere) 401 lensmænd. 13 told-inspektører og 1 grændseinspektør, 34 toldkasserere, 1 tolder, 4 toldopsynsbetjente, 69 overtoldbetjente og 204 undertoldbetjente. Kongsberg sølvværks direktion 3 medl., dets forretningsmænd: 13, myntens do. 3. Kontrol med brændevin- og malttilvirkningen: 5 over- og 15 underkontrollører. Hypothekbanken: 3 direktører, 1 kasserer, 1 bogholder og 1 sekretair (se forøvrigt pag. 37). **XI. do. under armodepartementet** (se pag. 73).

XII. Do. under marine- og postdepartementet. Marinen (se pag. 71.) Lods-væsenet: 2 overlodser, (samlet antal lodser i 1867 1,093). Navigationsexaminatorer: 6. Havnevæsenet: 1 havnedirektør og 1 arbejdsbestyrer (cfr. pag. 30). Fyrsvæsenet: 1 direktør, 3 assistenter; antallet af fyre: 98. Postvæsenet (se pag. 34); antallet af postmestere og postexpeditører: 49. Telegrafvæsenet se pag. 85.

XIII. Indretninger, hvis embedsmænd udnævnes af stortinget. Statsrevisionen: 5 revisorer og 1 sekretair. Norges bank: 14 repræsentanter, 5 direktører, 2 revisorer, 4 kasserere, bogholdere etc.; ved filialafdelingerne: 27 bestyrere, 12 kasserere og bogholdere etc. (se forøvrigt pag. 36). — 2 af hypotekbankens direktion).

40. Folkerepræsentation.

Valgdistrikter.	Samlet antal mandspersoner i 1865 over 25 år gamle.	Do. med fradrag af tjenere.*)	Do. i 1868 med fradrag af dem, der ikke havde 100 spd. i indtægt. ¹⁾	Heraf var stemmeberettigede.	Antal stemmeberettigede med rindende indtægt end 100 spd.	Samlet antal stemmeberettigede i 1868.		Procentforøgelse af stemmeberettigede, når grænsen for mindste indtægt sættes:		
						a. efter foranstående opgaver	b. efter valgstatistiken (se pag. 70.)	ved fulde 100 spd.	ved over 150 spd.	ved over 250 spd.
a) i landdistrikter og ladesteder:										
Smålenene	16,740	15,551	5,001	3,001	2,597	5,598	5,560	35.7	10.5	3.1
Akershus	23,197	21,470	8,334	3,879	1,944	5,823	5,304	76.5	17.6	6.0
Hedemarken	25,674	23,887	6,488	3,918	2,990	6,908	7,066	37.8	7.9	2.6
Kristians	26,752	25,286	4,712	3,034	3,601	6,635	6,936	25.3	5.5	2.1
Buskerud	17,881	16,967	6,109	4,306	1,729	6,035	6,225	29.9	5.4	1.8
Jarlsberg og Laurvig ...	16,001	15,229	6,966	4,241	2,268	6,509	6,132	42.0	13.2	4.6
Bratsberg	15,039	14,147	5,663	3,313	1,347	4,660	4,381	50.3	7.9	2.5
Nedenæs	13,741	13,193	6,094	3,508	1,401	4,909	4,779	52.7	7.9	2.3
Lister og Mandal	13,678	13,424	4,128	2,864	4,599	7,463	7,555	17.0	4.1	1.2
Stavanger	18,520	17,420	6,397	4,209	2,834	7,043	6,785	41.8	14.4	3.2
Søndre Bergenhus	25,008	23,285	9,837	7,208	2,668	9,876	10,993	26.7	8.0	3.1
Nordre Bergenhus	19,466	17,341	6,382	5,152	1,569	6,721	6,464	18.4	3.3	0.9
Romsdal	21,412	19,218	7,892	6,187	2,296	8,483	8,151	20.1	2.6	1.0
Søndre Thronhjelm	21,315	19,739	5,790	3,778	2,746	6,524	6,474	30.9	6.2	2.7
Nordre Thronhjelm	19,233	17,488	4,235	2,672	1,683	4,355	4,289	36.0	6.9	2.7
Nordland	19,886	17,819	6,051	3,947	2,392	6,339	6,390	33.1	7.0	2.6
Tromsø	8,813	8,187	3,004	2,094	1,797	3,891	3,534	23.5	2.9	0.4
Finmarken	3,637	3,229	2,343	1,487	636	2,123	2,616	40.4	9.9	2.4
b) i kjøbstæderne:										
Kr.ania, Kongsv. og Hønefos	12,791	12,474	7,689	2,906	24	2,930	3,050	163.3	85.5	44.6
Bergen	5,957	5,841	3,635	1,810	408	2,218	2,038	82.3	36.2	10.0
Thronhjelm og Levanger	4,432	4,346	2,270	1,102	347	1,449	1,595	80.7	38.2	20.4
Stavanger og Haugesund	3,988	3,952	2,998	1,703	6	1,709	1,759	75.7	14.7	5.7
Drammen	2,690	2,593	2,426	1,091	-	1,091	1,046	122.5	27.0	12.2
Kristianssand	2,188	2,161	1,654	884	102	986	917	78.0	19.3	8.7
Frederikshald	1,829	1,785	950	457	-	457	619	108.0	24.8	11.2
Tromsø og de finm. Byer	1,784	1,754	2,085	762	10	772	780	171.4	57.9	14.2
Sandefjord og Laurvik ..	1,640	1,618	1,239	702	47	749	634	71.7	17.5	7.7
Moss og Drøbak	1,187	1,165	897	419	14	433	456	110.4	24.3	8.8
Ålesund og Molde	1,168	1,152	968	485	87	572	559	84.3	21.0	5.9
Kristiansund	1,161	1,148	1,289	426	12	438	492	197.0	22.4	7.3
Arendal og Grimstad ...	1,028	1,010	859	575	46	621	531	45.8	17.1	8.7
Kongsberg	974	959	609	354	26	380	466	67.1	34.7	9.2
Skien	969	952	612	458	19	477	421	32.2	8.9	4.6
Tønsberg	944	926	567	323	41	364	352	67.0	16.1	8.2
Frstad efter de nye grændser..	1,354	1,320	969	559	68	627	501	65.3	21.2	6.4
Hamar, Lilleh. og Gjøvik	810	772	510	277	32	309	353	75.5	33.4	17.5
andre kjøbsteder	3,787	3,732	2,847	1,633	151	1,784	1,802	54.6	15.5	6.6
Ialt: landdistr. og ladest.	325,998	302,880	105,426	68,798	41,097	109,895	109,634	33.3	7.4	2.5
— kjøbstæderne	50,681	49,660	35,073	16,926	1,440	18,366	18,371	98.9	35.6	15.5
— riget	376,674	352,540	140,499	85,724	42,537	128,261	128,005	42.8	11.5	4.3

Af dem, der i 1868 vare stemmeberettigede, vare: 95,764 gårdbrugere, 237 husmænd og inderster, 172 nomader, 128 værks- og fabrikeiere, 6,907 håndværkere, 394 håndværkssvende, 5,509 handlende og skibereidere, 233 handelsbetjente og kontorister, 3,784 skipper og styrmænd, 4,138 matroser og fiskere, 164 vognmænd, 2,111 faste arbejdere og 2,757 dagarbejdere, 2,365 embedsmænd og pensionerede embedsmænd, 2,665 bestillingsmænd, hvoraf 877 i kirkens og skolens tjeneste, 216 militære og 1,572 andre. Når stemmeret tilstodes enhver over 25 år gammel, ikke til tyendeklassen hørende mandsperson, der havde en indtægt af mindst 100 spd., skulde antallet af stemmeberettigede øges med 54,775, hvoraf 4,531 gårdbrugere, 6,843 husmænd, 4,134 håndværkere, 3,363 håndværkssvende, 1,613 handlende og skibereidere, 1,970 handelsbetjente og kontorister, 2,861 skipper og styrmænd, 6,969 matroser og fiskere, 6,666 faste arbejdere, 5,125 dagarbejdere, 2,388 inderster, 4,382 bestillingsmænd o. fl. a.

*) Efter en omtrentlig beregning er halvdelen af tjenerne regnet at være under 25 år gamle. 1) o: ifølge de til justitsdepartementet fra kommunebestyrelserne indsendte tildels mindre pålidelige opgaver.

40. Folkerepræsentation (fortsat.)

Valgdistrikter.	Antal stemmebe- rettigede i 1870:			Antal valg- mænd 1870.	Antal stem- mer hvormed udkârne:		Antal stor- tingsre- præsen- tanter 1870.	Antal stemmer hvor- med udkârne:		
	der ikke havde af- lagt ed til kon- stitutio- nen.	der havde aflagt sâdan ed.	der frem- medte ved valg- forsam- lingen.		a) de med de fleste stemmer valgte.	b) de med de færre- ste stem- mer valgte.		a) de med de fleste stemmer valgte.	b) de med de færre- ste stem- mer valgte.	c) samt lige re- præsen- tanter.
a) i landdistrik- ter og ladesteder.										
Smålenene	†1,874	3,383	1,474	46	1,136	773	4	45	25	122
Akershus	†1,966	3,233	1,334	46	862	642	4	44	37	157
Hedemarken	1,884	4,876	2,482	63	1,737	1,097	5	62	44	272
Kristians	2,039	4,767	2,416	65	1,807	1,096	5	63	31	246
Buskerud	2,459	3,447	1,754	44	1,346	916	4	43	25	151
Jarlsberg og Laurvig	†2,359	3,551	1,614	49	1,116	868	4	47	26	148
Bratsberg	1,524	2,990	1,320	42	852	662	4	39	27	133
Nedenæs	†2,029	†3,006	†1,209	†40	†909	555	4	39	27	138
Lister og Mandal ..	3,571	4,166	2,251	51	1,636	1,057	4	50	44	188
Stavanger	†3,328	4,095	1,191	54	977	659	5	53	35	235
Søndre Bergenhus .	4,363	6,094	2,936	79	2,370	1,429	5	76	49	296
Nordre Bergenhus .	†2,041	4,771	2,510	66	1,972	1,371	5	64	29	231
Romsdal	1,854	6,607	3,826	84	2,751	1,763	5	83	43	277
Søndre Thronhjelm	1,736	4,661	1,695	58	1,387	840	4	57	25	172
Nordre Thronhjelm	1,199	3,002	1,484	43	1,027	712	4	42	15	138
Nordland	2,559	3,993	1,504	58	1,063	856	4	43	28	147
Tromsø	†1,482	2,048	701	26	534	386	2	25	24	49
Finmarken	895	†1,593	332	25	244	174	2	19	10	29
b) i kjøbstæderne.										
Kristiania, Kongsv. og Hønefos	1,627	1,492	†558	29	500	301	4	27	18	92
Bergen	1,556	913	529	18	489	228	4	16	10	52
Thr.hjem & Levanger	†744	†857	338	16	262	123	4	15	10	50
Stav. og Haugesund	†991	†962	†382	19	†324	†107	2	18	14	32
Drammen	†313	705	128	14	124	47	2	13	13	26
Kristianssand	†411	494	385	9	282	160	2	8	6	14
Frederikshald	360	307	96	6	70	35	1	3	3	3
Tromsø, Hammerfest, Vardø og Vadsø	148	634	186	12	103	88	1	7	7	7
Sandefj. og Laurv.	190	440	172	7	125	98	1	7	7	7
Moss og Drøbak ..	†62	296	92	5	68	46	1	5	5	5
Ålesund og Molde	92	419	179	8	132	72	1	8	8	8
Kristianssund	†220	267	96	5	81	43	1	5	5	5
Arendal og Grimstad	45	474	108	9	89	37	1	9	9	9
Kongsberg	122	305	175	6	68	63	1	5	5	5
Skien ..	80	320	128	6	95	67	1	6	6	6
Tønsberg	†80	257	137	5	112	50	1	4	4	4
Frederiksstad	206	419	159	8	137	165	1	7	7	7
Hamar, Lillehammer og Gjøvik	†24	279	139	5	99	77	1	3	3	3
andre kjøsteder ..	†417	1,426	636	27	503	328	7	23	23	23
Ialt landdistrikter	89,162	70,283	32,033	939	23,726	15,856	74	894	544	3,129
— kjøsteder ..	7,688	11,266	4,623	214	3,663	2,135	37	189	163	358
Riget 1870	46,850	81,549	36,656	1,153	27,389	17,991	111	1,083	707	3,487
1868	46,918	81,087	38,457	1,147	29,308	18,353	111	1,056	660	3,523
1865	47,990	80,939	33,881	1,138	25,644	16,035	111	1,069	670	3,535
1859	45,869	77,924	36,710	1,094	28,184	16,920	117	1,015	601	3,076

† De således mærkede tal støtte sig ikke på direkte opgaver, men delvis på beregning, idet for enkelte valgdistrikter opgaverne for de foregående valgår ere blevne benyttede.

41. Forsvarsvæsen.

A. Landvæbningen. Armeeens effektive styrke ved udgangen af 1870.

Våbenarter.	Stridende:								Ikke stridende:		Total Sum.	
	Officerer.	Underofficerer.	Korporaler.	Menige:				Spille-mænd.	Sum af stridende.	af officers grad.		af underofficers og menigs grad.1)
				liniens fredsstyrke.	liniens krigsforstærkning.	reserve.	lænde-værn.					
Artilleriet	56	170	106	1,276	416	998	1,263	21	4,306	11	1,579	5,896
Kavalleriet...	46	75	23	1,044	3	24	-	22	1,237	-	1,063	2,300
Infanteriet....	597	754	455	8,866	3,207	18,328	9,459	422	42,088	-	9,399	51,487
Forøvrigt.....	43	10	12	64	-	-	-	2	131	84	8	223
Armeen 1870	742	1,009	596	11,250	3,626	19,350	10,722	467	47,762	95	12,049	59,906
— 1866	604	970	384	10,704	5,009	14,471	15,170	402	47,714	94	7,858	55,666

Under rubriken: „forøvrigt“ er henført: 1) generalitetet og generalstaben: 12 officerer og 2 underoff.; 2) krigsskolen: 2 off., 20 underoff. og korpor. 45 menige, 1 spillem. 3) ingeniørbrigaden: 20 officerer. 4) fæstningsstaben: 10 off., 20 men., 1 spillem. 5) 8 auditører, 8 intendanten, 7 krigskommissairer, 54 læger, 13 dyrlæger. Antallet af de til armeen hørende heste var 2,365 i 1870 og 2,444 i 1866. Artilleribrigaden tæller ialt 11 batterier, (deraf 2 ridende, 7 kjørende og 2 fod-) hver i regelen med 4 off., 12 underoff. og 126 andre; hvert af de kjørende og ridende batterier skal på feltfod have 6 riflede 2½ eller 3 toms kanoner, fodartilleriet 8 riflede 2½ toms bjergkanoner. Kavalleribrigaden består af 3 korps, der igjen ere inddelte i 5, 4 og 2 eskadroner, à 112 mand, hvoraf 3 off., undtagen den garnisonerende, der tæller 86 mand (4 off.) Liniearmeens fodfolk består af: a) det norske jægerkorps (garnis. frivill.), bestående af stab og 6 kompagnier à 88 m., ialt 535 m., hvoraf 27 off. b) 5 infanteribrigader hver bestående af 1 depot (med stab og 2 kompagnier tils. 262 m.) og 4 batailloner, (hver med stab og 4 kompagnier à 115 m.) ialt 2,130 for hver brigade.

Øvelser: a) Rekruttskolen for det kjørende og ridende artilleri samt for kavalleriet: 90 dage, for de øvrige våbenarter 42 dage; b) årlige øvelser 24 dage, for kavalleriet i 7 år for de øvrige våbenarter i 5 år; reserven har sammen med linien 1 årlig øvelse på 6 dage.

B. Søvæbningen. Officerskorpsets normale fredsstyrke er 84 m., det sømilitære korps består af 2 kompagnier, nemlig søartillerikomp. (137 m.) og matroskomp. (145 m.); håndværksskorpset tæller 80 m. Distriktssøtropperne bestå af 4 afdelinger med tils. 1,984 mand fredsstyrke og 1,398 m. krigsforstærkning. Den norske marines krigsfartøier var i 1871, som følger:

Fartøiernes udrustning.	Deres antal.	Når byggede.	Nominel hestekraft.	Kanonernes		Fartøiernes kostende spd.	Deres krigsbemanning.	
				antal.	vægt i centner.		officerer.	mandskab.
Monitorer ²⁾	3	1866-70	450	6	2,960	840,000	66	174
Skruefregatter	2	1856-60	900	78	5,615	974,000	104	996
— korvetter og skonn.	4	1851-62	550	42	2,300	638,000	109	609
Dampkanonbåde	4	1860-63	240	24	668	199,000	36	164
Ialt	13	1851-70	2,140	150	11,543	2,651,000	315	1,943
(do. i 1867)	(11)	(1851-70)	(1,840)	(146)	(9,323)	(2,093,000)	(271)	(1,827)
Bugserdampskibe	2	1852	160	4	90	89,000	14	38
Seilfartøi (brig)	1	1858	-	4	66	33,000	10	70
Roflotillen	103	?	-	483	10,649	?	274	4,845

42. Udenrigske anliggender.

A. Svenske og Norske diplomater og konsuler. 1) Udenrigsdepartementet: 1 statsminister f. d. udenr. anligg. 1 kabinetssekretair, 3 expeditionsssekretairer, 1 arkivar og 8 sekretairer. 2) Gesandtskaber hos fremmede magter: 11 envoyéer, 7 ministerresidenter, 2 chargés d'affaires, 7 legationssekretairer, 7 attachéer, 1 chancelier og 1 dragoman. 3) Konsuler i udlandet: 26 generalkonsuler, 70 konsuler, 581 vicekonsuler og 1 attaché.

B. Fremmede magters: 1) gesandtskaber ved det kgl. Svensk-Norske hof: 8 envoyéer, 5 ministerresid., 10 legationssekr. og 1 chancelier. 2) generalkonsuler, konsuler og vicekonsuler i Norge: 9 generalkonsuler, 25 konsuler, 131 vicekonsuler, 24 konsular-agenter og 1 chancelier.

1) o: hovedsagelig train. 2) desuden 1 under bygning, 1 monitor der er beregnet til 370,000 spd.

43. Kirkelige og religiøse forhold.

	1863	1865	1870		1856-60	1861-65	1866-70
Antal geistlige embeder	506	518	532	Antal geistlige embeder	183	242	249
heraf: bispeembeder ..	6	6	6	der ere blevne ledige:	91	141	150
— sogneprestembeder	410	417	428	heraf ved forflyttelse ..	25	29	40
— fængsels- og hospitalsprestembeder.	8	9	10	— - afsked	28	35	45
— resider. kapellanier	51	53	54	— - nyoprettelse.	39	37	14
— kaldskapellanier ..	5	5	6	Geistlige embedsmænds alder:	1863	1865	1870
— tredieprestembeder.	2	2	2	over 70	6	11	14
— katheketembeder ..	11	13	13	60-70	66	91	153
— stiftskapellanier ..	13	13	13	50-60	248	223	154
Antal theologiske kandidater	312	312	337	40-50	94	95	85
heraf: pers. kapellaner	55	55	62	30-40	60	72	81
— sømandsprester. .	-	3	5	25-30	2	4	10
— prester i Amerika	16	17	21	Gjennemsnitsalder	52.3	52.6	53.1
— missionærer i Afrika	3	3	3	Theologiske kandidaters alder:			
— i offentl. lærervirksomhed	51	56	53	over 50	51	56	68
				40-50	63	60	72
				30-40	112	110	119
				under 30	86	86	97

Stifter.	Antal kirker i 1867.		Antal geistlige embeder 1869-70.		Heraf sogneprestembeder		Geistlige embedsindtægter ²⁾ 1869-70.		Heraf sognepresternes.		Embedsgårdernes matrikulskyld.
	landdistrikterne. ¹⁾	byerne. ¹⁾	landdistrikterne. ¹⁾	byerne. ¹⁾	landdistrikterne.	byerne.	landdistrikterne.	byerne.	landdistrikterne.	byerne.	
Kristiania. . .	169	23	97	32	75	16	72,385	39,093	64,905	23,532	1,172
Hamar.	117	1	56	2	48	-	40,158	2,300	37,043	-	870
Kristianssand	174	14	85	23	81	9	59,397	22,794	57,752	10,466	711
Bergen.	178	5	76	10	68	4	54,363	14,760	51,000	6,704	459
Thronhjelm.	146	8	68	13	60	5	52,029	13,826	48,812	7,349	553
Tromsø. . . .	101	4	59	7	55	4	44,722	7,712	42,722	4,193	168
Summa	885	55	441	87	387	38	323,054	100,485	302,234	52,244	3,933

År.	Det norske bibelselskabs indtægter.	Selskabet for udbredelsen af andagtsbøger. [†]	Lutherstiftelsens indtægter.	Kristiania indremissionsforenings indtægter. [†]	Gaver til Dia-konissehuset.	Bidrag til sømandsmissionen indkomne i Norge.			Bidrag til be- trængte luther- ske me- nighede i udland- et.	Gaver til Jøde- missionen, incl. renter.	Hedningemis- sionsens indtægter.
						til sø- mands kirker.	ellers	indkom- ne ved stationerne i udland- et.			
1864.	3,598	368	-	853	5	-	-	-	?	437	15,729
1865.	3,209	922	-	?	14	-	-	-	500	794	18,218
1866.	3,684	301	-	886	127	-	2,598	1,628	400	3,633	17,350
1867.	2,956	629	-	705	1,421	4,261	3,100	2,047	600	1,764	17,495
1868.	3,417	906	901	769	1,832	1,300	3,408	1,291	200	2,369	16,513
1869.	³⁾ 3,600	331	1,814	399	⁵⁾ 6,783	371	4,368	⁶⁾ 3,775	100	2,858	17,191
1870.	?	373	⁴⁾ 2,261	977	2,227	494	5,431	2,442	1,100	2,704	19,500

Antallet af dissenter, jøder og mormoner udgjorde ved udgangen af 1865: 5,105, hvoraf a) 2,881 voksne og 2,224 børn, b) 482 kristelige dissenter, 1,114 apostoliske frikirkelige, 987 methodister, 354 baptister, 141 reformerte, 584 kvækere, 316 romersk-katholske, 15 græsk-katholske, 25 jøder, 1,038 mormoner og 49 af uopgiven troeskendelse.

1) Et sogn eller embede, der på engang omfatter land og by, er bleven henført under den første eller anden rubrik, eftersom folkmængden i vedkommende landdistrikt eller by har været størst. 2) Under de geistlige embedsindtægter er ikke iberegnet indtægter af prestegårde, husleiegodtgørelse (i regelen 100-200 spd.), heller ikke renter af de kaldet tillagte kapitaler, omvendt er ikke fratrukket de sognepresterne påhvillende bidrag til de residerende kapellaners løn (jalm. 100-150 spd.) og heller ikke renter og afdrag af de embederne (hovedsagelig til opførelse og vedligeholdelse af huse) påheftede lån. 3) heraf bidrag ca. 1,380 spd., renter 770 spd. og ved salg af bøger 1,450 spd.; i 1866-69 udbredtes der her i landet ved det Norske bibelselskab 5,400 og ved det Britiske 25,000 bibler og nytestamenter årlig. 4) heraf gaver 1,492 spd. 5) desuden har Kristiania sparebank tilstået et rentefrit lån på 10,000 spd. 6) heraf fastboende Englandske bidrag til kirken i Cardiff 1,620 spd. †) For de øvrige lignende selskaber og foreninger mangler opgave.

Rettelser, tillæg og nyeste opgaver.

Side.

- 3 og 5. Rigets folkemængde er for udgangen af 1870 beregnet til 1,742,000. Den for de fleste byer i begyndelsen af 1871 afholdte folketælling har givet følgende resultater: Kristiania 66,657, Frederikshald 9,557, Frederiksstad 8,396, Sarpsborg 3,243, Moss 4,400, Drøbak 1,784, Soon 692, Hølen 263, Hvitsten 179, Kongsvinger 914, Hamar *, Gjøvik 827, Lillehammer 1,559, Hønefos 1,078, Kongsberg *, Drammen *, Holmsbo 415, Svelvik 1,655, Holmestrand 2,138, Horten 5,619, Åsgårdstrand 520, Tønsberg 5,084, Sandefjord 2,037, Laurvik 6,692, Skien 4,870, Porsgrund 2,141, Brevik 2,180, Stathelle *, Langesund 931, Kragerø *, Østerrisør 2,393, Tvedestrand 1,127, Arendal 3,921, Grimstad 1,660, Lillesand 1,383, Kristiansand 11,468, Mandal 3,875, Farsund 1,461, Flekkefjord *, Soggedal 582, Ekersund 2,231, Sandnæs *, Stavanger *, Kopervik 881, Skudsnæshavn 1,283, Haugesund 4,016, Bergen 30,252, Florø *, Ålesund *, Molde *, Kristiansund 6,732, Throndhjem *, Stenkjær 1,301, Levanger 938, Namsos 1,296, Bodø 781, Tromsø 4,578, Hammerfest 2,067, Vardø 1,136, Vadsø 1,824. Den samlede bybefolkning kan efter dette anslås til omtrent 299,000.
6. Antallet af levende fødte i 1869 udgjorde efter senere indkomne opgaver 49,458 for hele riget, i 1870 var antallet af gifte par 11,193, af levende fødte 50,231, af døde 27,937, af nægte levende fødte 4,542 og af udvandrede til Amerika 14,788.
23. For Kristianssand står de samme indførselsværdier opførte som for Kristiansund, de rigtige tal ere: for 1866: 1,027,000 spd., for 1867: 857,000 spd., for 1868: 932,000 spd. og for 1869: 783,000 spd. Udførselsværdien er rigtig angivet.
- Rigets indførsel havde i 1870 en værdi af 26,153,000 spd., deraf fra Nordtyskland 6,822,000 spd., fra Storbritanien og Irland 6,611,000 spd., fra Danmark 4,873,000 spd., fra Rusland 2,053,000 spd., fra Sverige 2,138,000 spd., fra Frankrige 708,000 spd. og fra Holland 774,000 spd. Udførselsværdien af norske varer udgjorde 19,945,000 spd., deraf til Storbritanien og Irland 6,054,000 spd., til Nordtyskland 3,074,000 spd., til Holland 1,593,000 spd., til Frankrige 1,944,000 spd., til Sverige 1,844,000 spd., til Danmark 1,122,000 spd. og til Spanien 1,665,000 spd.
- Kristiania indførte for 9,400,000 spd., Bergen for 4,968,000 spd., Throndhjem for 2,231,000 spd., Stavanger for 1,271,000 spd., Kristianssand for 994,000 spd. og Drammen for 862,000 spd. Af udførselen faldt 4,599,000 spd. på Bergen, 2,502,000 spd. på Kristiania, 1,685,000 spd. på Kristiansund, 1,552,000 spd. på Frederiksstad, 1,190,000 spd. på Drammen, 806,000 spd. på Stavanger, 788,000 spd. på Frederikshald og 764,000 spd. på Throndhjem.
24. I året 1870 indførtes der: madvarer af dyr for 1,113,000 spd., kornvarer for 7,736,000 spd., kaffe for 1,393,000 spd., the for 42,000 spd., sukker for 983,000 spd., sirup for 178,000 spd., tobak for 718,000 spd., andre kolonialvarer for 170,000 spd., frugter og haugevæxter m. m. for 373,000 spd., drikkevarer for 672,000 spd., uld for 149,000 spd., bomuld for 921,000 spd., lin, hamp og stry for 640,000 spd., garn for 427,000 spd., manufakturvarer af spindestofte for 2,959,000 spd., stenkul for 749,000 spd., salt for 694,000 spd., rå og halvforarbejdede metaller for 732,000 spd., forarbejdede metaller for 1,017,000 spd., rede penge for 356,000 spd., og skibe for 643,000 spd. Der udførtes af norske varer: madvarer af dyr for 8,044,000 spd. (heraf fiskevarer 7,981,000 spd. og smør 25,000 spd.), kornvarer (hovedsagelig havre) for 201,000 spd., øl for 50,000 spd., bomuld- og andet garn for 111,000 spd., manufakturvarer af uld, hamp m. m. for 115,000 spd., rogn og fiskeguano for 460,000 spd., skindvarer, hår, ben m. m. for 499,000 spd. (heraf sælskind 74,000 spd., kalveskind 141,000 spd., gjede- og fåreskind 73,000 spd., sælelæder 118,000 spd.), tran og sælsæk for 1,486,000 spd., uforarbejdede trævarer for 7,587,000 spd., fyrstikker for 12,000 spd., tapetpapir for 17,000 spd., is for 62,000 spd., ertser og malme for 452,000 spd., rå og halvforarbejdede metaller for 323,000 spd. (deraf stål for 47,000 spd.), forarbejdede metaller for 16,000 spd., rede penge for 1,000 spd., maskiner for 65,000 spd.
- 25 og 26. Kornindførselen i 1870 udgjorde 2,069,000 tdr., hvoraf 1,173,000 tdr. rug og 148,000 tdr. rugmel; af bomuld indførtes 46,000 centner, af lin, hamp o. desl. spindestofte 79,000 centner; af stenkul 2,140,000 og af salt 1,019,000 tdr., af rujern 108,000, af stål 4,000, af stangjern 138,000 og af jernplader 33,700 centner.

* For de således betegnede byer er resultatet af tællingen endnu ikke bekendt.

Side.

27. Der udførtes i 1870 bl. a. 380,700 ctr. tørfisk og 496,700 ctr. klipfisk, 233,800 tdr. vårsild og 698,600 tdr. anden sild, 100,500 tdr. havre, 960,000 pottes øl, 3,900 ctr. bomulds garn, 42,600 tdr. rogn, 100,600 tdr. tran, 420,000 com.-læster trælast (deraf 45,900 høvlet og 9,300 stav), 28,600 com.-læster is.

29. Linie 22 fra oven står: „De forenede stater“, skal være „De forenede stater samt Honduras“.

- III. Den norske handelsflåde: læstedrægtigheden af fartøier over 100 com.-læster var i 1865: 253,100 (istedetfor 244,700) com.-læster, og den samlede handelsflådes læstedrægtighed 360,500 (istedetfor 352,100) com.-læster. Læstedrægtigheden af Drammens handelsflåde var i 1869: 33,749 (istedetfor 33,051) com.-læster.

Ved udgangen af 1870 var den norske handelsflåde steget til 6,993 fartøier, drægtige 486,912 com.-læster og med en bemanning af 49,337 mand, heraf var der 118 dampskibe (foruden de umålte indsødampskibe) drægtige 6,531 com.-læster (i 1869: 5,427 c. l.). Af den samlede læstedrægtighed var 119,567 hjemmehørende i landdistrikterne.

I 1869 optjentes ved den udenrigske skibsfart en bruttofragt af 16,157,000 spd., hvoraf 243,000 spd. falder på dampfartøier; ved indenrigsk fart optjentes henimod 2 millioner spd., hvoraf 5 a 600,000 spd. af dampfartøier. Af den samlede i udenrigs fart optjente bruttofragt, medgik 6,908,000 spd. til udenlandske udgifter, fornemlig havneudgifter, proviant m. m.; ialt medgik der til fragtslutning og adressekommission 548,000 spd., til havne- og lignende skibsfartsudgifter 3,761,000. til almindelig vedligeholdelse 1,382,000 spd., til havarerier 308,000 spd., hvoraf de 179,000 spd. erstattedes, til anskaffelse af hud og andre pålæg 320,000 spd., til assurance 1,244,000 spd., til skibsførernes hyrer 1,255,000 spd., til mandskabets do. 2,124,000 spd. (hvoraf omtrent 86 pCt. udbetaltes i udlandet), til proviant 2,022,000 spd. (heraf 62 pCt. indkjøbt i udlandet). Skibsredernes nettoudbytte er beregnet til 3,372,000 spd. eller med fradrag af fartøiernes værdiforringelse 2,636,000 spd., hvilket udgjør omtrent 10 pct. af deres værdi. I Gjennemsnit for 1867—69 har de i trælastfarten beskæftigede fartøier antagelig tjent 10.6 pct. og de øvrige fartøier 12.6 pct. netto, når værdiforringelsen regnes som udgift.

31. Kongsberg-Hougsund-jernbanen blev færdig i september 1871, Vikersund-Krøderenbanen bliver først færdig i 1872.

32. Linie 9 fra neden står: „Indtægten af hver passager pr. mil“, skal være: „passagerindtægt pr. mil“.

- Drammen-Randsfjordsbanen åbnedes den 13de, ikke den 1ste oktober 1868.

42. Foruden de her nævnte assuranceforeninger for sømænds tõi, kjendes: Porsgrunds og omegns assuranceforening, stiftet 1867 med grundfond 1,000 spd.; i 1870 tegnedes der 127 policer for et samlet beløb af 11,240 spd. med en præmie af 401 spd.; der var opspart en beholdning af 645 spd.

47. Af spare- eller forbrugsforeninger kjendes nu ikke mindre end 164 med mindst 17,500 medlemmer, hvoraf i bygderne 141 med 12,000 medl. og i byerne 23 med 5,500 medl. Omsætningen anslæes til 460,000 spd. for bygdernes (i forrige år anslæet til 160,000 spd.) og 260,000 spd. for byernes foreninger (= 48 spd. pr. medlem). Indskudene udgjorde for 5,600 medlemmer i landdistrikterne 5½ spd. pr. medlem. Udbyttet udgjorde for byforeninger i gjennemsnit 5 pct. af de gjorte indkøb.

61 og 62. Herredskassernes indtægter med undtagelse af lån og forskud udgjorde i 1867: 196,500 spd. og i 1868: 197,200 spd., heraf udligning paa matrikulen henholdsvis 168,000 og 159,700 spd.; udgifterne med undtagelse af de på gjeld afbetalte summer udgjorde i de samme år 180,600 og 177,800 spd., heraf til veivæsenet: 47,400 og 47,900 spd., til ommatrikuleringen 29,400 og 12,200 spd. og til renter af gjeld 18,500 og 19,400 spd.

64. 2den halvdel. Det i Thronhjelm på formue og næring udlignede beløb af by- og fattigskat udgjorde i 1866 ikke 61 men 69 pct.

Norsk og metrisk mål, vægt og mynt. 1 fod = 0.314 mètre, 1 mil = 11.30 kilomètre (= 1.525 tydsk geogr. mil), 1 □ fod = 0.098 mètre carré, 1 mål jord = 0.098 hectare, 1 □ mil = 127.6 kilomètre carré (= 2.325 tydsk geogr. □ mil). 1 kubikfod = 0.031 mètre cub, 1 pot = 0.965 litre, 1 tønde korn = 1.39 hectolitre, 1 tønde fisk = 1.16 hectolitre, 1 com.-læst = 2.1 tonneaux (= 2.1 engelske tons of shipping), 1 pund = 0.498 kilogr. 1 speciesdaler = 5.62 francs.

I n d h o l d.

	Side.
1. Kongeriget Norges inddelinger i 1870 (efter „Kongeriget Norges indde- linger“, udgivet af den geografiske opmåling)	1.
2. Beliggenhed, fladeindhold, høideforhold m. v. (hovedsagelig efter Dr. Brochs statistike årbog)	1.
3. Meteorologiske forhold (efter do)	2.
4. Folkemængde i amter, herreder og byer (Norges officielle Statistik C. No. 1, og tildels Brochs årbog)	3.
5. Folkemængdens bevægelse i hvert af årene 1846—1869 samt i hvert femår fra 1801—1865 (C. No. 1)	6.
6. Forskjellige oplysninger vedkommende folkemængdens bevægelse i årene 1851—1869 (C. No. 1)	7.
7. Folkemængdens bevægelse i amterne og i de større byer (C. No. 1). .	8.
8. Folkemængde fordelt efter alder, ægteskabelig stilling, antal af sinds- svage, døvstumme og blinde, nationalitet (C. No. 1)	9.
9. Folkemængde fordelt efter stand og næringsvei i året 1865 (C. No. 1) .	10.
10. Folkemængdens bevægelse i de forskjellige næringsklasser i året 1868 (C. No. 1)	11.
11. Oversigt over næringsforholdene i de forskjellige amter og større byer i året 1865 (C. No. 1)	12.
12. Matrikulskyld, værdi og salgsbeløb af faste eiendomme i amter og byer (C. No. 2 og tildels Brochs årbog)	13.
13. Salg af faste eiendomme i hvert af årene 1836—1865 (C. No. 2 samt de ældre femårsberetninger)	14.
14. Eiøre og brugere af faste eiendomme i landdistrikterne (C. No. 1, C. No. 2, samt de ældre folketællinger)	15.
15. Agervidde samt korn- og potetesavl (C. No. 2)	16.
16. Udsæd og avl pr. mål (C. No. 2)	17.
17. Kreaturhold (C. No. 2)	17.
18. Skovdrift (C. No. 2, C. No. 3, de ældre handelstabeller samt utrykte kilder)	18.
19. Fiskerier (C. No. 9 og forskjellige særskilte beretninger)	19.
20. Grubedrift, hyttedrift og industri (C. No. 2, C. No. 1 og forskjellige andre kilder)	21.
21. Handel (C. No. 3)	23.
22. Skibsfart (C. No. 3)	28.
23. Oversigt over kommunikationsvæsenets udvikling (C. No. 2, C. No. 9, D. No. 1 o. a.)	30.
24. Oversigt over de norske jernbaneanlæg (C. No. 8, samt utrykte kilder) .	31.
25. Jernbanetrafik i årene 1866—1869 (C. No. 8)	32.
26. Brevposten (C. No. 2, F. No. 2 samt utrykte kilder)	34.
27. Telegrafvæsen F. No. 1 samt tildels utrykte kilder)	35.
28. Banker: a) Norges bank, b) Hypothekbanken, c) Privatbanker, d) Spare- banker (forskjellige bankregnskaber og regnskabsuddrag samt tildels C. No. 2)	36.
29. Assurance: a) Brandforsikring, b) Søforsikring, c) Livsforsikring, Liv- renteforsikring, forsørgelsesindretninger, pensionsvæsen (forskjellige regn- skabsuddrag samt C. No. 2, C. No. 7)	41.

	Side.
30. Fattigvæsen (A. No. 2)	46.
31. Selvhjælpsforeninger (Uddrag af cand. jur. I. N. Mohns meddelelser) . .	47.
32. Undervisningen (A. No. 1, de ældre tabeller over almuskolevæsenet, universitets-sekretærens årsberetninger m. m.).	48.
34. *) Sygepleie og medicinalvæsen (efter C. No. 4 og 5, udarbejdet af cand. med. F. Kiær)	52.
35. Forbrydelser (B. No. 1)	54.
36. Den civile retspleie: a) antal sager behandlede ved de forskellige instanser, b) Tinglæste og aflæste gjældsbreve, samt inddrivelse af gjæld, c) Skiftevæsen, d) Formyndervæsen (B. No. 2, C. No. 2, Departements-tidenden, samt utrykte kilder beroende i justitsdepartementet)	57.
37. Kommunale forhold (C. No. 10, C. No. 2)	61.
38. Statshusholdning (D. No. 1)	65.
39. Statsstyrelse (Kongeriget Norges statskalender)	68.
40. Folkerepræsentation (B. No. 3 samt utrykte kilder beroende i justitsdepartementet)	69.
41. Forsvarsvæsen (Brochs årbog, samt opgaver fra armekommandoen) . .	71.
42. Udenrigske anliggender (Kongeriget Norges statskalender)	71.
43. Kirkelige og religiøse forhold (Luthersk kirketidende (lidt geistlig statistik) samt meddelelser fra cand. jur. Th. Boek)	72.
—	
Rettelser, tillæg og nyeste opgaver	73.
Norsk og metrisk mål, vægt og mynt	74.

*) Ved en feiltagelse har dette afsnit fået no. 33 istedetfor no. 34.

Index.

No. 1) Divisions administratives et ecclesiastiques. 2) Territoire. 3) Climatologie. 4—11) Population et mouvement de la population. 12—14) Propriété foncière. 15—16) Agriculture. 17) Bétail. 18) Sylviculture. 19) Pêches. 20) Mines, usines et industrie manufacturière. 21) Commerce. 22) Navigation. 23) Moyens de communication. 24—25) Construction et exploitation des chemins de fer. 26) Postes. 27) Télégraphes. 28) Banques. 29) Assurance. 30) Bienfaisance publique. 31) Sociétés de secours mutuel. 32) Instruction. (33 —) 34) Hygiène, service de santé. 35) Justice criminelle. 36) Justice civile. 37) Finances des communes. 37) Finances de l'État. 39) Gouvernement et administration. 40) Pouvoir législatif, élection. 41) Forces militaires. 42) Corps diplomatique et consulaire. 43) Cultes. — Corrections et additions. — Mesures, poids, monnaies.

